

T.C.

ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

**TÜRKÇE BİLEN İKİ DİLLİ RUSLARIN SESLETİM ODAKLI
TOPLUMDİL BİLİMSEL ÖZELLİKLERİ**

Doktora Tezi

Zeynep EKİNCİ

Danışman

Prof. Dr. Özgür Kasım AYDEMİR

ALANYA

2025

T.C.
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE BİLEN İKİ DİLLİ RUSLARIN SESLETİM ODAKLI
TOPLUMDİL BİLİMSEL ÖZELLİKLERİ

Doktora Tezi

Zeynep EKİNCİ

Ana Bilim Dalı: Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı
Program Adı: Türkçe Eğitimi

Danışman
Prof. Dr. Özgür Kasım AYDEMİR

ALANYA

2025

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Zeynep EKİNCİ'nin “Türkçe Bilen İki Dilli Rusların Sesletim Odaklı Toplumdilbilimsel Özellikleri” başlıklı tezi 24/12/2025 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından değerlendirilerek “Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği”nin ilgili maddeleri uyarınca, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalında Doktora tezi olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Ünvanı-Adı Soyadı		İmza
Üye (Tez Danışmanı) :	Prof. Dr. Özgür Kasım AYDEMİR	
Üye :	Doç. Dr. Bekir DİREKÇİ	
Üye :	Doç. Dr. Bora BAYRAM	
Üye :	Doç. Dr. Ahmet ŞAHİN	
Üye :	Doç. Dr. Bilal ŞİMŞEK	

Prof. Dr. Kemal VATANSEVER

Enstitü Müdürü

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilemeyen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Zeynep Ekinci

TEŞEKKÜR

Tez araştırmamın ilk gününden son gününe kadar beni destekleyen, geliştiren Türkçenin millî kimlik inşasındaki ve kültür aktarımındaki rolünün yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çok daha büyük önem arz ettiğini vurgulayarak Türkçe eğitiminin “mesleğimiz” olmaktan öte Türkçeye olan gönül borcumuz olduğu bilincini her zaman hatırlatan saygıdeğer danışmanım Prof. Dr. Özgür Kasım Aydemir’e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Başta tez izleme komitesi toplantıları olmak üzere, tezimin her aşamasında desteklerini eksik etmeyen hocalarım; Doç. Dr. Bekir Direkci, Doç. Dr. Bora Bayram, Doç. Dr. Ahmet Şahin ve Doç. Dr. Bilal Şimşek’e kıymetli katkıları için teşekkür ediyorum.

Doktora eğitimimin her basamağında yanımda olan dostlarım, Doç. Dr. Neslihan Karacan ve Doç. Dr. Ramazan Eryılmaz’a, çalışmamın Rusça dil bilgisi kuralları hakkındaki bölümlerde yardımcı olan Öğr. Gör. Dr. Ayşe Mercan Aliyev’e, mesai arkadaşlarım, Arş. Gör. Ali Canbulat ve Arş. Gör. Ahmet Turan Eş’e katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Son olarak, hayatımın her aşamasında varlıklarıyla bana güç veren sevgili aileme teşekkür ediyorum.

Zeynep EKİNCİ

Alanya / 2025

ÖZET

TÜRKÇE BİLEN İKİ DİLLİ RUSLARIN SESLETİM ODAKLI TOPLUMDİLBİLİMSEL ÖZELLİKLERİ

Zeynep EKİNCİ

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Aralık, 2025 (120 Sayfa)

Bu çalışma, Alanya’da yaşayan Türkçe-Rusça iki dilli bireylerin Türkçe sesletim süreçlerini toplumdilbilimsel açıdan incelemeyi amaçlamaktadır. Alanya, son yıllarda artan göç hareketleriyle birlikte çok dilliliğin ve dil temasının yoğun biçimde gözlemlendiği bir bölge hâline gelmiştir. Bu bağlamda Rusça konuşan yerleşik nüfusun Türkçeyi öğrenme ve kullanma biçimleri, sesletim özellikleri üzerinden değerlendirilmiştir. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımıyla desenlenmiş olup, durum çalışması yapılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler, gözlem notları ve doğal konuşma kayıtları aracılığıyla toplanmıştır. Toplanan veriler Lars Johanson’un kod kopyalama kuramı ve toplumdilbilimsel değişkenler çerçevesinde analiz edilmiştir.

Çalışmanın bulguları, iki dilli bireylerin Türkçe sesletimlerinde Rusçanın ses bilgisel yapısına özgü çeşitli aktarım özelliklerinin görüldüğünü ortaya koymuştur. Bununla birlikte katılımcıların Türkçe kullanım sıklıkları, sosyal çevreleri, Türkiye’de bulunma süreleri, kültürel uyum düzeyleri ve hedef dile yönelik motivasyonları sesletim doğruluğunu etkileyebilmektedir. Sosyal etkileşim yoğunluğu ve Türkçeye yönelik olumlu tutumların sesletim gelişimine katkı sağladığı; buna karşın Rusça konuşulan sosyal çevrelerde yoğun etkileşim içinde bulunmanın Türkçe sesletim gelişimini yavaşlatabildiği belirlenmiştir. Ayrıca katılımcı söylemlerinde kod kopyalama ve kod değiştirme örneklerine rastlanmıştır; bu durum iki dilliliğin dinamik bir süreç olduğunu göstermiştir.

Araştırma, Türkçe–Rusça iki dilliliğinin sesletim boyutunu toplumdilbilimsel bağlamda ele alarak iki dillilik alan yazınına katkı sağlamaktadır. Elde edilen bulgular,

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, göçmen topluluklara yönelik dil politikaları ve çok dilli bireylerin desteklenmesi açısından uygulayıcılara önemli öneriler sunmaktadır.

Anahtar Sözcükler: iki dillilik, kod değiştirme, sesletim, toplumdilbilim, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi.

ABSTRACT

PRONUNCIATION-FOCUSED SOCIOLINGUISTIC FEATURES OF BILINGUAL RUSSIANS WHO SPEAK TURKISH

Zeynep EKİNCİ

Department of Turkish Education

Alanya Alaaddin Keykubat University, Graduate Education Institute

December, 2025 (120 Pages)

This study aims to examine the Turkish pronunciation processes of Turkish–Russian bilingual individuals living in Alanya from a sociolinguistic perspective. In recent years, Alanya has become a region where multilingualism and language contact are intensively observed due to increasing migration movements. In this context, the ways in which the resident Russian-speaking population learns and uses Turkish were evaluated through pronunciation features. The research was designed using a qualitative research approach, and data were collected through semi-structured interviews, observation notes, and natural speech recordings. The collected data were analyzed within the framework of Lars Johanson’s code-copying theory and sociolinguistic variables. The findings of the study reveal that various transfer features specific to the phonological structure of Russian are observed in the Turkish pronunciation of bilingual individuals. In addition, participants’ frequency of Turkish use, social environments, length of residence in Turkey, levels of cultural adaptation, and motivation toward the target language affect pronunciation accuracy. It was found that the intensity of social interaction and positive attitudes toward Turkish contribute to pronunciation development; however, intensive interaction within Russian-speaking social environments can slow down the development of Turkish pronunciation. Furthermore, examples of code copying and code switching were identified in participants’ speech, indicating that bilingualism is a dynamic process. By addressing the pronunciation dimension of Turkish–Russian bilingualism within a sociolinguistic context, this study contributes to the bilingualism literature. The findings provide important implications for practitioners in terms of teaching Turkish as a foreign language, language policies for migrant communities, and supporting multilingual individuals.

Keywords: *bilingualism; code switching; pronunciation; sociolinguistics; teaching Turkish as a foreign language*

İÇİNDEKİLER

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	i
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
SİMGELER ve KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	1
1.3. Araştırmanın Önemi	2
1.4. Araştırmanın Varsayımları	3
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	3
1.6. Tanımlar	3
1.7. İlgili Araştırmalar	4
İKİNCİ BÖLÜM.....	10
KURAMSAL ÇERÇEVE.....	10
2.1. Ana Dili.....	10
2.2. Çok Dillilik.....	11
2.3. İki Dillilik	12
2.3.1. İki dillilik türleri	13
2.4. Dil Bilimi	15
2.4.1. Toplumdilbilim.....	16
2.4.1.1 Kod kopyalama ve değiştirme	18

2.4.2. Söylem kavram alanı ve söylem çözümlemesi.....	19
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	21
YÖNTEM	21
3.1. Araştırmanın Modeli.....	21
3.2. Çalışma Ortamı	22
3.3. Çalışma Grubu	23
3.4. Veri Toplama Araçları	25
3.5. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	29
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	30
BULGULAR.....	30
4.1. Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Bilgiler	30
4.2. Katılımcıların Eğitim Durumlarına İlişkin Bilgiler	30
4.3. Katılımcıların Yaş Gruplarına İlişkin Bilgiler	30
4.4. Katılımcıların Medeni Hâline İlişkin Bilgiler.....	31
4.5. Katılımcıların Demografik Bilgileri	31
4.6. Türk Kültürüne Bakış Açısına Göre Bulgular	32
4.6.1. Sosyallik kategorisine ilişkin bulgular	32
4.6.1.1. Sosyal ilişkiler alt kategorisine ilişkin bulgular.....	32
4.6.1.2. Sosyal mekân alt kategorisine ilişkin bulgular	33
4.6.2. Türklere bakış açısına yönelik bulgular	33
4.6.3. Türkçeye bakış açısına yönelik bulgular	34
4.6.3.1. Aile alt kategorisine ilişkin bulgular	34
4.6.3.2. Dil öğrenmede iş birliği alt kategorisine ilişkin bulgular	36
4.6.3.3. Dil öğrenmede yaşanan zorluklar alt kategorisine ilişkin bulgular	38
4.6.3.4. Dil öğrenmede materyal kullanma alt kategorisine ilişkin bulgular....	43
4.6.3.5. İletişim kurma alt kategorisine ilişkin bulgular	44
4.6.3.6. Türkçe öğrenmek isteyenlere verecekleri tavsiyelere ilişkin bulgular	47

4.7. Türkiye ve Alanya’ya bakış açılarına yönelik bulgular	48
4.7.1. Alanya’ya gelme amacına yönelik bulgular	48
4.7.2. Alanya’daki hayatından memnun olma durumuna ilişkin bulgular	49
4.7.3. Alanya’da dil öğrenmeye karşı bakış açılarına ilişkin bulgular	50
4.7.4. Alanya’da kursa gitme süresi	51
4.8. Kod kopyalama- kod değiştirmeye yönelik bulgular	51
BEŞİNCİ BÖLÜM	58
SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER	58
5.1 Tartışma ve Sonuç	58
5.2. Öneriler	61
KAYNAKLAR	63
EKLER.....	68
ÖZ GEÇMİŞ	141

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Görüşme soruları matrisi	25
Tablo 2. Cinsiyet dağılımı.....	30
Tablo 3. Eğitim durumu	30
Tablo 4. Yaş grupları	30
Tablo 5. Medeni hâl	31
Tablo 6. Demografik bilgiler	31
Tablo 7. Sosyal çevre	32
Tablo 8. Sosyal ortam	33
Tablo 9. Türk kültürüne ait kodlar	33
Tablo 10. İletişim dili tercihi.....	34
Tablo 11. Eşin ailesiyle iletişim dili.....	35
Tablo 12. Çocuklarda iki dillilik	35
Tablo 13. Eş ve aile desteği	36
Tablo 14. Sosyal çevre desteği.....	37
Tablo 15. Yardım alma durumu.....	37
Tablo 16. Konuşmada yaşanan zorluklar	38
Tablo 17. Bildiği diller arasında Türkçenin yeri.....	39
Tablo 18. Hedef dili konuşurlarının dilini anlama durumları	40
Tablo 19. Yazmada zorlanma	41
Tablo 20. Türkçe seviyesi	42
Tablo 21. Gazete okuma	43
Tablo 22. Sözlük kullanma	43
Tablo 23. Sosyal medya dil tercihi.....	44
Tablo 24. Şakaları anlama / karşılık verme.....	44
Tablo 25. Atasözü ve deyim bilgisi	45
Tablo 26. Sosyal çevrede dil tercihi.....	46
Tablo 27. Duygu durumu dilleri	46
Tablo 28. Türkçesini geliştirmek isteyenlere tavsiyeler	47
Tablo 29. Türkçe öğrenmek isteyenlere tavsiyeler	48
Tablo 30. Alanya'ya geliş amacı.....	49
Tablo 31. Alanya'dan memnuniyet durumları	49
Tablo 32. Çevrenin dili öğrenmeye etkisi	50

Tablo 33. Alanya’da dil kursuna gitme durumları.....	51
Tablo 34. Kod kopyalama- kod değiştirme.....	51

SİMGELER ve KISALTMALAR LİSTESİ

akt.	: aktaran
K	: katılımcı
Ö	: özne
s.	: sayfa
T	: tümleç
TDK	: Türk Dil Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
vd.	: ve diğerleri
Y	: yüklem
'	: Rusça sesletimde vurgu bildirir

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları, tanımlar ve ilgili araştırmalar hakkında bilgi verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Küreselleşen dünyada ülkeler arası etkileşim ve ulaşım imkânları gün geçtikçe artmaktadır. Ortak iş alanlarının artması, ticaret, eğitim, savaş, evlilik gibi pek çok etken insanların farklı ülkelere taşınmalarına sebep olmuştur. Türkiye de coğrafi konumu, iklimi ve sosyal yaşamı gibi nedenlerle göç alan ülkelerden birisi konumundadır. Antalya il merkezi ile ilçeleri yoğun göç alan yerlerin başında gelmektedir.

2024 yılı itibariyle Alanya’da yaklaşık 12000 Rus vatandaşının yaşadığı tahmin edilmektedir. “Alanya’da 120 farklı ülkeden yaklaşık 70.000 yerleşik yabancı yaşamaktadır.” (Aydemir, 2023, s. 619) Bu sayı yaz aylarında turizm başta olmak üzere farklı sebeplerle artış göstermektedir.

Göç olgusunun doğal sonuçlarından birisi olan iki dillilik ve çokdillik terimleri Alanya’da yaşayan yerleşik Rus vatandaşlarında da karşımıza çıkmaktadır. Alanya’da yaşayan yabancı uyruklu diğer insanlar için olduğu gibi Ruslar için de Türkçe öğrenmek hayatlarını daha rahat sürdürebilmek açısından önem arz etmektedir. Yerleşik Rus nüfusun fazla olması, Rusların buradaki hayatlarını kolaylaştırabilmekte; ancak dile duyulan ihtiyacı azalttığı için Türkçe öğrenimini zorlaştırabilmektedir. Türkler ve Ruslar arasında gerçekleştirilen evlilikler de dil öğrenme süreçlerini etkileyebilmektedir. Bu çalışma, Türkçe-Rusça iki dilli bireylerin sesletim özellikleri üzerinden toplumdilbilimsel bir inceleme yapmak gerekliliği üzerine oluşturulmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı, Türkçe-Rusça iki dilli Rusların Türkçe kullanım süreçlerinde Türkçe sesletim odaklı toplumdilbilimsel özelliklerini belirlemek, bu bağlamda kültürel farkındalık, yaş, eğitim, hazırbulunuşluk düzeyleri, Alanya’daki yaşama süreleri, sosyal çevreleri, bildikleri diğer yabancı diller gibi bilgilerin, onların dil edinimlerini sesletim odaklı toplumdilbilimsel açıdan incelemektir.

Bu temel amaca dayanarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Alanya’da yaşayan Türkçe-Rusça iki dilli Rusların, Türk kültürüne bakış açıları nelerdir?
2. Alanya’da yaşayan Türkçe-Rusça iki dilli Rusların, Türkçeye bakış açıları nelerdir?
3. Alanya’da yaşayan Türkçe-Rusça iki dilli Rusların, Türkiye’ye/ Alanya’ya bakış açıları nelerdir?
4. Alanya’da yaşayan Türkçe-Rusça iki dilli Rusların söylemlerindeki kod kopyalama ve kod değiştirmeye yönelik unsurlar nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Göç kavramı, fiziksel bir hareketliliği ifade etmekle birlikte; ekonomik, sosyal ve psikolojik değişimleri de gittiği yere götüren çok yönlü bir yapılanma ve farklılaşma sürecidir (Atmaca, 2020, s.65). Göç, zorunlu ve isteğe bağlı olarak iki şekilde gerçekleşmektedir. Çalışma grubumuzdan aldığımız cevaplar doğrultusunda Alanya ilçesinde bu durum daha çok isteğe bağlı olarak gerçekleşmektedir. Coğrafyası ve yaşam standartları bakımından yabancı uyruklu insanlar için bir cazibe merkezi hâline gelen Alanya’da toplam nüfusa oranla yerleşik yabancı nüfusu oldukça fazladır. TÜİK 2024 yılı göç istatistiklerine göre Antalya en fazla göç alan iller arasında 26883 kişi ile İstanbul’dan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Toplam nüfusa oranla bakıldığında Antalya’nın etkilenme oranının daha yüksek olduğu görülmektedir. 2024 yılındaki göçlerin yaklaşık %85’ini yabancı uyruklular oluşturmaktadır. Bu göçler içerisinde ilk sırayı %13,2 ile Rusya Federasyonu vatandaşları oluşturmaktadır (TÜİK, 2024). Özellikle Rus vatandaşlarının yoğun olarak yaşaması, ilçeyi çalışma evrenine dayalı toplumdilbilimsel çalışmalar ve dil etkileşimi bağlamında daha önemli bir noktaya taşımaktadır.

Alanya’da yaşayan Rusça- Türkçe iki dilli bireylerin sesletim odaklı toplumdilbilimsel özelliklerinin tespit edilmesi, dil habitusu açısından da önem arz etmektedir. Dilsel habitus, insanların dili kullanma biçimlerini belirleyen içselleşmiş alışkanlıklar ve eğilimler bütünüdür. Yani birey, hangi kelimeleri seçeceğini, nasıl bir üslup kullanacağını, kimlerle hangi tonda konuşacağını bilinçli olarak değil, toplumsal deneyimlerinin ve yetiştiği çevrenin etkisiyle edinir. Bu nedenle dilsel habitus, kişinin sınıfsal konumu, kültürel birikimi, eğitim düzeyi ve ait olduğu toplumsal grubun değerleri tarafından biçimlenir (Bourdieu, 2003, s. 37). Yaşanılan toplumun dilsel habitusuna

(belirli bir biçimde konuşma, belirli şeyleri dile getirme, sözlü ve sözsüz iletişim becerilerini kazanma) katılmak hem hedef dilin öğrenimini kolaylaştırmakta hem de toplumsal uyumu kolaylaştırmaktadır.

Alanda yapılan çalışmalar tarandığında, iki dillilik ve sesletim alanında Ruslarla ilgili belirtilen özellikte bir çalışmaya ulaşılamamıştır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmanın planlanması, hazırlanması aşamasında ve elde edilen verilerin işlenmesi aşamasında şu varsayımlardan hareket edilmiştir:

1. Çalışmaya katılan bireylerin verdikleri cevaplar onların gerçek fikirlerini yansıtmaktadır.
2. Araştırmacı tarafından yöneltilen sorular katılımcılar tarafından doğru anlaşılmıştır.
3. Araştırmaya katılan bireyler iki dillidir.
4. Çalışmanın örnekleme, çalışmanın durumunu doğru bir şekilde temsil etmektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma,

1. Alanya’da yaşayan 11 kişinin düşünceleri ile sınırlıdır.
2. Görüşme formlarından elde edilen veriler ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Ana Dil: Bir dil ailesinin türemiş olduğu dil; Hint-Avrupa ana dili, Ana Türkçe vb. kökdil de denir (İmer, Kocaman ve Özsoy, 2011, s.25).

Ana Dili: “İnsanın doğup büyüdüğü aile veya toplum içinde ilk öğrendiği dil, onun ana dilidir. Ana dili sözü, bir benzetmenin ötesinde, kültür olarak gerçek bir “ana”, gerçek bir “ilk” oluşu ifade etmektedir. İnsanın doğup büyüdüğü aile ve soyca bağlı bulunduğu toplum çevresinden edindiği, bilinçaltına kadar inebilen ve kişilerle toplum arasındaki ilişkilerde en güçlü bağı oluşturan dil, ana dilidir.” (Karaağaç, 2013, s. 109). Bu çalışmaya katılan kişilerin ana dili Rusçadır.

Çok Dillilik: Bir bireyin ikiden çok dil bilmesi ya da bir toplumda ikiden çok dil konuşulması. Çok dillilik kimi kez bildirişim durumlarına göre değişik diller kullanılması biçiminde ortaya çıkar (Vardar, 2007, s. 67).

İki Dillilik: Bir kişi bir meslek, bir topluluk veya bütün bir dil toplumunda görülen iki dil kullanma durumu, iki dillilik olarak bilinir. Bireysel iki dillilik ve toplumsal iki dillilik türleri vardır (Karaağaç, 2013, s. 482). Bu çalışmada iki dillilik kavramı, Türkçe – Rusça iki dilli bireyleri ifade etmektedir.

Habitus: Bireyin, kaynağını toplumsal, kültürel ve sosyal çevresinden edindiği, karakterinin ve davranışlarının şekillenmesine aracılık eden evren (Bourdieu, 2015, 520). Bu çalışmada habitus, araştırmaya katılan iki dilli Rusların yaşam alanını ifade etmektedir.

Dilsel Habitus: Bourdieu’ya göre, dilsel habitus, bireylerin toplumsal yaşamları boyunca içselleştirdikleri ve dilsel davranışlarını yönlendiren eğilimler bütünüdür. Bu kavram, bireyin yalnızca dili bilme biçimini değil, dili nasıl, nerede ve hangi amaçla kullanacağını da belirleyen bir sosyal yönelim alanını ifade eder (Bourdieu, 2003, s.37). Bu çalışmada dilsel habitus, Alanya’da yaşayan Türkçe – Rusça iki dilli Rusların dil kullanım alanını ifade etmektedir.

Kod Değiştirme: Appel ve Muysken’e göre kod değiştirme (*code-switching*), iki ya da daha fazla dili aktif bir şekilde kullanabilen bireylerin, iletişim sırasında bu diller, arasında bilinçli veya kendiliğinden geçiş yapmalarındır. Bu geçişler, tek bir söylem içinde veya konuşmanın farklı bölümlerinde gerçekleşebilir ve genellikle konuşmacının sosyal kimliğini, iletişim bağlamını ya da konuşma stratejisini yansıtır (Appel ve Muysken, 1987, s. 130). Diller arası etkileşim süreçlerini açıklamak amacıyla Lars Johanson tarafından geliştirilen kod kopyalama modeli, bir dilin diğerinden öge almasını basit bir “ödüncleme” olarak değil, yaratıcı bir “yeniden üretim süreci” olarak ele alır. Johanson’a göre “kopyalama” (copying), bir model koddan (model language) gelen biçimsel ya da işlevsel özelliklerin, bir alıcı kod (recipient language) tarafından kendi yapısına ve kullanım sistemine uyarlanmasıdır. Bu süreçte aktarılan öge, orijinal biçimiyle korunmaz; alıcı dilin kuralları ve kalıpları içinde yeniden şekillenir (Johanson, 2002, s.289). Bu çalışmada kod değiştirme, Türkçe – Rusça iki dilli bireylerin konuşmalarındaki kod değiştirme unsurlarını ifade etmektedir.

1.7. İlgili Araştırmalar

Bu bölümle teze kaynak olan ve araştırma konusu ile bağlantılı ulusal ve uluslararası makale, kitap, yüksek lisans ve doktora tezi çalışmalarına Türkçe eğitimi sınırlılığında yer verilmiştir. Çalışmalar geçmişten günümüze sıralanarak ele alınmıştır.

Cengiz (2006), “Dil – Kültür İlişkisi Açısından Hatay’da İki Dillilik” adlı yüksek lisans tezinde, Hatay’da Arapça ve Türkçe konuşan bireylerin dil kullanımını kültürel antropoloji bakış açısıyla ele almıştır. Çalışma nitel bir desende yürütülmüş; katılımlı gözlem ve yarı yapılandırılmış görüşmelerle veriler toplanmıştır. Bulgular, yaş ve toplumsal bağlama göre dil seçiminde farklılıklar olduğunu, genç kuşakların Arapçayı daha az, Türkçeyi daha yoğun kullandıklarını göstermiştir. Araştırmanın sonucunda iki dilliliğin bölgede kültürel kimliği belirleyen önemli bir unsur olduğu vurgulanmıştır.

Yazıcı, Yıldırım ve Genç (2010), “Erken Çocukluk Döneminde Rusça-Türkçe Konuşan Çocukların Türkçeyi Edinimi” adlı çalışmalarında, Antalya’da yaşayan 5-6 yaş arası 40 iki dilli çocuğun Türkçe edinim düzeylerini incelemiştir. Deneysel desende yürütülen araştırmada 16 haftalık “Dil Merkezli Okul Öncesi Eğitim Programı” uygulanmıştır. Bulgular, deney grubundaki çocukların alıcı ve üretici dil düzeylerinde anlamlı artış olduğunu ortaya koymuştur. Sonuç olarak erken yaşta yapılandırılmış dil eğitiminin, iki dilli çocukların Türkçe gelişimini olumlu etkilediği belirlenmiştir.

Baş (2010), “Öğretmenlerin Sınıf İçinde Kullandığı Sözel İfadeler ve Sözel Olmayan Davranışların Analizi Üzerine Nitel Bir Araştırma” adlı doktora tezinde, öğretmenlerin sınıf içi dil kullanım biçimlerini söylem çözümlemesiyle incelemiştir. Nitel desende yürütülen araştırmada gözlem ve görüşme verileri toplanmış, sözel ifadeler jest ve mimiklerle birlikte değerlendirilmiştir. Bulgular, öğretmenlerin jest, mimik, duruş ve alan kullanımı gibi sözel olmayan davranışları sınırlı biçimde kullandıklarını, ancak sözel ifadelerde öğrencilerle etkileşim kurmaya önem verdiklerini ortaya koymuştur. Sonuçta öğretmenlerin iletişimsel yeterliklerinin, öğrenme ortamlarının niteliğini doğrudan etkilediği belirtilmiştir.

Gür (2011), “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dil Tutumları ve Dil Kullanımlarının Söylem Çözümlemesi Yöntemiyle Betimlenmesi” adlı çalışmada, öğretmen adaylarının yazılı ve sözlü ürünlerini söylem çözümlemesiyle incelemiştir. Çalışma nitel bir betimsel desende yürütülmüş, veri toplama aracı olarak yazma görevleri ve görüşmeler kullanılmıştır. Bulgular, öğretmen adaylarının dil bilincine sahip olmalarına rağmen dil bilgisel doğruluğu uygulamada yeterince sürdüremediklerini göstermiştir. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının söylem düzeyinde dil farkındalıklarını geliştirecek uygulamalara ihtiyaç olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Büyükkantarcıoğlu (2013), “Some Socio-Psychological and Socio-Cognitive Notes on the Gagauz Language in ATU of Gagauzia” başlıklı makalesinde, Gagauz Türkçesinin tehlike altındaki dil konumunu toplumdilbilimsel, sosyo-psikolojik ve sosyo-

bilişsel açılarından incelemiştir. Bulgular, Gagauz toplumunda Rusçanın yüksek prestijli ve işlevsel dil, Gagauzcanın ise aile içi iletişimle sınırlı, düşük prestijli bir dil olarak kullanıldığını göstermiştir. Dil kullanım tercihleri kuşaklar arasında önemli farklılıklar göstermekte; genç kuşaklar çoğunlukla Rusça, yaşlı kuşaklar ise Gagauzca konuşmaktadır. Sonuç olarak, Gagauz Türkçesinin yaşadığı dil kaybı yalnızca dilsel değil, aynı zamanda kimliksel, psikolojik ve kültürel bir sorun olarak değerlendirilmiş; sürdürülebilir dil politikalarının toplumsal farkındalıkla desteklenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Özkara (2014), “İki Dilli ve Tek Dilli Çocukların Türkçe Sözcük Dağarcığının Karşılaştırılması” adlı yüksek lisans tezinde, Antalya’da yaşayan 60 birinci sınıf öğrencisinin sözcük dağarcıklarını karşılaştırmıştır. Betimsel tarama modelinde yürütülen araştırmada, öğrencilerin kelime bilgisi testlerinden elde edilen puanlar analiz edilmiştir. Bulgulara göre tek dilli çocukların sözcük dağarcığı daha geniştir; ancak annelerin eğitim düzeyi yükseldikçe iki dilli çocukların sözcük dağarcığı da artmaktadır. Sonuçta, ev ortamındaki dilsel girdinin çocukların Türkçe gelişiminde belirleyici olduğu ifade edilmiştir.

Kuyumcu (2014), “A Case Study of Bilingual Language Use: Discursive and Literacy Practices in Swedish–Turkish Bilingualism” başlıklı makalesinde, İsveç’te yaşayan bir Türk öğrencinin iki dilli söylem yapısını etnografik söylem çözümlemesiyle incelemiştir. Katılımcının yazılı ve sözlü söylemleri analiz edilerek iki dilin işlevsel kullanım biçimleri değerlendirilmiştir. Bulgular, öğrencinin bağlama göre diller arasında geçiş yaptığı ve her iki dili tamamlayıcı biçimde kullandığını göstermiştir. Sonuçta, iki dilliliğin kimlik oluşumunda dinamik ve çok yönlü bir süreç olduğu ifade edilmiştir.

Bican (2017), “Danimarka’da Türkçe-Danca Konuşan Öğrencilerin Dil Görünümlerinin İki Dillilik Temelinde İncelenmesi” başlıklı doktora tezinde, Danimarka’daki lise öğrencilerinin Türkçe ve Danca dil becerilerini baskınlık düzeyi açısından incelemiştir. Karma yöntemle yürütülen çalışmada anket, yazılı performans görevleri ve yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanılmıştır. Bulgular, öğrencilerin baskın dilinin Danca olduğunu, Türkçe becerilerinin özellikle yazılı anlatımda zayıf kaldığını göstermiştir. Sonuç olarak, aile desteğinin ve iki dilli eğitim politikalarının Türkçenin sürdürülebilirliği açısından kritik olduğu vurgulanmıştır.

Direkci vd. (2019), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Rus Öğrencilerin Sesletim Hatalarının İncelenmesi: Ankara Üniversitesi TÖMER Antalya Örneği” adlı çalışmada ana dili Rusça olan öğrencilerin Yabancılar Türkçe öğretimi sürecinde

yaptıkları sesletim hatalarına odaklanmıştır. Bu çalışmada Türkçe öğrenen Rus öğrencilerin çoğunlukla ana dillerinden kaynaklanan bazı sesletim hataları şöyle tespit edilmiştir: “ı» sesini “i» olarak sesletme, bazı yerlerde “e”sesini yine “i” olarak sesletme “r” sesini daha titreşimli ve vurgulu sesletme, “h” sesini yine daha vurgulu ve gırtlaksı sesletme, uzun okunması gereken sesleri kısa sesletme, bazı durumlarda da kısa okunması gereken sesleri uzatma.

Ulum (2019), “Yabancı Dil Ediniminde Çift Dilliliğin Rolü” adlı çalışmasında, Arapça ve Türkçeyi konuşan üniversite öğrencilerinin İngilizce öğrenim süreçlerini nitel yöntemle incelemiştir. Görüşme verilerine dayanan bulgular, iki dilli öğrencilerin yabancı dil öğreniminde daha yüksek farkındalığa sahip olduklarını, ancak ana dillerinden kaynaklanan transfer hataları yaptıklarını göstermiştir. Sonuç olarak, iki dilli bireylerin üçüncü dil öğreniminde daha avantajlı oldukları ancak dil müdahalesi riskinin sürdüğü belirtilmiştir.

Demir (2020), “Ortaokul Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Sözlü Anlatım Öz Yeterlik Algılarının İncelenmesi ve Söylemlerinin Değerlendirilmesi” adlı doktora tezinde, öğrencilerin öz yeterlik algılarını ve ürettikleri söylemleri ilişkilendirmiştir. Karma yöntemle yürütülen araştırmada anket, gözlem ve söylem çözümlemesi teknikleri kullanılmıştır. Bulgular, öğrencilerin öz yeterlik algılarının orta düzeyde, ancak söylem üretimlerinin düşük düzeyde olduğunu göstermiştir. Sonuçta, öğrencilerin dilsel öz yeterlikleriyle söylem performansları arasında kısmi bir uyumsuzluk bulunduğu saptanmıştır.

Abais, (2021). “Bir Vaka Çalışması: İki Dilli Çocukların Kod Değiştirme Mekanizmaları” adlı yüksek lisans tezinde, Libyalı iki dilli çocukların kod değiştirme sistemleri incelenmiştir. Çalışma, nitel araştırma yöntemleri çerçevesinde bir vaka çalışması olarak tasarlanmış; veri toplama aracı olarak doğal konuşma kayıtları, gözlem ve yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanılmıştır. Araştırmada iki dilli çocukların kod değiştirme davranışlarının yalnızca dilsel bir süreç olmadığı, sosyal bağlam, iletişim amacı, konuşmacının kimlik sunumu ve etkileşimsel ihtiyaçlarla yakından ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Ermağan, (2021), “Alanya örneğinde Almanca-Türkçe İki Dillilik: Ses, Yapı ve Anlambilim Açısından Toplumdilbilimsel Bir İnceleme” adlı doktora tezinde, Alanya’da yaşayan geç iki dilli yetişkin Almanların Türkçeyi konuşurken yaptıkları ses, yapı, anlam ve söz dizimi düzeyindeki sapmaları toplumdilbilimsel bakış açısıyla incelenmektedir. Nitel araştırma deseninde yürütülen çalışmada veriler, yarı yapılandırılmış görüşme

formu, gözlem ve içerik analizi yöntemleriyle toplanmıştır. Bulgular, katılımcıların Türkçeyi kullanırken çoğunlukla Almanca etkisine bağlı sapmalar gösterdiklerini ve gönüllü göçle gelmiş olmalarının kültürel tutumlarını olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur. Araştırma, yetişkin, geç iki dillilerin dilsel davranışlarının Türkçe edinim süreçlerinde dikkate alınması gerektiğini vurgulayarak uygulamalı dil öğretimine katkı sağlamaktadır.

Sağın Şimşek ve Antonova Ünlü (2021), “Sözdizim-Edimbilim Arakesitinde: Türkçe-İngilizce, Türkçe-Almanca ve Türkçe-Rusça İki Dilli Çocukların Türkçenin Sözcük Dizilimini Edinimi” başlıklı çalışmada, farklı dil çiftleriyle yetişen iki dilli çocukların Türkçedeki sözdizimsel tercihlerini karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Araştırma, Türkçe-Rusça, Türkçe-İngilizce ve Türkçe-Almanca iki dilli çocukların Türkçede özne-tümleç-yüklem sırasını edinme biçimlerini, tek dilli Türk çocuklarının verileriyle karşılaştırmıştır. Karma yöntem yaklaşımıyla yürütülen çalışmada deneysel cümle tamamlama görevleri, hikâye anlatma etkinlikleri ve doğal konuşma kayıtları kullanılmıştır. Katılımcılar 5–8 yaş aralığında toplam 60 çocuk olup, her dil grubunda eşit sayıda iki dilli ve tek dilli öğrenci yer almıştır. Çalışma, iki dilliliğin sözdizimsel edinim süreçlerini yalnızca dilbilgisel değil, aynı zamanda toplumdilbilimsel faktörlerin (aile dili, baskın dil, iletişim bağlamı) etkisiyle şekillendiğini göstermiştir.

Avcı ve Kurudayıoğlu (2022), “Türkiye’de İki Dillilik Üzerine Yapılmış Çalışmaların Bibliyometrik Analizi” başlıklı makalelerinde, 2010–2021 yılları arasında yayımlanan 217 çalışmayı incelemiştir. Nicel tarama yöntemiyle yapılan araştırma, iki dillilik konulu yayınların son yıllarda artış gösterdiğini; en fazla çalışılan konuların dil edinimi, dil öğretimi ve kültürel kimlik olduğunu ortaya koymuştur. Sonuç olarak, Türkiye’de iki dillilik araştırmalarının metodolojik çeşitliliğinin arttığı ancak teorik temellerin henüz sınırlı olduğu belirtilmiştir.

İnan (2022), “Code-Switching Pattern of Turkish-Russian Bilingual Ahıska Turks and Matrix Language Frame Model” başlıklı makalesinde, Ahıska Türklerinin Türkçe ve Rusçayı birlikte kullandıkları konuşmalarda ortaya çıkan kod değiştirme örüntülerini toplumdilbilimsel bir bakışla incelemiştir. Çalışmada Myers-Scotton’un Matris Dil Çerçeve Modeli (Matrix Language Frame Model) kuramsal dayanak olarak kullanılmış; veriler, Kırgızistan’ın Bişkek kentinde sahnelenen Miko Şov adlı Ahıska Türkleri komedi gösterisinin doğal konuşma kayıtlarından elde edilmiştir. Bulgular, kod değiştirmenin en çok isim, fiil ve sıfat kategorilerinde görüldüğünü, Rusça unsurların biçimbilimsel olarak Türkçenin ek sistemine uyum sağladığını ortaya koymuştur. Türkçenin matris dil,

Rusçanın ise gömülü dil işlevi gördüğü belirlenmiş; morfem sırası ve sistem morfem ilkeleri Türkçenin yapısına göre şekillenmiştir. Ayrıca kod değiştirmenin çoğunlukla leksikal boşlukları doldurma, mizahi anlatımı güçlendirme ve kimliksel aidiyeti ifade etme işlevleriyle gerçekleştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kara (2023), “Types and the Classification Criteria of the Bilingualism Phenomenon in Turkey” adlı çalışmasında, Türkiye’deki iki dillilik türlerini sosyokültürel ve eğitimsel ölçütlere göre sınıflandırmıştır. Nitel veri analizine dayanan araştırmada, doğal, bireysel, kurumsal ve toplumsal iki dillilik türleri karşılaştırılmıştır. Bulgular, sınır bölgelerinde doğal iki dilliliğin, büyük şehirlerde ise eğitim temelli iki dilliliğin baskın olduğunu göstermiştir. Sonuç olarak, iki dilliliğin Türkiye’de toplumsal çeşitliliği yansıtan çok katmanlı bir olgu olduğu belirtilmiştir.

Düzen ve Memduhoğlu (2023), “İki Dilli Çocukların Yaşadığı Bölgelerde Çalışan İlkokul Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Zorluklar ve Buna Dair Çözüm Önerileri” başlıklı çalışmalarında, Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde görev yapan 30 sınıf öğretmenin iki dilli öğrencilerle yaşadığı sorunları incelemiştir. Görüşme verilerine göre öğretmenler, özellikle iletişim, ölçme ve aile katılımı konularında güçlük yaşamaktadır. Araştırmanın sonucunda, iki dilli eğitim politikalarının öğretmen yetiştirme sürecine dâhil edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Ana Dili

Dil, insanların yüzyıllar boyunca anlamlandırmak ve anlamak için uğraş verdiği bir kavramdır. Dillerin ortaya çıkışı ile ilgili tarih boyunca pek çok teori ortaya atılmıştır. En yalın hâliyle dil, insanlar arasına iletişimi sağlayan, anlaşmalar sistemidir. Dil kavram alanı içerisinde yer alan *ana dil* ve *ana dili* kavramları zaman zaman birbirleriyle karıştırılabilmektedir. Ana dil, ses, biçim ve anlam bakımından birbirinden çok az farklılaşmış kabul edilen dillerin, atası olan dildir (Karaağaç, 2013, s. 108). Ana dili ise, bireyin içine doğduğu aile ya da toplumda öğrendiği ilk dildir (Vardar, 2002, s.17). Bireylerin dil ile ilk karşılaşması anne karnında gerçekleşir. Sonrasında ise aile ve yakın çevresinden öğrendiği ana dili bireyin içinde yaşadığı toplumla en güçlü bağını oluşturur.

Ana dili, özellikle “ana” kelimesinin terim içerisinde kullanıldığı dillerde, “annenin konuştuğu dil” olarak kabul edilmektedir. Oysaki bu terim yalnızca biyolojik bir anneyi işaret etmemekte aynı zamanda çocukla sürekli ve düzenli olarak ilk dilsel iletişim bağını kuran kişiyi de ifade etmektedir (Güzel, 2010, s. 25).

Ana dili kavramıyla ilgili alan yazınında pek çok tanım karşımıza çıkmaktadır. Aksan (2009) ana dili kavramını, bireylerin öncelikle aile ve yakın çevresinden daha sonra ise sosyal çevresinden öğrendiği, insanların bilinçaltına inen ve içinde yaşadığı toplum ile bağlarını kuran en önemli varlık olarak tanımlarken, Oomen-Welke (2007) kişinin ilk dili, doğal yollarla edindiği ve en hâkim olduğu dil olarak tanımlamaktadır. Oomen-Welke’ye göre ana dili, kişinin düşünmeyi ve konuşmayı öğrendiği dildir. Nas (2003) “Anadil; anadan öğrenilen dildir. Anadilinin ses dizgesi, vurgu, ton gibi ses özellikleri çocuğun diline yerleşir. Bu özelliklerin değiştirilmesi zor, kimileri için de olanaksızdır.” sözleriyle ana dili kavramını açıklamaktadır.

Ana dili kavramı, her ne kadar “kişinin annesinden, doğup büyüdüğü çevreden öğrendiği dil” ise de günümüzde bu kavramı ele alış şeklimiz değişmektedir. Gelişen, küreselleşen dünyada göçlerin yoğunlaşması, ülkeler arası sınırların kalkması, uzakların yakın olmasıyla birlikte, bu kavramı tanımlamak için “anne dili” unsuru yeterli olmamakta; “kişinin kendisini en iyi, en rahat ifade ettiği dil” tanımlaması daha kapsamlı bir şekilde karşımıza çıkmaktadır (Oruç, 2016, s. 318).

Kimi araştırmacılar ise ana dili kavramını tanımlarken kişinin etnik kökeninden, soyundan bağımsız bir şekilde tanımlanması gerektiğini savunmaktadır. Bu araştırmacılara göre, kişinin mensubu olduğu topluluğun dili değil, kişinin doğduğu andan itibaren maruz kaldığı dil, ana dilidir (Picq, vd, 2014). Bu görüşe göre, Almanya’da doğup büyüyen gurbetçi Türk çocuklarının ana dili Almanca, Türkiye’de doğup büyüyen bir Rus çocuğunun ana dili de Türkçe olarak kabul edilmektedir. Yukarıda da bahsi geçen diğer ana dil tanımlarının ortak özelliklerden biri olarak kişinin en hâkim olduğu dil, ifadesinin geçmesi de bu görüşü destekler niteliktedir.

2.2. Çok Dillilik

Günümüzde, uluslararası göç, ticaret, siyaset, din, evlilik, ekonomi ve eğitim gibi nedenler bireylerin birden çok dil öğrenmesi hatta çok dilli olması sonucunu doğurmuştur. Aynı ülke sınırları içerisinde farklı etnik kimliklere sahip bireylerin bir arada yaşaması çok kültürlü bir ortam oluşmasını sağlamıştır. Çok kültürlülüğün doğal bir sonucu olarak da çok dilli bireylerin sayısı artmıştır.

Yapılan çalışmalara göre, dünya üzerinde 200 kadar ülkede yaklaşık 7000 dil konuşulmaktadır (Eberhard vd., akt. Haznedar, 2021, s.2). Bu değer, iki veya daha çok sayıda dil kullanan ülke sayısının ne kadar çok olduğunu göstermektedir. Hindistan, Surinam, Güney Afrika gibi ülkelerde çocuklar çok dilli ortamlarda yetişmekte ve evde öğrendikleri dil dışında birçok dili sokakta, oyun ortamında kolaylıkla edinebilmektedirler (Yağmur, 2013, s. 182). Dünyaya geldikleri andan itibaren çevrelerinde ikiden fazla dil konuşulan ve bu dillerde iletişim kurabilen bireyler çok dilli olarak kabul edilmektedir (Çakır, 2016, s. 79).

Alan yazınında iki dillilik ve çok dillilik kavramlarının aynı anlam alanını karşıladığı çalışmalar da yer almaktadır. İki dillilik ve çok dillilik, bireylerin günlük hayatlarında birden fazla dili doğru zamanda ve doğru kişilere kullanabilmesi durumudur (Haznedar, 2021, s. 4).

Dil edinimi ve toplumdilbilimi alanlarının önemli terimlerinden olan çok dillilik, bir kişi ya da toplumda görülen ikiden çok dil kullanma durumudur (Karağaç, 2013, s. 252). Çok kültürlülük, etnik kökenine bakılmaksızın farklı kültürel geleneklere izin verilen bir toplumda, kişilerin huzurlu ve güvenli bir şekilde bir arada yaşayamamalarını ifade eder (Özbudun, 2003, s. 32). Başka kültürlere ve farklılıklara saygı duyulmayan bir toplumda çok kültürlülük ve onun kaçınılmaz getirisi olan çok dillilik mümkün olamaz. Çok dillilik, bireyin kendi çabasıyla, örgün bir eğitim vasıtasıyla ya da göç yoluyla

gerçekleşebilir. Bu duruma bireysel çok dillilik denir. Belçika ve Kanada örneklerinde olduğu gibi toplum içinde insanlar tarafından ikiden fazla dil kullanılıyorsa bu duruma da toplumsal çok dillilik denir.

2.3. İki Dillilik

20. yüzyılın başlarından itibaren dil biliminin önemli bir çalışma alanı olan iki dillilik, bir alt dal olan toplumdilbilim alanı için zengin ve stratejik özellikleri barındırmaktadır. Günümüzde gittikçe daha önemli bir kavram olan iki dilliliğin alan yazınında birden çok tanımı bulunmaktadır. İki dillilik, bireyin ana dili dışında başka bir dilde de yetkin olma durumudur.

Baker (2001) “İki dilli misiniz?” sorusunu sorarken dört temel dil becerisi olan dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerinden hareket etmektedir. Kişinin hangi dil becerisinde iki dilli olduğuna yönelik sorular sormaktadır. Birey bir dilde üretici becerilerden olan yazma becerisine sahipken diğer bir dilde ise sadece alıcı becerilerden olan dinlediğini anlama becerisine belirli bir düzeyde sahip olabilir. Bir dile hâkimiyet ele alındığında, bireyin hangi dil becerisine ne kadar hâkim olduğunu kesin olarak belirlemek zor olabilir. İki dile de belirli bir oranda sahip olan birey, bu dillerden birine ait olan herhangi bir beceriye ileri düzeyde sahipken diğer dilde eksiklik hissedebilir. Söz konusu durum bireyde tam tersi şekilde de bulunabilir. Baker (2001) bu yaklaşımdan hareketle bireyin iki dilli olarak kabul edilebilmesi için bildiği iki dilden her birinde en az bir dil becerisini kullanma yetisine başlangıç seviyesinde sahip olması gerektiğini ifade etmektedir. Bu nedenle iki dillilik temel dil becerileriyle iç içe geçmiş ve basit bir sınıflandırmadan farklı olarak ele alınmalıdır.

İmer vd. (2011) iki dilliliği; “bireyin iki dil bilmesi ya da toplumda iki dil kullanılması durumu” olarak adlandırmaktadırlar. Karaağaç, iki dilliliği; “bir kişi, bir meslek, bir topluluk veya bütün bir dil toplumunda görülen iki dil kullanma durumu” olarak tanımlamaktadır (2013, s. 222). Jakobson’ın iki dilliliği dil biliminin temel sorunlarından biri olarak gördüğünü, Mackey’in ise iki dilliliğin alanlararası bir doğası olduğunu vurgulamaktadır. Dillerin kullanıldığı bildirilişim durumları, iki dilliliğin kişi üstündeki etkileri, toplumsal yönleri vb. toplumdilbilim ve ruhdilbilim araştırmalarına konu olmuştur. Ruhdilbilimciler iki dilliliğin zihinsel süreçlerle ilgisini araştırdığını, toplumbilimcilerin kültürün bir parçası olarak ele aldığını, eğitimcilerin ise zekâ ile ilişkisini ve eğitim alanındaki etkilerini incelediklerini söylemektedir (İmer vd., 2011, s. 153). İki dillilik; kişinin yaşadığı yabancı ülkenin toplumunda, kendi ana dilinden başka

ikinci bir dil olarak o toplumun diline her anlamda hâkim olması ve aynı zamanda kendi ana dilini de unutmaması durumudur (Güzel, 2010, s. 33).

Grosjean (2012) iki dilliliği, günlük hayatta iki dil veya lehçenin kullanımı olarak tanımlar. İki dillilik kavramının en önemli iki faktörü olarak *dil akıcılığı* ve *dil kullanımı* 'nı işaret etmektedir. Her iki dilde de eşit derecede yetkin olmak mühim değildir. Önemli olan, her iki dilde de sorunsuz bir şekilde iletişim kurabilecek düzeyde olmaktır. Grosjean'a göre dili edinim yaşı ve dil seviyesi önemli değildir. İki dilliliğin ortak bir tanımının yapılamamasının başlıca nedenlerinden biri, araştırmacılar tarafından, bireylerin her iki dildeki yetkinlik düzeylerinin ne düzeyde olması gerektiğine karar verilememesi olarak gözlemlenmiştir (Grosjean, 2012, s. 17). İki dillilerin, ikinci dili öğrenme motivasyonları, kullanım alanları, öğrenme yaşları ikinci dildeki yetkinlik düzeylerini belirlemektedir.

Suriye iç savaşı ve Rusya-Ukrayna savaşı ile birlikte Türkiye'de yaşayan yabancı uyruklu kişi sayısında yoğun nüfus hareketini barındıran hızlı değişiklikler olmuştur. Bu göçün doğal bir sonucu olarak da iki dilli birey sayısında artış meydana gelmiştir. Ülke geneline eşit bir şekilde dağılmayan göçmenler bazı bölgelerde yoğun olarak yaşamaktadır. TÜİK'ten elde edilen verilere göre, Gaziantep, Şanlıurfa, Kilis, Hatay gibi şehirlerde Suriye uyruklu göçmenler yoğun olarak yaşarken, Alanya ve Antalya bölgesinde de Rusya ve Ukrayna uyruklu göçmenler çoğunluktadır (TÜİK, 2024).

2.3.1. İki dillilik türleri

Bireyin iki dilli olarak değerlendirilebilmesi için bireyin sahip olduğu iki dilin de yaşadığı toplum içerisinde iletişim aracı olarak kullanılıyor olması gerekmektedir (Oruç, 2016, s. 72). İki dilliliğin, iki dili edinme ve öğrenme zamanına, öğrenme şekline ve iki dili kullanma pratiğine göre değişen türleri vardır (Güzel, 2010, s. 13, Oruç, 2016, s. 72). Alan yazınında, farklı şekillerde tanımlanmış pek çok iki dillilik türü vardır. Erken iki dillilik, geç iki dillilik, eşit iki dillilik, baskın iki dillilik, doğal iki dillilik, kültürel iki dillilik, kazançlı iki dillilik, kayıplı iki dillilik, bireysel iki dillilik, halk iki dilliliği ve elit iki dilliliği bunlardan bazılarıdır.

Erken iki dillilik; ergenlik öncesi dönemde birden fazla dil edinmek olarak tanımlanmaktadır.

Geç iki dillilik; başka bir dilin sekiz yaşından sonra öğrenilmesi olarak tanımlanmaktadır.

Baskın iki dillilik; bireyin bildiği her iki dilden birinde daha yetkin bir düzeyde olması anlamına gelmektedir.

Dengeli iki dillilik; bireyin her iki dile de neredeyse eşit derecede hâkim olması anlamına gelmektedir. Baker (2011) her iki ebeveynin çocukla farklı dilleri konuşması durumunda dengeli iki dilliliğin meydana geleceğini belirtmektedir.

Halk iki dilliliği; bulundukları toplulukta yüksek bir statüye sahip olmayan azınlıkların dilini ifade etmektedir.

Elit iki dilliliği; ana dilleri belirli bir toplumda kabul gören ve dillerine değer verilen bireylerin dilini ifade eder.

Kazançlı iki dillilik; ana dillerinde herhangi bir kayıp yaşamadan, ikinci dili öğrenebilen hatta ana dillerinin bu konuda bireylere fayda sağladığı iki dillilik türüdür.

Kayıplı iki dillilik; ikinci dili öğrenirken ana dilinden kayıplar yaşayan bireylerin sahip olduğu iki dillilik kategorisidir.

Birleşik iki dillilik; ana dilleri ve ikinci dilde kullanılan kelimeler için tek bir anlam ünitesine sahip olan bireyleri ifade etmektedir.

Eş güdümlü iki dillilik; iki dilde kullanılan kelimeler için ayrı ayrı anlam ünitelerine sahip bireyleri ifade etmektedir. Eş güdümlü iki dilliler ana dillerinde ve ikinci dilde bildikleri kelimeler için iki ayrı anlam ünitesine sahiptirler.

Güzel (2010), iki dilliliği, doğal iki dillilik ve kültürel iki dillilik olmak üzere ikiye ayırmaktadır. Doğal iki dillilik; iki dilin de çeviriye ihtiyaç duymaksızın kullanımıdır. Doğal iki dilli çocuklar, annesinin yabancı olması sebebiyle konuştuğu dili ya evde ya da göç sebebiyle ikamet ettiği yabancı bir ülkede eğitim görme veya o toplumun insanlarıyla iletişim kurma ihtiyacının sonucu olarak okul dışında öğrendiği ikinci dildir. Almanya'daki Türk çocukları bu gruba dâhildir. Kültürel iki dillilik ise; ikinci dili örgün eğitim içerisinde, birinci dillerine ek olarak öğrenmeleridir. Bu tür iki dillilik durumunda, kişi her iki dili de çok iyi bildiği hâlde her alanda iki dili de eşit düzeyde kullanamaz.

Eşzamanlı iki dillilik; çocuğun iki dilli bir ortama doğması, ailede konuşulan dilin toplumda konuşulmaması ya da anne ve babanın farklı diller kullanması durumudur (Haznedar, 2021, s.5). Çalışmanın örneğinde inceleyecek olursak, Alanya'da doğan Rus çocuklar anne ve babaları Rus da olsa herhangi biri Türk de olsa eşzamanlı iki dilli olarak kabul edilebilir.

Ardışık iki dillilik; bireylerin anaokuluna gitmesiyle birlikte ya da toplumda başka bir dille karşılaşması ve dildeki yetkinliğini arttırması durumudur. Göç yoluyla farklı bir ülkeye giden bireyler erken çocuklu dönemlerinde ikinci bir dille tanıştıklarında

ardışık iki dilli olarak kabul edilirler. Bu kişilere aynı zamanda miras dil konuşucusu da denir (Haznedar, 2021, s. 6).

2.4. Dil Bilimi

Dil üzerinde araştırmalar yapan pek çok çalışma disiplini/bilim dalı vardır. Dil bilimi, dili bir yöntem çerçevesinde, ses bilimi, anlam bilimi, söz dizimi, yapı bilimi gibi çeşitli açılardan inceleyen bilim dalıdır. Dil bilimi, kendine özgü yöntemlerle genel olarak dil olayını, özel olarak da doğal dilleri yapıları, işleyişleri, süre içindeki değişimleri, vb. açısından inceleyen insan bilimidir (Vardar, 2007, s. 73). Dil bilimi, dili, yeryüzündeki ortak nitelikleri ve bütün belirtileri ile ele alan ve diller arasında ortak özellikler bulan, diller arası eş zamanlı karşılaştırmalar yapan çalışmaları ifade eder (Karaağaç, 2013, s. 293). Türk dil biliminin kurucu isimlerinden Doğan Aksan, dil bilimi hem tanım hem kapsam bakımından Türkiye’de sistematikleştiren ilk bilim insanlarından biridir. Aksan’a göre: “Dilbilim, dili kendi başına, kendine özgü kuralları ve işleyişiyle ele alan; dilin ses, biçim ve anlam katmanlarını kendi iç yapısı içinde inceleyen bir bilim dalıdır.” (Aksan, 2007, s. 17). Dil bilimi ve dil bilgisi, dil üzerine çalışmalar yapan disiplinler olmakla beraber dile yaklaşım açıları bakımından birbirinden ayrılır.

“Evrensel etki ve çalışma disiplinine dayalı dilbilim, dilbilgisinden temelde anlam(landırma)da ve işlev(lendirme)de dayanak aldığı felsefi temelli kuramları ve bu yolla evrensel inceleme ve etki alanına sahip olmasıyla ayrılarak bu yolla dillerarası ve hatta dillerüstü bir anlamlandırma ve işlevlendirme bağlamı inşa etmiş olmaktadır.” (Aydemir, 2020, s.5).

Ferdinand De Saussure (1857-1913), modern dil biliminin kurucusu kabul edilmektedir. Dil biliminin, bir bilim olabilmesi için izlemesi gereken yöntemleri ortaya koymuştur ve Saussure ile birlikte dil biliminde paradigma değişimi olmuştur. “Saussure öncesi döneme bakıldığında, Eski Dönemde ve özellikle Orta Dönemde, dilin bütünsel bir yapı olarak ele alınmadığını görüyoruz.” (Onan, 2012, s. 242). Türkiye’de dil bilimi, 1930’lardan itibaren Türk Dili Tetkik Cemiyeti’nin kuruluşu ve ardından 1940’larda Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi’nin açılmasıyla kurumsallaşmıştır. 1950’li yıllarda Doğan Aksan, Berke Vardar, Murat Kocaman, Ahmet Kocaman ve Zeynep Korkmaz gibi bilim insanlarının çalışmalarıyla dil bilimi, Türkiye’de bağımsız bir akademik alan haline gelmiştir. Aksan’ın Her Yönüyle Dil (ilk baskı 1971), Anlambilim (1982) ve Dilbilim ve Türkçe (1990) adlı eserleri, Türkiye’de dil bilimi terimlerinin yerleşmesinde temel kaynak niteliğindedir. Berke Vardar’ın Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü (1988) ve

Dilbilimin Temel Kavramları (1998) adlı eserleriyle birlikte Türkiye’de dil bilimsel terminoloji, sistematik bir çerçeveye kavuşmuştur.

2.4.1. Toplumdilbilim

Dil ile toplum birbirinden ayrı düşünebilen olgular değildir. Dil, o toplumda yaşayan bireyler tarafından üretilir, kullanılır ve o toplumu bir arada tutan en önemli araçtır. Dil ile toplum arasındaki bu döngüsel ilişki dil biliminin çalışma alanlarından biri olan toplumdilbilimin çalışma alanına girmektedir. Dille toplum arasındaki ilişkiyi dilbilimsel bir yaklaşımla ele alan toplumdilbilim, dilin belli toplumsal bağlamlarda farklı kültürel alt yapıdan, farklı yaş ve cinsiyet gruplarından gelen bireyler ve topluluklar tarafından kullanılmasını ve dilin toplumsal işlevlerini araştırmaktadır (Büyükkantarcıoğlu, 2006, s. 59). Toplumdilbilim, dili toplumsal yapılarla ilişkilendirerek betimlemeye çalışır. Dil ve sosyal yapı arasındaki ilişkileri, dil ve sosyal yapı arasındaki farklılıklar gibi konuları çalışma alanı yapan diltiklik, toplum dil bilimidir (Karaağaç, 2013, s. 802). Toplumdilbilim, "Dil olgularıyla toplumsal olgular arasındaki ilişkileri, bunların birbirini etkilemesini, birbirinin değişkeni olarak ortaya çıkmasını, bir başka deyişle bu iki tür olgu arasındaki eşdeğişirliği inceleyen karma dal" olarak tanımlanmaktadır (Vardar, 2007, s. 196). Toplumdilbilim, dil olgularıyla toplumsal olgular arasındaki ilişkileri, bunların birbirini etkilemesini, birbirinin değişkeni olarak ortaya çıkmasını yani bu iki tür olgu arasındaki eşdeğerliği inceler (Kıran ve Kıran, 2013, s. 316).

Daha ziyade dil ve toplum arasındaki ilişkilerle ilgilenen bilimsel bir disiplin olarak toplumdilbilim, bir dilin toplumsal özellikleri ve dil kullanımı için ortaya çıkan sonuçlarına ağırlık vererek 1952 yılında ilk kez Haver C. Currie tarafından ortaya atılmış bir dilbilim sahası olarak ortaya çıkmıştır (Aşkın Balcı, 2019, s.53). Toplumdilbilim, 20. yüzyılın ortalarında, yapısalcı dil biliminin biçimsel yönüne tepki olarak ortaya çıkmıştır. Bu alanın öncüleri arasında William Labov, Dell Hymes, John Gumperz ve Joshua Fishman yer alır. Labov (1966), New York İngilizcesi üzerine yaptığı çalışmalarda dil varyasyonlarının sosyal sınıf, yaş ve cinsiyet gibi faktörlerle sistematik biçimde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Dilbiliminin toplumla etkileşimini kültür başta olmak üzere dil değişimleri üzerinden farklı anlamlandırma bağlamları ile inceleyen gelişmiş alt dalı toplumdilbilimin (sociolinguistics) kurucusu olarak Amerikalı dilbilimci William Labov’un New York odaklı toplumdilbilim çalışmaları, toplumsal sınıf kavramı odaklı olsa da, günümüzde kültür kavramı, alt birleşenleri ile birlikte toplumdilbilim çalışmalarında artan öneme ve yoğunluğa sahiptir. Kültür odaklı toplumdilbilim

çalışmalarında teorilerinden ve terimlerinden sıklıkla yararlanan bilim alanlarının başında gayet tabii ki sosyoloji ve antropoloji gelmektedir. Çalışmada, özellikle küreselleşme ve noliberalizm karşıtlığı ile tanınan 20. yüzyılın etkili düşünürlerinden, Fransız sosyolog Pierre Bourdieu'nun görüşleri ve kuramları, toplumdilbilimsel bağlamda kültürel kimlik göstergesinin tespitinde kullanılmıştır. Ana hatlarıyla toplumun benimsemiş olduğu algılama, hissetme, düşünme ve davranma birleşenine karşılık gelmekte olan temeli Aristoteles'e dayansa da Bourdieu sosyolojisinin en önemli terimi olarak farklı bilim dallarının kesişiminde konumlanan "habitus" terimi, tezde de değerlendirilmiştir. Öncesinde belirtilen terimin kapsamında bir kavram alanına karşılık gelen ve terimleşen dilsel habitus ise dil görünümünde kendisini gösteren bir dizi toplumsal yatkınlık olarak tanımlanabilmektedir (Bourdieu-Wacquant, 2014, s.140). Dilsel habitus, bu yönüyle sesletime dayalı toplumdilbilim incelemesinde çalışmada kullanılan ve üzerine odaklanan terimlerdenidir.

Hymes (1974), "*communicative competence*" kavramıyla, bireylerin yalnızca dilbilgisel doğrulukla değil, toplumsal uygunlukla da konuşabildiklerini vurgulamıştır. Gumperz (1982), etkileşimsel toplumdilbilimi geliştirerek, dilsel anlamın bağlam içinde kurulduğunu savunmuştur. Fishman (1972), dil-etnik kimlik ilişkisini açıklamış ve iki dillilik, dil politikaları, dilin korunması gibi konulara öncülük etmiştir. Bu yaklaşımlar, dili toplumsal yapı, güç ilişkileri, kültür ve kimlik bağlamında ele alan modern toplumdilbilim anlayışının temelini oluşturmuştur (Kıran ve Kıran, 2013, s.317). Türkiye'de dil-toplum ilişkisini konu alan düşünceler 1950'li yıllarda Doğan Aksan ve Tahsin Banguoğlu gibi araştırmacıların çalışmalarıyla başlamıştır. 1980'lerden sonra Leyla Uzun'un öncülüğünde iki dillilik, dil değişimi, dil tutumları, dil politikaları ve ağız araştırmaları gibi alanlarda çalışmalar artmıştır. 1990'lı yıllarda Berke Vardar, Ahmet Kocaman, Kamile İmer gibi akademisyenler, Türkçenin toplumsal değişim içindeki konumuna yönelik önemli toplumdilbilimsel katkılar yapmıştır (Rifat, 2012, s.229). Bu süreçte toplumdilbilim, Türkiye'de yalnızca teorik bir alan olmaktan çıkmış; yabancı dil öğretimi, iki dillilik, göç ve kültürel kimlik konularında uygulamalı bir yön kazanmıştır. Dil ile toplum arasındaki ilişkileri inceleyen toplumdilbilim pek çok çalışma disipliniyle ilintili çalışmaktadır. Bu araştırmanın çalışma evrenine girdiği Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında toplumdilbilim biraz daha öne çıkmaktadır. Yabancılarla Türkçe öğretirken yalnızca dil bilgisi öğretimi ve kelime öğretimi yapılmamaktadır. Aynı zamanda Türkçenin olduğu ve geliştiği zengin kültür evreninin öğretimi de yapılmaktadır. Bu çalışmanın sacayaklarından biri olan "iki dillilik" kavramı da

toplumdilbiliminin alt dallarından birini oluşturmaktadır. Bireysel iki dillilikte ya da toplumsal iki dillilikte de bireylerin özellikle konuşma dilinde, her iki dildeki kelimeleri ya da dil bilgisi yapılarını aynı anda kullandıkları görülebilmektedir. Bu durum alan yazınında kod kopyalama (*code copying*) olarak geçmektedir. İki dilliler üzerinde yapılan bu çalışmada da Türkçe – Rusça kod kopyalaması örneklerine rastlanmıştır.

2.4.1.1 Kod kopyalama ve değiştirme

Kod kopyalama, iki ya da daha fazla dili aktif bir şekilde kullanabilen bireylerin, iletişim sırasında bu diller, arasında bilinçli veya kendiliğinden geçiş yapmalarıdır. Bu geçişler, tek bir söylem içinde veya konuşmanın farklı bölümlerinde gerçekleşebilir ve genellikle konuşmacının sosyal kimliğini, iletişimin bağlamını ya da bireyin konuşma stratejisini yansıtır (Appel ve Muysken, 1987, s. 130). “Code-Switching yani “kod değişimi” bir dili konuşurken bildiğiniz diğer bir (veya birden fazla) dile geçmeniz durumuna verilen addır”(Bayraktar, 2021, s.112). Diller arası etkileşim süreçlerini açıklamak amacıyla Lars Johanson tarafından geliştirilen kod kopyalama modeli, bir dilin diğerinden öge almasını basit bir “ödüncleme” olarak değil, yaratıcı bir “yeniden üretim süreci” olarak ele alır. Johanson’a göre “kopyalama” (copying), bir model koddan (model language) gelen biçimsel ya da işlevsel özelliklerin, bir alıcı kod (recipient language) tarafından kendi yapısına ve kullanım sistemine uyarlanmasıdır. Bu süreçte aktarılan öge, orijinal biçimiyle korunmaz; alıcı dilin kuralları ve kalıpları içinde yeniden şekillenir (Johanson, 2002, s.289). Yabancı unsurlar sadece örnek durumundadır çünkü hiçbir zaman temel koda (yani kopyalamanın yapıldığı hedef dile) ilave edilen kopya ile aynı değildir. Her dil kendine özgü yaratıcı bir teknik oluşturduğu için kopya orijinalinden farklı bir sisteme dahil olur (Johanson, 2022, s. 29).

Kod kopyalama için iki dil gereklidir ancak bu iki durum arasında statüsel açıdan fark olmalıdır. Johanson bu iki dili A ve B olarak işaretler. A dili sosyal, ekonomik ya da siyasî olarak daha zayıf olan dili; B dili ise yine sosyal, ekonomik ya da siyasî etmenlerden herhangi biri nedeniyle daha prestijli görünen baskın dili temsil eder. İki tür kopyalama vardır: genel kopyalama ve seçilmiş kopyalama. Genel kopyada bir B örneği bütün olarak (malzeme, bitişme, anlam ve sıklık yönünden yapısal özellikler bütünü olarak) A temel kod cümlesine kopyalanır. Seçilmiş kopya ise sadece B bloğunun içinden seçilmiş yapı özellikleri örnek alınır ve A birliklerine kopyalanır. Bunların dışında Johanson, her iki tür kopyalamanın da görüldüğü karışık kopyalardan bahseder. Karışık

kopyaları, içerisinde en az bir genel kopyanın bulunduğu birleşme kopyalar olarak tanımlar (Johanson, 2022, s.28-37).

Lars Johanson, çalışmalarında kod kopyalamasını, daha çok Türk dilleri özelinde incelemiştir. Dil bilgisel ögeler akraba olmayan ve tipolojik açıdan farklı diller arasında da ödünçlenebilir ve dillerdeki ilişkiye bağlı değişimler son derece derin olabileceği gibi dil yapısının her basamağıyla da ilgili olabilir. Örneğin yalnızca sesler kopyalanabilir (Yılmaz, 2011, s.15).

2.4.2. Söylem kavram alanı ve söylem çözümlemesi

Dilbilimin alt dallarından birisi olan söylem çözümlemesi, eğitim bilimlerinde, sosyoloji, siyaset bilimi ve tarih gibi beşerî bilimlerdeki pek çok bilim dalında da karşımıza çıkmaktadır. Söylem kavram alanı, sözlüklerde şu şekilde tanımlanmıştır:

Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan Türkçe Sözlük'te söylem maddesinde şu ifadeler yer almaktadır: “1. Söyleyiş, söyleniş, sesletim, telaffuz. 2. İfade, kalıplaşmış, klişeleşmiş söz. 3. Bir veya birçok cümleden oluşan, başı ve sonu olan bildiri, tez.” (TDK, 2023).

Berke Vardar, Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğünde söylem kavramını şöyle açıklamıştır:

“1. Söz; dilin sözlü ya da yazılı gerçekleşmesi, konuşan bireyin kullanımı. 2. Sözce; bir ya da birçok tümceden oluşan, başı ve sonu olan bildiri. 3. Tümce sınırlarını aşan, tümcelerin birbirine bağlanması açısından ele alınan sözce. Z. S. Harris'in tümceleri de öbür birimler gibi dağılımsal açıdan incelemeye başlamasıyla dilbilimin önünde yeni bir alan (söylem çözümlemesi) açılmıştır. Böylece tümcelerin birbirlerine eklenme kuralları araştırılmış, dağılımsal ölçütler dışında dönüşümsel ölçütler de incelemelere yön vermiştir.” (Vardar, 2007, s.179).

Karaağaç, söylem terimini şu şekilde tanımlar:

“Metin ve metnin oluşturma şartlarının birlikteliğine söylem denir. Söylem, dil bilimi kadar, psikoloji, sosyoloji, tarih vb. alanlarla da ilişkilidir. Söylem, içine metinlerin yerleştirildiği toplumsal bir süreçtir; metin ise, söylemin içinde üretilen somut, elle tutulur bir varlığı ifade eder.” (Karaağaç, 2013, s. 713).

Dilbilim alanında yapılan çalışmalarda ise şöyle tanımlanmıştır:

1225-1274 yılları arasında yaşamış olan Aquinalı Thomas, “söylem” kavramından ilk bahseden kişidir. Thomas, terimi “saf sezgi”ye karşı “zihni çıkarım” anlamında kullanmıştır. (Sözen, 1999, s. 19). Günümüzde ise söylem hem yazılı hem de sözlü metinlerde daha geniş ve daha derin anlamları ifade edecek şekilde kullanılmaktadır.

“Yapısal yaklaşıma göre tümce ötesi, tümceden büyük dil birimi; dilin toplumsal boyutu vurgulandığında ise dilsel büyüklüğüne bakılmaksızın (tek sözcük, tümce, paragraf vb.) işlevsel,

iletişim değerli birim olarak tanımlanabilecek sözce. Söylem salt sözlü birim, metin yazılı birim olarak ele alındığı gibi hem sözlü hem de yazılı söylem olarak da kabul edilir.” (İmer, Kocaman ve Özsoy, 2011, s.227).

Söylem çözümlemesi kavram alanı, dil bilimi çalışmalarında řu şekilde açıklanmıştır:

İngilizcede ‘söylem çözümlemesi’ başlıklı ilk yazı 1952’de Language dergisinde Z. S. Harris tarafından yazılmıştır (Kocaman, 2003, s. 2). “Söylem çözümlemesinin yöntem teorisyeni Fransız düşünür Michel Foucault’tur. Foucault’a göre büyük bir sabır gerektiren söylem çalışmaları, mimari tasarımlar, yönetimle ilgili belgeler gibi çok farklı alanlarda yapılabilmelidir.” (Er Aydemir, 2022, s. 34).

“Dilbilimin bir alt dalı olan söylem çözümlemesi, yorum çalışmalarının artış kazandığı bir dönemde ortaya çıkmıştır.” (Karpuz ve Aydemir, 2012, s. 132).

Z. S. Harris, “söylem çözümlemesini gerçek bir istatistik araştırma olarak düşünür. Bütüncüyü tümceler dizisiyle bir tutar ve bu tümceleri karşılaştırmak için onlara bazı dönüşüm kuralları uygular. Böylece, aynı bağlamda ortaya çıkan tümcelerin eşdeğer olduğunu söyleyerek, birleşim kurallarını ortaya koymaya çalışır. Z. S. Harris’e göre, söylem, anlama gönderme yapmadan dağılımsal çözümlemeye olanak sağlar.” (Kıran ve Eziler Kıran, 2013, s. 337).

Fransız dil bilimci Michel Foucault, söylem ile toplumsal gerçeklik arasında birbirini besleyen bir ilişki olduğunu belirtir. “Foucault’a göre söylem, yalnızca dilsel biçimlerin birlikteliği değil, belli bir bağlamda oluşmuş düşünce, davranış, tutum gibi olguların dilsel olarak çerçeveslendiği bir yapıdır.” (Büyükkantarcıoğlu, 2006, s. 119). Bu çalışmada, Türkçe bilen iki dilli Ruslardan alınan ses kayıtları toplumdilbilimsel açıdan incelenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizine yönelik bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Türkçe bilen iki dilli Rusların sesletim odaklı toplumdilbilimsel özelliklerinin incelendiği bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile desenlenmiştir.

Durum çalışması, güncel bir örnek olayı ya da durumu derinlemesine, incelemekle ilgilidir. Durum çalışmasında bir sonuca ulaşmak için verileri önceki kuramsal önermelerle destekleyerek, veri toplama süreçlerine ve analizlerine rehberlik ederek, kendine özgü durumları anlamak amacıyla ilgili pek çok değişkene dayalı bir biçimde farklı veri toplama kaynaklarından yararlanarak çeşitleme yapmaktır (Yin, 2014, s. 17). Nitel araştırma; doğal ortamda meydana gelen olgu, olay ya da davranışlar üzerine yoğunlaşan, bireylerin algılarını ortaya koyan ve onların bakış açılarından dış dünyayı anlamayı amaçlayarak gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırmalardır (Büyüköztürk vd., 2020, s. 235). Görüşme, gözlem ve doküman analizi, nitel araştırmalarda kullanılan yöntemlerdir.

Görüşme, en az iki kişi arasında sözlü olarak sürdürülen bir iletişim sürecidir. Oldukça esnek bir araştırma aracı olan görüşme sürecin her aşamasında kullanılabilir (Büyüköztürk vd., 2020, s.158). Görüşmeler; yapılandırılmış görüşme, yapılandırılmamış görüşme, yarı yapılandırılmış görüşme ve etnografik görüşme olmak üzere dört gruba ayrılır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, ilgili alanda derinlemesine cevaplar bulabilmeyi sağlar. Analizlerinin kolaylığı, görüşme yapılan kişiye kendini ifade etme imkânı vermesi sebebiyle oldukça kullanışlı bir araştırma aracıdır.

Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formları ile elde edilmiştir.

3.2. Çalışma Ortamı

Alanya, Türkiye'nin Akdeniz kıyısında yer alan ve özellikle 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren turizm odaklı uluslararası göçün yoğunlaştığı bir yerleşim birimi olarak, çok dillilik ve toplumdilbilimsel temas çalışmalarının incelenmesi için dikkate değer bir bağlam sunmaktadır. İlçenin 1980'lerle hız kazanan turistik gelişimi, 2000'li yıllardan itibaren hem geçici hem de kalıcı göç akımlarının çeşitlenmesine yol açmış; bu durum demografik yapıyı olduğu kadar bölgenin dilsel ekolojisini de yeniden biçimlendirmiştir (Işık ve Zoğal, 2017). Bu dönüşüm, Alanya'yı yalnızca turistik bir destinasyon olmanın ötesine taşıyarak göç kaynaklı çok dillilik ve dil temasının yüksek yoğunlukta gerçekleştiği bir toplumdilbilimsel alan hâline getirmiştir.

2024 yılı TÜİK verilerine göre Alanya nüfusunun yaklaşık %10'unu yabancı uyruklu bireyler oluşturmaktadır. Bu oran, Alanya'yı ülke çapında yerleşik yabancı nüfusun en yüksek olduğu ilçelerden biri konumuna getirmektedir. Alanya'daki yerleşik yabancı nüfus içinde Rusça konuşan topluluk belirgin bir ağırlığa sahiptir. İlçede kayıtlı yaklaşık 37.000 yabancının içerisinde 12.000 civarında Rus vatandaşı olduğu bildirilmektedir (TÜİK, 2024). Buna Ukrayna, Belarus, Kazakistan ve Kırgızistan gibi Rusçanın etkin bir iletişim dili olarak kullanıldığı ülkelerin vatandaşları da eklendiğinde, Rusça konuşabilen nüfusun toplam yabancı nüfus içindeki oranı daha da yükselmektedir. Bu durum, Alanya'da Rusçanın, yalnızca göçmen topluluğun iç iletişim dili olmaktan çıkarak turizm, ticaret, emlak, eğitim ve gündelik yaşamın çeşitli alanlarında karşılıklı etkileşimin dili hâline gelmesine zemin hazırlamaktadır. Ayrıca yerleşik yabancı nüfusun yoğunluğu, dil edinimi ve dil seçimi açısından da belirleyicidir. Rusça konuşan toplulukların yüksek oranda kendi mahallelerinde kümelenmesi, bireylerin günlük yaşamda Rusça kullanarak iletişim kurmalarını kolaylaştırmakta; bu da Türkçeyi ikinci dil olarak edinme sürecinin hızını, yönünü ve niteliğini etkilemektedir. Turizm sektöründe çalışmak, eşinin Türk olması ve çocukların okul ortamında Türkçe ile temas hâlinde olması, genç kuşaklarda daha dengeli bir iki dilliliğin ortaya çıkmasını teşvik etmektedir.

Sonuç olarak Alanya, yerleşik yabancı nüfusun yüksek yoğunluğu, nedeniyle Türkiye'de dil temasının en yoğun ve çok yönlü biçimde gözlemlenebileceği alanlardan biri hâline gelmiştir. Bu özellikler, ilçeyi Türkçe–Rusça dil temasını ve iki dillilik türlerini inceleyen araştırmalar için önemli bir saha hâline getirmektedir. B11u çalışma için

yapılan görüşmeler, Alanya’da yer alan kafeler, Rus derneği, Rus okulu ve üniversitede gerçekleştirilmiştir.

3.3. Çalışma Grubu

Alanya’da yaşayan ve Türkçe bilen iki dilli Ruslar çalışmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Alanya’da Türkçe bilen iki dilli Rus nüfusunun, diğer yabancı kökenli yerleşik nüfusa oranla yoğunluk göstermesi sebebiyle çalışma evreni olarak değerlendirilip içlerinden örneklem seçilmiştir. Nitel çalışmalarda örneklem büyüklüğüne dair bir kural olmadığı için örneklem büyüklüğü araştırmanın amacına uygun olarak amaçlı örnekleme yöntemlerinden kartopu örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Seçilen örneklem içerisinde Alanya’da Rusça eğitim veren Rus Okulu, ve Rus Derneği isimli Rusça eğitim veren kurumlardaki Rus öğretmenler ve emlakçılar bulunmaktadır.

Araştırmanın çalışma grubunu; C1 düzeyinde Türkçe sertifikasına sahip ve Antalya’nın Alanya ilçesinde yaşayan 20- 45 yaşlarında değişen 10 kadın, 1 erkek olmak üzere toplam 11 Rus katılımcı oluşturmaktadır. Çalışmada veri doygunluğuna ulaşıldığı için görüşmeler 11 kişi ile tamamlanmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile katılımcılarla yüz yüze görüşerek ve ses kaydı alınarak elde edilmiştir. Örneklem seçiminde vatandaşlık durumları göz önünde bulundurulmamıştır. Çalışmanın katılımcıları ile ilgili demografik bilgiler şu şekildedir:

Katılımcı 1 (K1)

K1, 45 yaşında, kadın. K1 lisans eğitimini Rus tarihi alanında tamamlamıştır. Bir süre Rusya’da çalıştıktan sonra kültür araştırmaları yapmak için Diyarbakır’a gelmiştir. 7 yıldır Türkiye’de yaşamaktadır. Alanya’da bulunan özel bir Rus Okulunda tarih öğretmeni olarak çalışmaktadır.

Katılımcı 2 (K2)

K2, 20 yaşında, kadın. 9 yıldır Alanya’da yaşamaktadır. K2, ilk ve ortaöğrenimini Türkiye’de tamamlamıştır. Şu anda Türkiye’de bir devlet üniversitesinde iktisat alanında lisans eğitimine devam etmektedir.

Katılımcı 3 (K3)

K3, 37 yaşında, kadın. 15 yıldır Türkiye’de yaşamaktadır, eşi Türk. İlk ve ortaöğrenimini Rusya’da tamamlamış, lisans eğitimini ise yarıda bırakmıştır. Bir vakıf üniversitesinde turizm rehberliği bölümünde lisans eğitimine devam etmektedir. 4 çocuk annesidir.

Katılımcı 4 (K4)

Katılımcı 4, 21 yaşında, kadın. 3 yıldır Türkiye’de yaşamaktadır. Çocukluğundan beri sık sık Türkiye’ye tatile geldiğini belirtmiştir. İlk ve ortaöğrenimini Rusya’da tamamlamıştır. Türkiye’de iç mimarlık ve çevre tasarımı bölümünde lisans eğitimine devam etmektedir.

Katılımcı 5 (K5)

Katılımcı 5, 35 yaşında, kadın. 11 yıldır Alanya’da yaşamaktadır, eşi Türk. Lisans eğitimini Rusya’da tamamlamıştır. Alanya’da bulunan özel Rus Okulunda edebiyat öğretmeni olarak çalışmaktadır. 4 yaşında bir kızı vardır.

Katılımcı 6 (K6)

Katılımcı 6, 36 yaşında, kadın. 8 yıldır Türkiye’de yaşamaktadır, eşi Türk. Lisans eğitimini Rusya’da, yüksek lisans eğitimini Almanya’da, doktorasını ise Türkiye’de tamamlamıştır. Müzik eğitimi bölümünde akademisyen olarak çalışmaktadır. 8 yaşında bir kızı vardır.

Katılımcı 7 (K7)

Katılımcı 7, 37 yaşında, kadın. 19 yıldır Alanya’da yaşamaktadır, eşi Türk. İlk ve ortaöğrenimini Rusya’da tamamlamıştır. Emlak sektöründe çalışmaktadır. 4 çocuğu vardır.

Katılımcı 8 (K8)

Katılımcı 8, 48 yaşında, kadın. 24 yıldır Alanya’da yaşamaktadır. İlk ve ortaöğrenimini Rusya’da tamamlamıştır. Emlak sektöründe çalışmaktadır. 2 çocuğu vardır.

Katılımcı 9 (K9)

Katılımcı 9, 27 yaşında, kadın. 10 yıldır Türkiye’de yaşamaktadır. İlk ve ortaöğrenimini Rusya’da, lisans ve yüksek lisans eğitimini ise Türkiye’de tamamlamıştır. Alanya’da bulunan bir Rus Okulunda İngilizce öğretmeni olarak çalışmaktadır.

Katılımcı 10 (K10)

Katılımcı 10, 22 yaşında, kadın. 2 yıldır Alanya’da yaşamaktadır. İlk ve ortaöğrenimini Rusya’da tamamlamıştır. Lisans eğitimine Türkiye’de devam etmektedir. Özel bir kreşte İngilizce öğretmeni olarak çalışmaktadır. Aynı zamanda bölgesel bir futbol takımında antrenörlük yapmaktadır.

Katılımcı 11 (K11)

Katılımcı 11, 20 yaşında, erkek. 10 yıldır Alanya’da yaşamaktadır. İlk ve ortaöğrenimini Türkiye’de tamamlamıştır. Lisans eğitimine Türkiye’de devam etmektedir.

3.4. Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Formda farklı alanlarda kişisel bilgiler içeren 44 soru kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun soruları araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanmış ve ilgili alanda uzman iki farklı araştırmacı tarafından incelenmiştir. Alan uzmanlarından alınan dönütler sonucunda gerekli düzeltmeler yapılmış ve ön uygulama yapıldıktan sonra katılımcılarla görüşmelere başlanmıştır. Bir araştırmanın, inandırıcılık açısından araştırma sürecinin ve sonuçlarının açık, tutarlı ve başka araştırmacılar tarafından teyit edilebilir olması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 277). İnanırıcılık ve tutarlılığı sağlamak adına veri çeşitlemesi yapılmıştır ve görüşmelere ek olarak her katılımcı için gözlem notları tutulmuştur. Görüşme soruları matrisi şu şekildedir:

Tablo 1. Görüşme soruları matrisi

Alt Problem	Alt Kategori	Açıklama	Soru
1. Türk kültürüne bakış	Sosyallik	İki dilli Rus bireylerin Türk kültürüne yönelik algı ve deneyimleri.	27. Yapılan Türkçe şakalara çok rahat Türkçe karşılık verebiliyor musunuz? 33. Türkçeyle birlikte beden dilinizde bir değişiklik oldu mu? 34. Türkler gibi beden dilinizi kullanıyor musunuz? Türklerin kullandığı hangi hareket sizin için enteresan? 36. Türkçe konuşurken ilginç bir olay yaşadınız mı?
1. Türk kültürüne bakış	Türk kültürüne bakış açısı	İki dilli Rus bireylerin Türk kültürüne yönelik algı ve deneyimleri	28. Konuşmalarınızda atasözü deyim kullanıyor musunuz ya da karşı taraf kullandığı zaman atasözlerini deyimleri anlayabiliyor musunuz? 35. Türk kültürünü yakından

			tanımının Türk kültürünün içinde olmanın dilinize etkisi oldu mu? 37. Türk kültürüyle Rus kültürünü karşılaştırdığınızda ne size farklı geliyor?
2. Türkçeye bakış	Aile	Türkçeye yönelik algılar, zorluklar ve öğrenme deneyimleri.	18. Eşinizin ailesiyle hangi dilde konuşuyorsunuz? 43. Eşiniz veya etrafınızdaki anadili Türkçe olan insanlar Türkçe konuşmanız için sizi teşvik ediyor mu?
2. Türkçeye bakış	Dil öğrenmede iş birliği	Türkçeye yönelik algılar, zorluklar ve öğrenme deneyimleri.	31. Bürokratik işlerinizi hallederken Türkçe kullanmakta zorluk yaşıyor musunuz? Birisi size yardımcı oluyor mu? 39. Sosyal çevreniz sizin yanlışlarınızı düzeltiyor mu?
2. Türkçeye bakış	Dil öğrenmede yaşanan zorluklar	Türkçeye yönelik algılar, zorluklar ve öğrenme deneyimleri.	14. Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz? 20. Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi? Diğerlerinden ayrılan yönleri neler? 22. Burada insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor? 24. Alanya’da yaşayan insanların konuşma dilini anlayabiliyor musunuz? 26. Pazarda / çarşıda konuşulan Türkçeyi anlayabiliyor musunuz? 31. Bürokratik işlerinizi hallederken Türkçe kullanmakta zorluk yaşıyor musunuz? Birisi size yardımcı oluyor mu? 42. Heyecanlandığınızda,

			kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda kullandığınız Türkçe kelimeler nelerdir?
2. Türkçeye bakış	Dil öğrenmede materyal kullanımı	Türkçeye yönelik algılar, zorluklar ve öğrenme deneyimleri.	29. Bir şey okuduğunuzda anlamadığınızda ne yapıyorsunuz, birine mi soruyorsunuz yoksa sözlüğe mi bakıyorsunuz? 30. Kullandığınız bir sözlük uygulaması var mı? 23. Türk gazetelerini okuyor musunuz?
2. Türkçeye bakış	İletişim kurma	Türkçeye yönelik algılar, zorluklar ve öğrenme deneyimleri.	15. Sosyal medya kullanıyorsanız hangi dilde kullanmayı tercih ediyorsunuz? 16. Türkçenizi geliştirmek için bir şeyler yapıyor musunuz? 19. Rusçadan sonra en iyi bildiğiniz dil Türkçe mi? 20. Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi? Diğerlerinden ayrılan yönleri neler? 22. Burada insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor? 26. Pazarda / çarşıda konuşulan Türkçeyi anlayabiliyor musunuz? 32. Sosyal çevrenize hitap ederken nasıl hitap ediyorsunuz? 39. Sosyal çevreniz sizin yanlışlarınızı düzeltiyor mu? 42. Heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda kullandığınız Türkçe kelimeler nelerdir?

2. Türkçeye bakış	Türkçe öğrenmek isteyenlere verilecek tavsiyeler	Türkçeye yönelik algılar, zorluklar ve öğrenme deneyimleri.	38. Türkçenizi geliştirmeniz için ne yapmanız gerekiyor? Türkçe öğrenecek olanlara ne tavsiye edersiniz? 44. Türkçeyle ilgili eklemek istediğiniz bu süreçle ilgili yaşadıklarınız var mı?
2. Türkçeye bakış	Genel dil yeterliği	Türkçeye yönelik algılar, zorluklar ve öğrenme deneyimleri.	9. Bildiğiniz yabancı diller hangileridir? 10. Türkçenizi hangi seviyede tanımlıyorsunuz? 11. Rusya'dayken Türkçe biliyor muydunuz? 12. Rusya'da kursa gittiyseniz hangi seviyeye kadar öğrendiniz? 13. Alanya'da kursa ne kadar süre gittiniz? 14. Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz? 19. Rusçadan sonra en iyi bildiğiniz dil Türkçe mi? 20. Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi? Diğerlerinden ayrılan yönleri neler?
3. Türkiye/Alanya'ya bakış	Alanya'ya gelme amacı	Alanya'da yaşam, sosyal çevre, memnuniyet ve genel algılar.	6. Alanya'ya ne zaman ve ne amaçla geldiniz?
3. Türkiye/Alanya'ya bakış	Alanya'daki hayatından memnun olma durumu	Alanya'da yaşam, sosyal çevre, memnuniyet ve genel algılar.	7. Alanya'daki hayatınızdan memnun musunuz?
3. Türkiye/Alanya'ya bakış	Alanya'da dil öğrenmeye karşı bakış açısı	Alanya'da yaşam, sosyal çevre, memnuniyet ve genel algılar.	25. Alanya'da yaşamak Türkçe öğrenmenizi/konuşmanızı nasıl etkiledi?

3. Türkiye/Alanya'ya bakış	Alanya'da kursa gitme süresi	Alanya'da yaşam, sosyal çevre, memnuniyet ve genel algılar.	13. Alanya'da kursa ne kadar süre gittiniz?
3. Türkiye/Alanya'ya bakış	Sosyal çevre ve yaşam tarzı	Alanya'da yaşam, sosyal çevre, memnuniyet ve genel algılar.	1. Adınız nedir? 2. Kaç yaşındasınız? 3. Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz? 4. Eşiniz Türk mü? 5. Hobileriniz nelerdir? 8. Mesleğiniz nedir? 21. Buradaki sosyal çevreniz daha çok kimlerden oluşuyor? 40. Sosyalleşmek için nereleri tercih ediyorsunuz?

3.5. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın amacına uygun olarak toplanan veriler nitel değerlendirme yöntemleriyle analiz edilmiştir. Görüşme kayıtları, çalışmanın amacına uygun olarak değiştirilmeden, sesletildikleri hâliyle yazıya aktarılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan araştırma verileri, içerik analizi ile çözümlenmiştir. İçerik analizi, bir tür iletişim psikanalizi ve iletileni algılama sanatına benzeyerek bir mesajın içerisinde bireyi görünmeden etkileyen öğelerin belirlenmesine yönelik ikinci bir okumadır ve çıkarım (*inference*) esasına dayanmaktadır (Bilgin, 2014, s. 5). İçerik analizi, bir mesajın belli özelliklerinin objektif ve sistematik bir şekilde tanınmasına yönelik çıkarımların yapıldığı bir tekniktir (Büyüköztürk vd., 2020, s. 240). İçerik analizinde temel amaç, eldeki verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu amaçla birbirine benzeyen veriler, belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek okuyucunun anlayabileceği şekilde düzenleyip yorumlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 259).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmelerin yazıya aktarılmış hâli yer almaktadır. Araştırmaya katılan kişilerin demografik bilgileri şu şekildedir.

4.1. Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Bilgiler

Tablo 2. Cinsiyet dağılımı

Cinsiyet	F	%
Kadın	10	91
Erkek	1	9

Çalışmaya katılması için görüşülen kişilerin çoğunluğu erkek olmakla birlikte yalnızca bir kişi katılımcı olmayı kabul etmiştir.

4.2. Katılımcıların Eğitim Durumlarına İlişkin Bilgiler

Tablo 3. Eğitim durumu

Eğitim Durumu	F	%
Lise	2	18
Lisans	7	64
Lisansüstü	2	18

Lise mezunu olan iki katılımcı üniversite eğitimlerine devam etmektedir. Lisansüstü eğitim seviyesine sahip katılımcılardan biri (K6) doktora, biri (K9) yüksek lisans düzeyinde eğitim almıştır.

4.3. Katılımcıların Yaş Gruplarına İlişkin Bilgiler

Tablo 4. Yaş grupları

Yaş	F	%
18-25	4	33
26-35	2	17
36-45	4	33
46 ve üzeri	1	8

Katılımcıların yaşlarına ilişkin bilgilerin yer aldığı Tablo 4’e göre araştırmaya katılan 11 kişinin 18-50 aralığında orantısız dağılımı yer almaktadır. Katılımcılar arasında erken iki dilli bireylerin olmadığı görülmektedir.

4.4. Katılımcıların Medeni Hâline İlişkin Bilgiler

Tablo 5. Medeni hâl

Medeni Hâl	F	%
Evli	4	36,36
Bekâr	7	63,63

11 katılımcıdan 6 kişi çocuk sahibi olmakla birlikte bir çekirdek aileye de sahiptir. Çekirdek aileye mensup olan katılımcılar, eşlerinin Türk ve çocuklarının iki dilli olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcılar hedef dilin öneminin farkında olmakla birlikte miras dillerini de çocuklarına öğretmişlerdir.

4.5. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Tablo 6. Demografik bilgiler

Görüşme Nu	Ad- Soyad	Cinsiyet	Eğitim Durumu	Türkiye’deki ikâmet süreleri
1	İ... B...	Kadın	Lisans	7 yıl
2	M... K...	Kadın	Lise	9 yıl
3	O... A...	Kadın	Lisans	15 yıl
4	T... O...	Kadın	Lise	3 yıl
5	T... L...	Kadın	Lisans	11 yıl
6	Z... A...	Kadın	Doktora	8 yıl
7	K... B...	Kadın	Lise	19 yıl
8	Y... S...	Kadın	Lisans	24 yıl
9	A... K...	Kadın	Yüksek lisans	10 yıl
10	V... V...	Kadın	Lise	2 yıl
11	T... Ç...	Erkek	Lise	10 yıl

Katılımcıların cinsiyet, eğitim durumu ve Türkiye’deki ikâmet sürelerine ilişkin bilgilerin yer aldığı Tablo 6’da araştırmaya katılan bireyler görüşme sırasına göre

listelenmiştir. Katılımcılar arasında K6 ve K9 dışındaki tüm katılımcılar Türkiye’de yalnızca Alanya’da ve kesintisiz olarak ikâmet etmişlerdir. K6 ve K9 ikâmet süreleri içerisinde, bir dönem eğitim amacıyla Türkiye dışında ikâmet etmişlerdir.

Katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmelerin yazıya aktarılmış hâli Tablo 5’te verilen sıraya göre aşağıda yer almaktadır.

4.6. Türk Kültürüne Bakış Açısına Göre Bulgular

Bu başlık altında katılımcılara yöneltilen sorular sosyallik ve Türklere bakış açısı odaklı iki alt kategoride değerlendirilmiştir.

4.6.1. Sosyallik kategorisine ilişkin bulgular

Bu başlık altında iki alt kategori belirlenmiştir. Sınıflama şu şekildedir:

4.6.1.1. Sosyal ilişkiler alt kategorisine ilişkin bulgular

Soru: “Alanya’daki sosyal çevreniz daha çok kimlerden oluşuyor?”

Tablo 7. Sosyal çevre

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Sosyal çevre	Sosyal çevrem daha çok Türklerden oluşuyor.	K1, K3, K4, K10, K11
	Sosyal çevrem daha çok Ruslardan oluşuyor.	K2, K6, K7
	Sosyal çevrem hem Rus hem Türklerden oluşuyor.	K5, K8, K9

Katılımcıların Alanya’daki sosyal çevresinin hangi milletten insanlardan oluştuğuna dair bilgilerin yer aldığı Tablo 7’ye göre katılımcılardan 5 kişi, sosyal çevresinin daha çok Türklerden oluştuğunu, 3 kişi daha çok Ruslardan oluştuğunu ve 3 katılımcı da sosyal çevresinde Türkler ve Rusların neredeyse aynı oranda bulunduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların çoğu uzun zamandır burada yaşadığı için Türklerle etkileşim hâlinde oldukları gözlemlenmektedir. Alanya’da yerleşik Rus nüfusu göz önüne alındığında katılımcıların sosyal çevrelerinde Rusların da çoğunlukta olduğu görülebilmektedir. Katılımcıların ifadeleri şu şekildedir:

K3: “Çoktan Türkler, çünkü çocuklar okuldan dolayı Türkler.”

K7: “Rus, maalesef Rus. Ben çok istiyorum Türk arkadaş.”

K8: “Yelli yelli, Ruslar, Türkler, Iraklılar, Ukraynalılar, Kazaklar, Rusça konuşan Yahudi.”

4.6.1.2. Sosyal mekân alt kategorisine ilişkin bulgular

Soru: “Sosyalleşmek için nereleri tercih ediyorsunuz?”

Tablo 8. Sosyal ortam

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Sosyal mekân	Kafeler/barlar	K1, K2, K6, K9, K11
	Kurs	K4
	Arkadaşlarımın evi	K7
	Cevap yok	K5, K8, K10

Katılımcıların sosyalleşmek için tercih ettikleri yerlere dair bilgilerin bulunduğu tablo 8’e göre katılımcıların sosyalleşmek için farklı mekânları tercih ettikleri görülebilmektedir. Mekân tercihlerindeki farklılıklar, yaşa ve çocuk sahibi olma durumuna göre değişebilmektedir. Katılımcıların ifadeleri şu şekildedir:

K1: “Kafe, kurs severim.”

K6: “Kafeye gidiyoruz.”

4.6.2. Türklere bakış açısına yönelik bulgular

Soru: Türk kültürünü yakından tanımak nasıl hissettirdi?

Tablo 9. Türk kültürüne ait kodlar

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Türk kültürüne bakış	Sıcakkanlı	K2, K3, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11
	Güvenilir	K1
	Dedikoducu	K4

Katılımcıların Türkler hakkındaki görüşlerine ilişkin bilgilerin yer aldığı tablo 9’a göre katılımcılardan 9 kişi Türklerin sıcakkanlı olduğunu, 1 kişi güvenilir olduğunu bir katılımcı ise dedikoducu olduğunu belirtmiştir. Türkler hakkındaki görüşleri genel olarak olumlu olmakla birlikte bir katılımcının (K4) yaşadığı olumsuz bir olay, Türklere karşı bakış açısını etkilemiştir. Katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

K1: *Mesela ben telefonu unuttum BİM’de ama biliyorum sorun yok. Ama Ruslarla bu yok o gider. Hırsızlık falan yani. Tabii ki kötü insan iyi insan her yerde var.*

K2: *Rusya’da insanlar daha soğukkanlı sizin kadar konuşmuyorlar. Mesela markette kasiyere “merhaba, kolay gelsin” demiyoruz. Zaten “kolay gelsin” kelimesi Rusçada yok. Ben kasiyere gülümsediğim zaman beni deli zannederler. Daha çok*

tanımadığı kişiye karşı soğukkanlılar. Türkler öyle değil, bir kere otobüs kartımı kaybettim. O şoför otobüs kartımı alıp okula getirmişti. Çok yardımseverler.

K3: Bana göre artı daha sıcakkanlı, daha yardımsevenler, eksi çok fazla burnun sokanlar, çok arkadan konuşanlar. Beni hiç tanımayanlar bana soruyorlar “kirada mı oturuyorsun?” ben buna hiç alışamadım. Ama işte artı da var yaşlı bir arkadaş vardı o ne dedi biliyorsun. “Hangi ülkede ben gece 2’de kapı çalınca bana yardım edecekler, bana kapı açacaklar?” bu işte Türkiye’de var. Ona Rusya’da dahil kimse sana yardım etmez.

4.6.3. Türkçeye bakış açısına yönelik bulgular

Bu başlık altında, aile, dil öğrenmede iş birliği, dil öğrenmede yaşanan zorluklar, dil öğrenmede materyal kullanımı, iletişim kurma ve Türkçe öğrenmek isteyenlere tavsiyeler adlı altı alt kategori belirlenmiştir. Sınıflama şu şekildedir:

4.6.3.1. Aile alt kategorisine ilişkin bulgular

Soru: “Çocuğunuzla / eşinizle hangi dilde iletişim kuruyorsunuz?”

Tablo 10. İletişim dili tercihi

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
İletişim dili tercihi	Türkçe	K1, K3
	Rusça	K2, K4, K8, K10
	Türkçe – Rusça	K5, K6, K7, K9, K11

Katılımcıların ailesiyle iletişim kurduğu dile dair bilgilerin yer aldığı Tablo 10’a göre katılımcılardan 2 kişi ailesiyle Türkçe iletişim kurduğunu, 4’ü Rusça iletişim kurduğunu ve 5 katılımcı ise hem Türkçe hem de Rusça iletişim kurduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların aileleriyle kurduğu iletişimdeki dil tercihi, ailesinin Türkçe ya da Rusça bilme durumuna göre farklılık göstermektedir. Çocuğu olan tüm katılımcılar, çocuklarına ana dilleri olan Rusçayı öğrettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların İfadeleri şu şekildedir:

K3: “Onlar Rusça bilmek istemediği için sadece Türkçe konuşuyoruz.”

K5: “Çocuğumla babası varken Türkçe konuşuyorum ki o da anlasın iki defa söylememek için. Ama baş başayken Rusça konuşuyorum. Rusça onun Rusça bizim kreş Rus, onun iki öğretmeni var biri Türk. Ama ben Rusça bilsin istiyorum. Bir sene sonra

falan ona yazmayı da öğreteceğim. Burada yaşayacağız, eşim Türk yani Türkçe bilmesi lazım. Okula, Türk okula gidecek, Türk arkadaşları olacak.”

K8: *“Çocuklarımla ben sadece Rusça konuşuyorum ama eşim Türkçe. Büyükler atlattı ama küçüklerde problemler başladı Rusça açısından. Çünkü Rusça daha zor bir dil, Türkçe daha kolay ifade edebilirsin kendini mesela “açmak” her yerde kullanabilirsin, ışık açmak, kapı açmak gibi.”*

Katılımcıların iletişim dili tercihlerinde yaşadıkları ülke, eşlerinin Türk olması gibi etmenler Türkçe konuşmalarını zorunlu hâle getiriyor olsa da bazı katılımcılar için Türkçe daha işlevsel bir dil olduğu için öncelikli dil tercihleri durumundadır.

Soru: “Eşinizin ailesiyle hangi dilde konuşuyorsunuz?”

Tablo 11. Eşin ailesiyle iletişim dili

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
İletişim dili tercihi	Türkçe	K3, K5, K6, K7, K8
	Rusça	-
	Cevap yok	K1, K2, K4, K9, K10, K11

Katılımcıların eşinin ailesiyle iletişim kurduğu dile dair bilgilerin yer aldığı Tablo 11’e göre evli olan katılımcıların tamamının eşleri Türk olduğu için bu soruya yalnızca Türkçe konuştukları cevabını vermişlerdir. Bekâr olan katılımcılar ise bu soruya cevap vermemişlerdir. Örnekleme Türkçe prestij dil konumunda olduğu için katılımcılardan eşinin ailesine Rusça öğretmeye çalışan kimse olmamıştır.

Katılımcıların ifadeleri şu şekildedir:

K7: *“Türkçe. Bunların Türkçe bile Hatayca Türkçe bir değişik. Türkçede komiğime gelen şey “spor, stres” kelimeleri hatta “eşki”.”*

K8: *“Türkçe. İlk zamanlarda pek konuşmuyordum, yoktu Türkçem. O zaman az konuşuyordum fazla da tabii ki politika ya da Atatürk’ü konuşmuyorduk.”*

Soru: “Çocuklarınız iki dilli mi?”

Tablo 12. Çocuklarda iki dillilik

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Çocukların iki dilli olma durumu	Evet	K1, K3, K5, K6, K7, K8
	Hayır	-
	Cevap yok	K2, K4, K9, K10, K11

Katılımcıların çocuklarının iki dilli olma durumuna ilişkin bilgilerin yer aldığı Tablo 12’ye göre çocuk sahibi olan katılımcıların tamamının çocukları iki dillidir. Bir katılımcı haricinde diğer katılımcıların eşleri Türk ve çocukları Alanya’da yaşamaktadır. Katılımcılar miras dillerinden kopmak istemedikleri için çocuklarına Rusça öğrettiklerini belirtmişlerdir. Çocuklar, yaşanan ortam ve akran etkisiyle Türkçe öğrenmişlerdir.

Katılımcıların ifadeleri şu şekildedir:

K3: “Yani diyebilirim ama tam değil.”

K5: “Evet, benimle Rusça konuşuyor, babasıyla Türkçe. Hiç susmuyor, sürekli konuşuyor.”

K6: “Evet. Rusça – Türkçe iki dilli. Birkaç tane İngilizce kelime biliyor. Ama fark ettim çocuk iki dilli olunca akrabalarımız geldi Almanya’dan o çocuklar kendi aralarında Almanca konuşuyor kızım hemen anlıyor. Neden sana öyle dedi, neden üzgün, diyor. Çocuğa daha kolay. Rusça okumayı öğrettim ona Türkçe okumayı kendi öğrendi.”

4.6.3.2. Dil öğrenmede iş birliği alt kategorisine ilişkin bulgular

Soru: “Eşiniz veya etrafınızdaki anadili Türkçe olan kişiler Türkçe konuşmanız için sizi teşvik ediyor mu?”

Tablo 13. Eş ve aile desteği

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Eş ve aile desteği	Evet Hayır Cevap yok	K1, K3, K4, K6, K7, K8 K2, K11 K5, K9, K10

Katılımcıların Türkçe konuşmaları için etrafındaki kişiler tarafından desteklenmelerine dair görüşlerin yer aldığı Tablo 13’e göre katılımcılardan 6 kişi eş ve aile desteği gördüğünü, 2 kişi ise destek görmediğini ifade etmiştir. Çekirdek ailesinde Türk bulunmayan katılımcılar ise bu soruya cevap vermemiştir. Eşleri Türk olan katılımcıların çoğunun Türkçe konuşma konusunda teşvik edildiği görülmektedir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K4: “Tabii ki. Filmleri Türkçe izliyoruz, çok sohbet ediyoruz.”

K6: “Şimdi sadece konuşuyoruz ama ilk zamanlarda “Çok güzel konuşuyorsun, devam et.” diyordu. Korkutmak çok kolay, sonra kompleks oluyor ve konuşamıyor. Kesin pozitif olmak gerekiyor, bu isteği desteklemek gerekiyor.”

K7: “Evet, o sadece Türkçe konuşur bana. Ben onu Rusça düzelttiğim zaman o bana küsüyor.”

Soru: “Sosyal çevreniz dil hatalarınızı düzeltiyor mu?”

Tablo 14. Sosyal çevre desteği

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Sosyal çevre desteği	Evet Hayır Cevap yok	K2, K3, K6, K9, K11 K4, K5, K7, K8, K10 K1

Katılımcıların dil hatası yaptıkları zaman sosyal çevrelerinden yardım görme durumlarının belirtildiği tablo 14’e göre 5 katılımcı sosyal çevrelerinin dil yanlışlarını düzelttiğini, 5 katılımcı da düzeltmediklerini ifade etmiş, bir katılımcı ise bu soruyu cevaplamamıştır. Katılımcıların dil hatalarının sosyal çevreleri tarafından talep edildiği durumlarda düzeltildiği ifade edilmiştir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K2: “Bazı ortamlarda ben kendim söylüyorum beni düzeltin diye. Ben nedense Türkçe öğrenirken “birinden dalga geçmek” öğrendim. Bu Rusçada da böyle. Türkçede kimse beni düzeltmedi. Tanımadığı insanların beni düzeltmesinden çok sinir olurum. Çünkü onların yardım istemedim.”

K5: “Okulda düzeltmiyorlar, onlar gülererek geçiriyorlar. Ama eşim düzeltiyor tabii ki. Ama okula gülüyorlar, ayy ne tatlı falan.”

K8: “Yok, eğer ben sorarsam. Ben ilk öğrendiğimde bir şey gördüm o zaman çok Türkçe öğrenen yoktu. Onlar çok mutlu oluyordu Yulia Türkçe konuşuyor diye o yüzden beni düzeltmezler.”

K11: “Arada düzeltiyorlar, mesela “beş” yerine eskiden “bej” diyordum. Hatta şimdi bile oluyor arada.”

Soru: “Bilmediğiniz bir kelimeyle karşılaştığınızda birinden yardım mı istiyorsunuz, sözlüğe mi bakıyorsunuz?”

Tablo 15. Yardım alma durumu

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Yardım alma durumu	Birine soruyorum Araştırma yapıyorum Diğer	K2, K4, K6, K10 K1, K5, K7, K8, K9 K3, K11

Katılımcıların bilmedikleri bir kelimeyle karşılaşmaları durumundaki tepkilerine dair bilgilerin yer aldığı Tablo 15’e katılımcılardan 5 kişi araştırma yaptığını, 4 katılımcı, birine sorduğunu ve iki katılımcı da başka bir şekilde öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Evli olan katılımcıların bilmedikleri kelimeleri eşlerine sormayı tercih ettikleri, bekâr katılımcılar ise bazı durumlarda sözlüğe bakarak, bazı durumlarda da bağlamdan anlamı çıkarmaya çalışarak bilmedikleri kelimeleri öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K2: “Birkaç farklı durum var. Eskiden okuldayken o zaman bakmak istiyordum. Bu noktadan sonra artık az çok Türkçe biliyorum. Ortamdan ortama değişiyor, arkadaşlarım varsa sorarım yoksa devam ederim.”

K4: “Yani şimdi Türk sevgilim var. O çok akıllı çocuk ve çok yüksek kelime kullanıyor. -Böyle söyleyebilir miyim?- Onla bizim iletişimde çok yeni kelimeler alıyorum.”

K5: “Google’ye bakıyorum. Hem nasıl söyleniyor, ses özelliği var hem de aşağıda bir şeyler çıkıyor, hangi kelimeyle kullanılır.”

K6: “Sözlüğe bakıyorum, eşime soruyorum. Bazı kitaplarda Osmanca kullanıyor, bu eski kelimeler kayboluyorum orada anlamı bile kaybederim.”

4.6.3.3. Dil öğrenmede yaşanan zorluklar alt kategorisine ilişkin bulgular

Soru: “Alanya’daki insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor?”

Tablo 16. Konuşmada yaşanan zorluklar

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Konuşmada yaşanan zorluklar	Ağız özelliği	K2, K8, K9
	Kültürel farklılık	K3, K7
	Kelime bilgisi eksikliği	K5, K6
	Çekinme	K1
	Zorlanmıyorum	K4, K10, K11

Katılımcıların Alanya’daki insanlarla konuşurken yaşadıkları zorluklara dair bilgilerin yer aldığı Tablo 16’ya göre katılımcılardan 3’ü ağız özelliği, 2’si kültürel farklılık, 2’si kelime bilgisi eksikliği ve bir katılımcı da psikolojik etmenler sebebiyle konuşurken zorluk yaşadıklarını belirtmiştir. 3 katılımcı ise zorluk yaşamadıklarını ifade etmiştir.

Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K5: “Anlatabiliyorum yani insanları anlayabiliyorum. Profosyonel kelimeleri kullanırken onları bilmiyorum. Mesela hukuk konusunda bilmediğim sözleri var bu benim zorluyor. Mesela benim eşim abisi avukat, o böyle çok akıllı konuşuyor. Böyle profosyonel kelimeleri kullanıyor sürekli. Ben onunla konuşmaya zorlanıyorum, çünkü anlamıyorum ne demek. Tamam şimdi biraz daha anlıyorum. Bi de mesela medikal, yani bir hastaneye giderken onlar profosyonel terminleri onları bilmediğim için galiba. Onun dışında bir sorun yok.”

K6: “Deyimler kullanıyorlar bazen anlamayabilirim.”

K8: “Değişik daha önce duymadığım aksan. Ben hep Alanya’da yaşadığım için anlıyorum. Ben insanları da beğeniyorum, dili de seviyorum.”

K11: “Çok bir şey zorlamıyor sanırım. Yani konuştuğu insana bağlı aslında. Yani bazı insanlar çok zor konuşabiliyor, konuştuğu kelimeler, söylediği kelimeler. Aksanları anlıyabiliyorum, aksan derken Alanya şivesini anlıyabilirim. Trabzon’da biraz zorlanırım ama genel olarak zorlanmam. Bi de benim babam Alanyalı olduğu için.”

Soru: “Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi? Diğerlerinden ayrılan yönleri neler farklı olan yönleri neler? Karşılaştırdığınız zaman Türkçeyi nasıl değerlendirirsiniz?”

Tablo 17. Bildiği diller arasında Türkçenin yeri

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Bildiği diller arasında	Kolay bir dil	K1, K3, K9
Türkçenin yeri	Zor bir dil	K2, K4, K5, K6, K7, K8, K10, K11

Katılımcıların bildikleri diğer dillerle Türkçeyi karşılaştırmalarına dair bilgilerin yer aldığı tabloya 17’ye göre, katılımcılardan 3’ü Türkçeyi kolay bir dil olarak görürken diğer 8 katılımcı zor bir dil olarak görmektedir. Türkiye’de yaşama süreleri ve eğitim durumlarının dil öğrenmede yaşadıkları zorlukları etkilediği görülmüştür. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K9: Bir Türkolog, dil bilimci olarak konuşabilirim. Benim için zaten kolay, bir sıkıntı yoktu. Ancak Türkçeyi yeni öğrenmeye çalışan insanlar için acayip zordur. Çünkü birincisi mantık farklı, Rusça’da böyle şeyler hiç olmuyor. Zaten bütün gramer sonndan gelen bağlaçlar üzerine kurulu olduğundan Ruslar için zordur. Mantıklıdır, İngilizce ve

Rusça kadar istisnası yoktur. Ancak, bu mantığı anlayana kadar gerçekten çok zaman geçiyor.

K2: “Bence Türkçe kolay bir dil. Rusça da eklemeli bir dil bu yüzden geçmek kolay oldu. İngilizce böyle değil. Türkçe ekleri bilmek gerekiyor. Türkçeyi severim, kulağıma hoş gelen bir dil. Dokuz yıl önce Türkçe öğrendiğimde bir hocam vardı o, Türkçe melodi gibi, derdi. Böyle hani akışkan gibi, ben Türkçe severim. Mesela Rusçaya göre daha sakın ve daha rahat bir dil. Rus doğmasaydım, Rusça öğrenmezdim galiba.”

K5: “Türkçe tabii ki çok sistemli. Rusça hiç sistemsiz, kuralları var ama yani neden mesela Rusçayı öğretmek çok zor, özellikle yabancılara. Bir tane kural var kuralın dışında 40 tane söz var onu sadece ezberlemek lazım, o yüzden çok zor. Rusça çok eski bir dil, bin seneden fazla o yüzden onu öğrenmek ve öğretmek çok zor. Ama Türkçe daha kolay çünkü her şey sistemli. Bana çok kolay geldi gerçekten. En zor Rusça, sonra İngilizce çünkü çok zaman var. Ama Türkçede 3 tane zaman var. Türkçe bu konuda çok iyi.”

K8: “Bence sistematik bir dil, sistem anladıktan sonra hafif bir dil. Ben şaşırdım ne diyoruz biz kendime yardım edicem, istisna çok az sizde. Rusçada çok, her şey istisna. Bir sistem öğrendikten sonra her şey hazır. Ben kitap okumadığım için güzellik bilmiyorum daha çok pratik biliyorum. Çok yumuşak, telaffuzla ilgili. Mesela ben buraya geldiğimde “alo” derdim herkes gülerdi, sizde çok yumuşak. Ama benim bir teorim var, Rusya’da insanlar zor şartlarda o yüzden oradan gelen insanlar sanki bir otomat, sanki asker gibi.”

Soru: “Alanya’da yaşayan insanların konuşma dilini anlamakta zorlanıyor musunuz?”

Tablo 18. Hedef dili konuşurlarının dilini anlama durumları

Alt Kategori	Kodlar	Katılımcılar
Yaşanılan güçlük düzeyi	Zorlanıyorum Zorlanmıyorum Bazen zorlanıyorum	K6 K1, K2, K3, K4, K7, K11 K5, K8, K9, K10

Katılımcıların Alanya’da yaşayan insanların konuşma dilini anlamakta güçlük yaşamalarına dair bilgilerin yer aldığı Tablo 18’e göre katılımcıların büyük çoğunluğu Türkçeyi Alanya’da öğrendikleri için burada yaşayan insanları anlamakta zorluk yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K1: “Çok iyi anlamıyorum. Çünkü o sokak dili gibi konuşuyorlar. Alanya’da mesela böyle biraz zor anlama için. Diyarbakır’da farklı. Eğer bir şey anlamıyorum, yavaş konuşabilirsiniz, tekrar edebilirsiniz diyorum.”

K5: “Çok hızlı konuşmuyorsa anlıyorum. Çok hızlı konuşuyorsa rica ediyorum. Lütfen yavaş ben anlamaya çalışıyorum sizi dersem biraz yavaş söylerse anlarım.”

K9: “Çoğunlukla. Türkçe bilmediğimden değil, daha çok gerçekten ağız özelliği beni zorluyor. Esnaflarla konuşurken daha sık sıkıntı çektiğimi söyleyebilirim, ağız özelliğinden dolayı.”

Soru: “Türkçe yazı yazarken zorlanıyor musunuz?”

Tablo 19. Yazmada zorlanma

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Yazmada zorlanma	Zorlanıyorum Zorlanmıyorum Bazen zorlanıyorum Diğer	K1, K3, K6, K10 K7, K9, K11 K2, K4, K8 K5

Katılımcıların Türkçe yazı yazarken zorlanma durumlarına dair bilgilerin yer aldığı tablo 19’a göre katılımcılardan sadece üç kişi zorlandığını ifade etmiştir. Bu durum, -yazma becerisinin ana dilinde de zor gelişen bir beceri olduğu düşünüldüğünde- iyi bir oran olarak düşünülebilir. Bir katılımcı ise bu soruya net bir cevap vermemiştir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K1: “En zor yazma benim için, off. Çok iyi anlayabilirim ama yazma zor.”

K6: “Tabii ki. Günlük konuşma benim için daha zor herhalde. Çünkü daha çok makale ve kitap okuduğum için orada kurallar var, kalıplar var. Bu kalıplar içerisinde daha kolay olur. Ama günlük konuşmalarda zorlanıyorum açıkçası. Mesela mesaj atmak hep düşünüyorum çok mu sert yazıyorum ya da tam hissetmiyorum gibi. Yumuşak bir şey yazmak istiyorum o yüzden her mesajımın arkasına bir emoji koyuyorum.”

K9: “Türkçe okurken, yazarken, konuşurken zorlanmıyorum. Sadece Alanya’da dinlerken zorlanıyorum çünkü buradaki şive daha kaba. Yani Ankara’da daha çok standart Türkçe duyabilirsiniz. Elbette “Angaralı” biri çıkarsa bile onlarla çok sık karşılaşmamıştım. Buradakiler ise biraz farklı konuşuyor diyelim.”

Yazma becerisi en son ve en zor gelişen dil becerisi olduğu için katılımcıların çoğu bu beceride zorlandıklarını belirtmiştir. Zorlanmadığını belirten katılımcılar ise

yazma becerisinin, konuşma becerisine göre daha kontrol edilebilir olduğunu düşündüğü için yazma becerisinde zorlanmadıklarını belirtmişlerdir.

Soru: “Türkçenizin hangi seviyede olduğunu düşünüyorsunuz?”

Tablo 20. Türkçe seviyesi

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Türkçe seviyesi	C2	K11
	C1	K1, K3, K5, K6, K7, K9
	B2	K2, K4, K8
	B1	K10

Katılımcıların Türkçe dil seviyelerinin tanımlandığı Tablo 20’ye göre, katılımcılardan 6 kişi Türkçe seviyesini C1 düzeyinde, 3 kişi B2 düzeyinde, bir kişi C2 düzeyinde ve bir kişi de B1 düzeyinde tanımlamıştır. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K5: “C1 var benim böyle ben düşünüyorum. Bakıyorum kitaplara bakıyorum bazen zamanım oluyor. Bi de bizim çocuklar okulda hem İngilizce hem Türkçe iki yabancı dil dersler görüyorlar. Bazen benim sınıftaki çocuklara ben lise öğretmeniyim. Çocuklara ödev yapmaya yardım ediyorum, bi şeyleri bi konuları anlatmaya çalışıyorum. İu çünkü bizim bazı öğretmenler yani Türk kızlar onlar Rusça bilmediği için yani anlatıyor da onlar Türkçe bilmediği için anlamıyorlar. Yani anadilde anlatmak daha kolay geliyor. Onlar daha iyi anlıyorlar. Yani çocuklara yardım ediyorum. Böyle belki B2 kitapları bakıyorum oradan her şeyi biliyorum tabii ki. C1 bizim birkaç tane öğrencimiz var orda bakıyorum çoğu şeyler biliyorum.”

K6: “Bilmiyorum ama C1’e girdim, sınavı kazandım. Konuşma daha zor mesela makale okuyabilirim her şeyi anlıyorum, kitaplar okuyorum ama konuşma başka bir şey. Unutuyorum, hata yapıyorum. Yazı yazarken o kadar hata yapmıyorum. Bazen yöresel diyorsunuz konuşmalar var çok tanımadığım sözler var o zaman bazen anlamayabilirim. Ama yine de bir iki tane söz varsa anlıyorum.”

K10: “Bana göre ben düşünüyorum bazen B1. Maksimum B2 kullanıyorum çünkü kimse C1 konuşmuyor.”

Katılımcıların tamamı C1 düzeyinde Türkçe belgesine sahip olmalarına rağmen miras dilleri Türkçe olmadığı için bazı katılımcılar dil hâkimiyeti noktasında eksikleri olduğunu düşünmektedirler.

4.6.3.4. Dil öğrenmede materyal kullanma alt kategorisine ilişkin bulgular

Soru: “Türk gazetelerini okuyor musunuz?”

Tablo 21. Gazete okuma

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Gazete okuma	Okuyorum Okumuyorum Cevap yok	K1, K5, K6, K7, K10, K11 K2, K3, K4, K9 K8

Katılımcıların Türk gazetesi okuyup okumadığına dair bilgilerin yer aldığı Tablo 21’e göre katılımcılardan 6 kişi uygulamalardan ya da sosyal medyadan Türk gazetelerini okuduğunu, 4 kişi okumadığını belirtmiştir. Bir katılımcı ise bu soruya cevap vermemiştir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K6: “*Haber okuyorum. Dünyadaki haberleri, İngilizce, Rusça ve Türkçe okumaya çalışıyorum çünkü biliyorsunuz çok farklı. Aynı olay çok fark var.*”

K10: “*Gazete okumuyorum ama haberleri izliyorum. Ben futbol hocası burada Kestelspor’da. O yüzden futbol haberler bakıyorum. Galatasaray’ı tutuyorum. Ne ilginç çocuklar bana spor hakkında haber veriyor.*”

Soru: “Kullandığınız bir sözlük uygulaması var mı?”

Tablo 22. Sözlük kullanma

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Sözlük kullanma	Kullanıyorum Kullanmıyorum	K2, K4, K6, K7, K9, K10 K1, K3, K5, K8, K11

Katılımcıların kullandıkları sözlük uygulaması olup olmadığına dair görüşlerin yer aldığı Tablo 22’ye göre katılımcılardan 6 kişi bilmediği bir kelimeyle karşılaştığında sözlükten faydalandığını, 5 katılımcı ise sözlük kullanmadığını belirtmiştir. Sözlük kullanan katılımcıların tamamı çevrimiçi sözlüklerden yararlandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K6: “*Glossbe ve bazen TDK sözlük.*”

K10: “*Duolingo var, ders notları var, Türk arkadaşlarım var. Bu kadar.*”

4.6.3.5. İletişim kurma alt kategorisine ilişkin bulgular

Soru: “Sosyal medya kullanıyorsanız hangi dilde kullanmayı tercih ediyorsunuz?”

Tablo 23. Sosyal medya dil tercihi

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Sosyal medya dil tercihi	Türkçe Rusça Türkçe – Rusça İngilizce	K1, K5, K6 K8 K3, K4, K7, K10, K11 K2, K9

Katılımcıların sosyal medyadaki dil tercihlerinin yer aldığı Tablo 23’e göre katılımcılardan 6 kişi sosyal medyalarını hem Türkçe hem Rusça kullandıklarını, 3 kişi Türkçe kullandığını, 1 kişi Rusça kullandığını, bir kişi de İngilizce kullandığını belirtmiştir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K8: “Rusça kullanıyorum. Ama Türkçe haberler dinlerim, sonra filmler izlerim. Ben daha çok dinliyorum, Podcast mı diyorsunuz Rusça böyle diyorlar.”

K11: “İngilizce, Rusça ve Türkçe kullanıyorum. Moduma göre değişiyor arada Rusça yazarım, arada Türkçe, İngilizce. Benim takipçilerim hani Ruslar da var Türkler de var arada yabancılar da var.”

Katılımcıların sosyal medya dil tercihlerinde dil yeterliliklerinin yanı sıra hitap ettikleri kitlenin uyruğunun da dil tercihlerinde etkili olduğu görülmektedir.

Soru: “Yapılan Türkçe şakalara Türkçe karşılık verebiliyor musunuz?”

Tablo 24. Şakaları anlama / karşılık verme

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Şakaları anlama/ karşılık verme	Anlıyorum / katılıyorum Anlamıyorum / katılmıyorum Bazen anlıyorum	K4, K5, K6, K7, K9, K11 K3, K10 K1, K2, K8

Katılımcıların Türkçe şakalara katılma durumlarının yer aldığı Tablo 24’e göre katılımcılardan 6 kişi Türkçe şakaları anlayabildiğini ve katılabildiğini, 2 kişi anlayamadığını, 3 kişi de bazen anlayabildiğini ifade etmiştir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K3: “Dün bir kadın bana bir şey dedi, ben sadece erkek çocuğu, fayda bir şey dedi. Ben anlamadım, herkes güldü bu demek o şaka yaptı ama ben anlamadım.”

K6: “Belki deyim gibi bir şeyler olursa kültürde izlemediğim, bilmediğim şeyler var tabii. Ama genelde anlayabilirim.”

K10: “Bu benim için çok zor oldu, ilk zaman ilginç durumlar yaşadım. Bir insan büyük hoca, Kestelspordan bana şaka yaptı, söyledi. Ben o zaman da söyledim ki ne söylüyorsunuz o zaman ben yavaş yavaş anlıyorum. Ama sadece ne zor dinliyorum gramer anlıyorum ama mantık anlamıyorum. Bu belki kültür farkıdır.”

Soru: “Konuşmalarınızda atasözü deyim kullanıyor musunuz ya da karşı taraf kullandığı zaman atasözlerini deyimleri anlayabiliyor musunuz?”

Tablo 25. Atasözü ve deyim bilgisi

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Atasözü ve deyim bilgisi	Anlıyorum / kullanıyorum	K1, K7
	Anlamıyorum / kullanmıyorum	K3, K8, K11
	Bazılarını anlıyorum / kullanıyorum	K2, K4, K5, K6, K9, K10

Katılımcıların konuşmalarda atasözü ve deyimleri anlayıp kullanabilme durumlarına dair görüşlerin yer aldığı Tablo 25’e göre katılımcılardan 6 kişi atasözü ve deyimlerden bazılarını anladığını ve kullandığını, 3 kişi anlamadığını, 2 kişi de anladığını/ kullandığını belirtmiştir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K2: “Genel olarak birkaç atasöz var anlayabiliyorum. Ayırt ederim ama çok anlamam. “Hediye atın dişine bakılmaz.” Bu İngilizcede Türkçede ve Rusçada aynı var. Çok kullanmam ama özel bir durum varsa kullanırım.”

K3: “Bende kitaplar var, ben okudum, anlamaya çalıştım ama olmadı. Bence bu atasözler dil çok zenginleşiyor ve çok yaklaşıyor. Anlıyorum ve bu insana daha çok saygı duymaya başladım.”

K6: “Ben daha çok Rusçadan deyimler çevirip kullanıyorum. Eşim de bizde öyle bir şey yok diyor. Bazen anlıyorum, diğer konuşulanlardan hissederek anlamaya çalışıyorum.”

Soru: “Sosyal çevrenize hangi dilde hitap ediyorsunuz?”

Tablo 26. Sosyal çevrede dil tercihi

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Sosyal çevrede dil tercihi	Türkçe Rusça Türkçe – Rusça	K1, K3 K10 K2, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K11

Katılımcıların sosyal çevresine hitap ederken kullandıkları dile dair bilgilerin yer aldığı Tablo 26’ya göre katılımcıların sosyal çevresindeki insanların dil bilme durumuna göre dil tercihinde bulundukları gözlemlenmiştir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K1: “*Türkçe tabii ki.*”

K10: “*Dikkat ediyorum ama bazen otomatik Rusça çıkıyor. Sadece biraz durabilirim, pause yapabiliyim.*”

K11: “*Yakın arkadaşlarıma arada Rusça konuşurum, şakasına. Ama genel olarak, yakın bir arkadaş değilse normal bir arkadaşsa Türkçe konuşurum.*”

Soru: “Heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda hangi dilde tepki veriyorsunuz?”

Tablo 27. Duygu durumu dilleri

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Duygu kodlarının kullanıldığı dil	Türkçe Rusça Türkçe – Rusça	K1, K3, K4, K5, K7, K9, K11 K2, K6 K8, K10

Katılımcıların farklı duygu durumlarında kullanmayı tercih ettikleri dile dair bilgilerin yer aldığı Tablo 27’ya göre katılımcılardan 7 kişi heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunda Türkçe konuştuğunu, 2 kişi Rusça konuştuğunu, 2 kişi de hem Türkçe hem Rusça konuştuğunu ifade etmiştir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K1: “*Türkçe konuşurum %100. Çok küfür bilirim.*”

K2: “*Kötü söz söylüyorum Rusçada. Bunun etkisi burada bunları anlamıyorlar. Türkçede duygularımı paylaşmak bana çok zor geliyor. İngilizcede daha rahatım. Biri benimle Türkçe tartışsa ben doğru düzgün konuşana kadar tartışma bitecek. Beynim zaten kırılıyor.*”

K7: “Hay yaşa diyorum, çok kızdım Rus küfürler ederim ama genelde Türkçe. Rüyamda bile Türkçe konuşuyorum.”

Katılımcıların büyük çoğunluğu ani duygu değişimlerinde ve yoğun duygular yaşadıklarında kendilerini Türkçe ifade etmeyi tercih etmektedir. Bazı katılımcılar ise olumsuz duygularını ifade etmek için miras dilleri olan Rusçada kendilerini daha kolay ifade edebildiklerini belirtmişlerdir.

4.6.3.6. Türkçe öğrenmek isteyenlere verecekleri tavsiyelere ilişkin bulgular

Soru: “Türkçenizi geliştirmek için bir şeyler yapıyor musunuz?”

Tablo 28. Türkçesini geliştirmek isteyenlere tavsiyeler

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Türkçesini geliştirmek isteyenlere tavsiyeler	Kitap okuyorum Türkçe konuşuyorum Dizi / film izliyorum Hiçbir şey yapmıyorum	K1, K6, K11 K2, K4, K10 K5, K7, K8, K9 K3

Katılımcıların Türkçelerini geliştirmek için neler yaptıklarına dair bilgilerin yer aldığı Tablo 28’e göre katılımcılardan 4 kişi Türkçelerini geliştirmek için dizi / film izlediğini, 3 kişi kitap okuduğunu, 3 kişi Türkçe konuştuğunu ve bir kişi de hiçbir şey yapmadığını ifade etmiştir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K1: “Televizyon, kitap. Mesela dünya birinci savaşı. Ama ben kim yazmış bakmıyorum, hatırlamıyorum yani.”

K2: “Türkçe unutmamak için diyelim mesela erkek arkadaşına diyorum Türkçe konuşalım. Okul varken Türkçe konuştuğum için zorlanmıyordum ama yaz tatilinde falan unutmuyordum da zorlanıyordum. Konuşurken falan durduk yere dünyanın en büyük Rus aksanı falan çıkıyordu.”

K6: “Özel bir şey yapmıyorum ama kitaplar okumaya çalışıyorum. Zaten hep okuyorum Türkçe, zorundayım. Evde eşimle Türkçe konuşuyoruz ve bir film izlese Türkçe izliyoruz.”

Soru: “Türkçe öğrenecek olanlara ne tavsiye edersiniz?”

Tablo 29. Türkçe öğrenmek isteyenlere tavsiyeler

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Türkçe öğrenmek isteyenlere tavsiyeler	Konuşma pratiği yapmak Kursa gitmek	K1, K2, K4, K5, K6, K10, K11 K3, K7, K8, K9

Katılımcıların Türkçe öğrenmek isteyenlere tavsiyelerinin neler olduğuna dair bilgilerin yer aldığı Tablo 29’a göre katılımcılardan 7 kişi Türkçe öğrenmek isteyenlerin Türkçe konuşma pratiği yapması gerektiğini, 4 kişi ise Türkçe kursuna gitmesi gerektiğini ifade etmiştir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K2: “Bu çok bence bireysel bir soru. Mesela annem için onu sırf Türkçe konuşulan ortama sokardım. Ama genel olarak ne kadar Türkçe konuşulan ortama girmesi lazım. Mesela dili bilmek ve dili konuşmak arasında çok şey var.”

K3: “Kesinlikle ilk önce kursa gitmek, kesinlikle. Yoksa benim gibi önce pratik, sonra gramatik olmuyor. Tabii ki her dil kendi yerinde öğrenilmeli.”

K6: “Konuşmak, konuşmak. Bir arkadaş bulmak, pratik yapmak. Kursa kesin gerekiyor. Teori temeli gerekiyor bu temelin üstüne pratik gerekiyor. Okumak, konuşmak, yazmak ama konuşmak en önemli. Yani zor kazandıran bence.”

K7: “Her gün bu soruyla karşılaşıyorum. Hep bana sorarlar daha dün cevaplıyordum. Ben aslında yaşa göre eğer gençse diyorum ki direkt bir Türk’ten çalışın. TÖMER’in gerçekten böyle profesyonel öğrenmek isteyenler gidebilir. Daha yaşlı biriyse online okulları da var Rusların. Kısacası diyorum ki şu an imkân çok. Burada TÖMER ve Rus Derneğinde kurslar var. Hatta ben de orada öğretmenlik yaptım.”

4.7. Türkiye ve Alanya’ya bakış açılarına yönelik bulgular

Bu başlık altında, Alanya’ya gelme amaçları, Alanya’daki hayatından memnun olma durumları, Alanya’da dil öğrenmeye karşı bakış açıları ve Alanya’da kursa gitme süreleri başlıklı dört alt kategori belirlenmiştir. Sınıflama şu şekildedir:

4.7.1. Alanya’ya gelme amacına yönelik bulgular

Soru: “Alanya’ya ne zaman ve ne amaçla geldiniz?”

Tablo 30. Alanya'ya geliş amacı

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Şehre geliş amacı	Tatil İş Eş / aile durumu	K2, K4, K5, K6, K8 K1, K7, K9, K10 K3, K11

Katılımcıların Alanya'ya gelme amaçlarına dair bilgilerin yer aldığı Tablo 30'a göre katılımcılardan 5 kişi Alanya'ya tatil yapmak için, 4 kişi çalışmak için ve 2 kişi de aile durumu dolayısıyla geldiklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K6: “2008 yılında tatil yapmak için gelmiştim. Tatilde eşimle tanıştım ve iki yıl sonra evlenip buraya taşındım.”

K8: “24 sene önce geldim, gezmek, görmek için geldim. Daha çok denize, tatile, sıcak. O zaman Rusya'da Antalya modaydı. Benim için fazla büyük bir cesaretti. Ben Türkiye ne fazla bilmiyordum bana göre burada Afganistan'dı. Ben hiçbir fikrim yoktu, o zaman internet yeni yeni başlıyordu. Buraya gittiğimde acaba ben nereye gidiyorum, çok şaşırdım.”

K11: “10 yıl önce babam burada olduğu için.”

4.7.2. Alanya'daki hayatından memnun olma durumuna ilişkin bulgular

Soru: “Alanya'daki hayatınızdan memnun musunuz?”

Tablo 31. Alanya'dan memnuniyet durumları

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Şehre yönelik memnuniyet	Memnunum Memnun değilim	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11 -

Katılımcıların Alanya'daki hayatlarından memnun olup olmadıklarına dair bilgilerin yer aldığı yukarıdaki tablo 31'e göre katılımcıların tamamı Alanya'daki hayatlarından memnun olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K4: Memnunum ama Alanya'dan biraz sıkıldım. Çok küçük bir yer, çok güzel. Ben 7 yaşımdan beri buraya geliyorum. 2 yıldır üniversite okuyorum ve bence ben herkesi tanıyorum. Yeni hobiler bulabilirim, müzeler yok, tiyatro falan yok çok. Yani eğlence hayat yok.

K7: *Memnundum ama şimdi ben de şu an yerli olduğum için, artık bir Türk olduğum için ben de ekonomik durumundan memnun değilim. Ben de alışveriş yapıyorum, çocukları okula götürüyorum. Sık sık memleketime gittiğim için kıyaslayabiliyorum bazı şeyleri. Moskova dünyanın en pahalı şehirlerinden bir tanesi her zaman ama şimdi düşünsenize buradan ucuz hem de 2 katı. Kalite olarak daha yüksek ve fiyat olarak daha düşük oldu. Haliyle bazen düşünmüyorum değilim bazen hani döneyim mi?*

4.7.3. Alanya’da dil öğrenmeye karşı bakış açılarına ilişkin bulgular

Soru: “Alanya’da yaşamak Türkçe öğrenmenizi/konuşmanızı nasıl etkiledi?”

Tablo 32. Çevrenin dili öğrenmeye etkisi

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Çevrenin etki yönelimi	Olumlu etkiledi	K1, K2, K5, K7, K8, K10, K11
	Olumsuz etkiledi	K3, K4
	Herhangi bir etkisi olmadı	K6, K9

Katılımcıların Alanya’da Türkçe öğrenmeye dair görüşlerinin yer aldığı Tablo 32’ye göre katılımcılardan 7 kişi Alanya’da yaşamının Türkçe öğrenmelerini olumlu etkilediğini, 2 kişi olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. 2 katılımcı da Alanya’ya gelmeden önce Türkçe bildikleri için bu soruya herhangi bir etkisi olmadı diye cevap vermişlerdir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K2: “Ben Alanya’ya geldiğimde neredeyse hiç yabancı yoktu. Şimdi gelsem çok farklı olurdu. Türk okula gitmek çok etkili oldu. Ondan çok daha ziyade derslerim Türkçe ve geçmek istiyorsam öğreniyorum.”

K6: “Ben Alanya’ya dört sene önce geldim, zaten biliyordum. Burada daha çok Ruslar var, burada öğrenseydim belki zorlanırdım. İstanbul’da zorundaydım. Ama evde Türkçe konuştuğumuz için belki kolay olurdu. Rus arkadaşlar bulmak da kolay ama İstanbul’da yoktu. Burada belki daha yavaş olurdu. Rusya’da çok zor olurdu. Bir dili öğrenirken o dili yaşamıyorsan çok zor. Bir insanla karşılaşmak iletişim kurmak bambaşka, çok daha kolay. Bence Türkçe daha kolay Rusçadan öğrenmek için. Bi de kural dışı şeyler çok, sizde nasıl yazılıyor öyle okunuyor. Herkes bir yazı yazarken bezen internete bakıyoruz nasıl yazılır diye.”

K7: “Bence olumlu. Özellikle turizmde çalıştığım her yöreden insan vardı çalışan. Daha hızlı öğrendim ve püf noktalarına kadar öğrendim. Dil taşıyıcı gibi konuşmak var dil bilmek var.”

4.7.4. Alanya’da kursa gitme süresi

Soru: “Alanya’da Türkçe kursuna gittiniz mi?”

Tablo 33. Alanya’da dil kursuna gitme durumları

Alt kategori	Kodlar	Katılımcılar
Dil kursundan yararlanma durumu	Alanya’da kursa gittim Alanya’da kursa gitmedim	K1, K2, K3, K4, K5, K8, K10, K11 K6, K7, K9

Katılımcıların Alanya’da Türkçe kursuna gitmelerine dair bilgileri yer aldığı Tablo 33’e göre, 3 katılımcı dışındaki diğer tüm katılımcılar Türkçe öğrenmek için Alanya’da bir kursa gittiklerini belirtmişlerdir. Kursu gitmediğini belirten katılımcılardan birisi çalıştığı ortamda kendi çabalarıyla Türkçe öğrendiğini, diğer iki katılımcı ise İstanbul ve Ankara’da Türkçe öğrendiklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

K8: “7 -8 ay kursa gittim. Eğitim çok seviyorum.”

K10: “TÖMER’de öğrendim. 1 yıl gittim.”

4.8. Kod kopyalama- kod değiştirmeye yönelik bulgular

Bu başlık altında, katılımcılardan elde edilen veriler Lars Johanson’un kod kopyalama kuramı çerçevesinde değerlendirilmiştir. Kod kopyalama, bir dildeki birimlerin biçimsel olarak değil, işlevsel, yapısal ya da kalıpsal olarak diğer dilde yeniden üretilmesidir. Veriler, Türkçe-Rusça iki dillilerde ortaya çıkan sözcük düzeyinde, sözcük üretimi düzeyinde ve söz dizimi düzeyinde başlıklarının altında kopya türlerinin tamamına işaret etmektedir.

Tablo 34. Kod kopyalama- kod değiştirme

Katılımcılar	Kod Kopyalaması ve Değişimi	Rusça	Açıklama
K1	1. yavaş konuşabilirsiniz(?) 2. tekrar edebilirsiniz(?) 3. pratik 4. Benim bir problem var, ben utaniyorum. 5. Postaya gidince bakıyorum erkek, Rusya’ da bu yok.	1. Mozhetе govorit' medlenno? (Можете говорить медленно?) 2. Mozhetе povtorit'? (Можете повторить?) 3.[Praktika (Практика)	1. ve 2. Rusçada soru eki olmadığı için vurgu (ezgi) yaparak soru anlamı verilmiştir. 3.Rusçada var olan kelime doğrudan Türkçeye uyarlanmıştır

		4. U menya yest' problema, ya stesnyayus (У меня есть проблема, я стесняюсь) 5. Kogda ya idu na pochtu, i vizhu odnih muzhchin — v Rossii takogo net. (Когда я иду на почту, и вижу одни мужчин — в России такого нет)	4.ve 5. Rusçadan birebir çeviri.
K2	1.Son zamanlar ben zaten 2.Ankara'da kaldım için... 3.Ben alıştım buna ama çok fazlam temas ediyorsunuz... 4. ben kenarımda beklerim, o onun yanına gider... 5. ben kendim söylüyorum beni düzeltin diye... 6. Genel olarak birkaç atasöz var anlayabiliyorum.	1. V posledneye vremya ya uzhe (В последнее время я уже) 2. Tak kak ya zhila v Ankare (Так как я жила в Анкаре) 3. Ya k etomu privykla, no vy slishkom mnogo prikasayetes (Я к этому привыкла, но вы слишком много прикасаетесь) 4. Ya stoyu v storone i zhdu, a on podkhodit k nemu (Я стою в стороне и жду, а он подходит к нему) 5. Ya sama govoryu, chtoby vy menya ispravili (Я сама говорю, чтобы вы меня исправили) 6. V tselom ya mogu ponimat' neskol'ko poslovits (В целом я могу понимать несколько пословиц)	1. 2. 3. 4. ve 5. Rusçadan birebir çeviri 6. İsmi hâlini yanlış çekimleme ve fiili sona koyarak Rusça söz dizimine uygun olarak cümle kurulmuştur.
K3	1. Kitaplar okumak... 2. Bende kitaplar var...	1. Chitat' knigi (Читать книги) 2. U menya yest' knigi	1.Çokluk eki, Türkçe ve Rusçada farklı şekillerde kullanılmaktadır.

	3. ben kendimi kontrol etmeye çalışıyorum... 4. Ben postanede oturuyorum... 5. Gramatik (2) 6. Burada benim bir arkadaşın, onun sayesinde öğrendim.	(У меня есть книги) 3. Ya starayus' kontrolirovat' sebya (Я стараюсь контролировать себя) 4. Ya sizhu na pochte. (Я сижу на почте./ Я работаю на почте) 5. Grammatika (Грамматика) 6. Zdes' ya uzna(a) eto ot odnogo druga, blagodarya yemu (Здесь я узнал(а) это от одного друга, благодаря ему)	2. 3. 4. ve 6. Rusçadan birebir çeviri 5. Rusçada var olan kelimeyi doğrudan Türkçeye uyarlamış
K4	1. Sport 2. Fashion 3. Praktik(7) 4. 3 yıldır önce geldim.	1. Sport (спорт) 2. feshn (фэшн) 3. Praktika (Практика) 4. Ya priyekhala tri goda nazad (Я приехала три года назад)	1.ve 3. Rusçada var olan kelimeyi doğrudan Türkçeye uyarlamış 2. Rusçaya İngilizceden geçen günlük kelimeler 4. Rusçadan birebir çeviri
K5	1. Benim bir tane komşum var... 2. Ben ona her zaman tamam diyorum... 3. Daha çok şeyler anlıyorsun yani... 4. Çok şeyler (4) 5. Praktik (2) 6. Yani fifty fifty diyelim.(2) 7. Buraya çok seviyorum, Alanya'yı çok seviyorum gerçekten. 8. Hatamı, okula gülüyorlar, düzeltmiyorlar.	1. U menya yest' odin sosed (У меня есть один сосед) 2. Ya yemu vseгда govoryu «khorosho» (Я ему всегда говорю «хорошо») 3. To yest' ty ponimayesh' bol'she (То есть ты понимаешь больше) 4. Mnogo / bol'she (Много / больше) 5. Praktika (Практика) 6. To yest', skazhem, pyat'desyat na pyat'desyat (То есть, скажем, пятьдесят на пятьдесят)	1.2.3. ve 4. Rusçadan birebir çeviri 5. Rusçada var olan kelimeyi doğrudan Türkçeye uyarlamış 6. Rusçaya İngilizceden geçen günlük kelimeler 7. ve 8. İsmi hâlini yanlış çekimlemiştir. Türkçe ve Rusça hâl ekleri farklıdır.

		7. Ya ochen' lyublyu zdes' ya deystvitel'no ochen' lyublyu Alaniyu. (Я очень люблю здесь я действительно очень люблю Аланию) 8. V shkole oni smeyutsya nad moyey oshibkoy, no ne ispravlyayut (В школе они смеются над моей ошибкой, но не исправляют)	
K6	1. Benim arkadaşlarım daha çok Rus...	1. Мои друз'ya v osnovnom russkiye (Мои друзья в основном русские)	1. Rusçada var olan kelimeyi doğrudan Türkçeye uyarlamış
K7	1. Antidepresant 2. Mesela yemek, steak var steak var. 3. Mizah anlamımız benziyor. 4. Türk'ten çalışın.	1. Antidepresant (Антидепрессант) 2. Naprimer, yeda — yest' stejk, yest' stejk (Например, еда — есть стейк, есть стейк) 3. Nashe chuvstvo yumora pokhozhe (Наше чувство юмора похоже) 4. Uchites' u turka (Учитесь у турка)	1. Rusçada var olan kelimeyi doğrudan Türkçeye uyarlamış 2. Rusçaya İngilizceden geçen günlük kelimeler 3. ve 4. Rusçadan birebir çeviri
K8	1. Bir şekilde kendime para kazandırabiliyorum... 2. Mentalite 3. Praktik 4. Gramatik 5. TÖMER bitirdim ben sertifika aldım. 6. Tabii ki ben ilk Türkçe eşimle öğrendim. 7. Konuşmalar bazen anlamıyorum, yani böyle	1. Ya kak-to mogu zarabatyvat' sebe den'gi (Я как-то могу зарабатывать себе деньги) 2. Mentalitet (Менталитет) 3. Praktika (Практика) 4. Gramatika (Грамматика)	1. Rusçadan birebir çeviri 2. 3. ve 4. Rusçada var olan kelimeyi doğrudan Türkçeye uyarlamış 5. Türkçenin temel söz dizimi yapısının (Ö→T→Y) dışında söz dizimsel kod sistemi değiştirilmiş ve Rusçanın sözdizimi yapısı

	zorluyorum, kulağım kocaman oluyor ama olmuyor. 8. Yelli yelli, Ruslar, Türkler. 9. Tabii ki ben ilk Türkçe eşimle öğrendim.	5. Ya zakonchil(a) TOMER i poluchil(a) sertifikat (Я закончил(a) ТОМЕР и получил(a) сертификат) 6. Konechno, ya vpervyue vyuchila turetskiy s muzhem (Конечно, я впервые выучила турецкий с мужем) 7. Inogda ya ne ponimayu razgovory, to yest' ya starayus', moy slukh stanovitsya ochen' ostrym, no vso ravno ne poluchayetsya (Иногда я не понимаю разговоры, то есть я стараюсь, мой слух становится очень острым, но всё равно не получается) 8. Pyat'desyat na pyat'desyat: Russkiye i Turki (Пятьдесят на пятьдесят: русские и турки) 9. Konechno, ya vpervyue vyuchila turetskiy s muzhem (Конечно, я впервые выучила турецкий с мужем)	(Ö→Y←T) kullanılmıştır. 6.7. ve 9. Rusçadan birebir çeviri 8.-E harfinin Rusçada-Ye olarak telaffuz edilmesi kaynaklı kullanım.
K9	1.Master 2. “lingua franca” kullanmak daha iyidir diye düşündüm.	1. Master (Мастер) 2.Ya podumala, chto luchshe ispol'zovat' «lingua franca» (Я подумала, что лучше использовать «lingua franca»)	1.Rusçada var olan kelimeyi doğrudan Türkçeye uyarlamış 2. Rusçaya yabancı dilden geçen kelimelerle cümle kurulmuştur.

K10	1. Online spor yaptırıyorum. 2. Maksimum B2 kullanıyorum... 3. Gramer (2) 4. Praktik 5. pause yapabilirim. 6. Bir insan büyük hoca, Kestelspor’dan bana şaka yaptı, söyledi.	1. Ya zanimayus' sportom onlayn. (Я занимаюсь спортом онлайн) 2. ispol'zuu maksimum uroven' B2 (Я использую максимум уровень B2) 3. Grammatika (Грамматика) 4. Praktika (Практика) 5. Pauza .(Пауза) 6. Odin chelovek — velikiy trener, iz «Kestelspora» poshutil nado mnoy (Один человек — великий тренер, из «Кестелспора» пошутил надо мной)	1.2. ve 6. Rusçadan birebir çeviri 3.4. ve 5. Rusçada var olan kelimeyi doğrudan Türkçeye uyarlamış
K11	1.Moduma göre değişiyor.	1. Eto zavisit ot moyego nastroyeniya (Это зависит от моего настроения)	1.Rusçaya başka dillerden geçen gündelik dile ait kelimelerle cümle kurulmuştur.

Katılımcıların “pratik”, “gramatik/gramer”, “sport”, “mentalite”, “master”, “pause” gibi kelimeleri doğrudan kullanmaları, Rusçadaki biçimlerin Türkçeye biçimsel olarak kopyalanması bağlamında değerlendirilebilir. Rusçaya ve Türkçeye de başka dillerden geçmiş olan bu sözcüklerin kullanımında Rusçadaki karşılığının tercih edildiği görülmektedir.

“Kulağım kocaman oluyor.” ifadesi, Rusçadaki bir deyimın Türkçeye birebir kopyalandığını göstermektedir.

Rusçada soru eki bulunmadığından soru anlamının ezgi ile kurulması, Türkçeye de yapısal bir kalıp olarak aktarılmıştır: “Yavaş konuşabilirsiniz?”, “Tekrar edebilirsiniz?” örneklerinde görüldüğü üzere katılımcılar soru eki kullanmaları gerektiğini öğrendikleri hâlde konuşmalarında soru anlamını Rusçada olduğu gibi vurgu ile vermeyi tercih edebilmektedirler.

Hâl eklerinin, Türkçede ve Rusçada aynı şekilde yer almaması, bazı katılımcıların isim hâllerini eksik veya yanlış kullanmasına yol açmaktadır. “Buraya çok seviyorum.” “Kitaplar okumak” örneklerinde görüldüğü üzere, Rusçanın dil bilgisi özelliklerinin katılımcının, Türkçe sözcük üretimine etki ettiğini göstermektedir.

“TÖMER bitirdim ben sertifika aldım.” Örneğinde Türkçenin temel söz dizimi olan Özne →Tümleç →Yüklem sırası bozulmakta ve Rusçadaki Özne→Yüklem ←Tümleç dizilimi kopyalanmaktadır. Bu tür kopyalar, iki dillilerin zihninde Rusçanın sözdizimsel olarak baskın dil olduğunu göstermektedir.

Bulgular değerlendirildiğinde, katılımcıların Türkçe kullanımlarında kod kopyalamanın çok katmanlı bir biçimde gerçekleştiği görülmektedir. Veriler, özellikle kelime seçimi ve söz dizimi alanlarında baskın bir Rusça etkisine işaret etmektedir. Bu bulgular, Johanson’un kod kopyalama kuramının iki dillilik bağlamında yalnızca yüzeysel teması değil, aynı zamanda dilsel üretim mekanizmalarını açıklamada da güçlü bir çerçeve sunduğunu göstermektedir. Alanya bağlamında Rusçanın ana dili konuşurları, Türkçeyi edinirken yaptıkları, cümle dizilimi, hâl eki ve kalın-ince ünlü hataları, miras dilleri olan Rusçanın etkisinde kaldıklarını göstermektedir. Bu durum da miras dilindeki üretimlerinde kopya türlerinin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1 Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada Alanya’da yaşayan Türkçe bilen iki dilli Rus bireylerin Türkçe kullanım süreçleri, sesletim odaklı toplumdilbilimsel özellikleri ve bu özellikleri şekillendiren sosyal, kültürel ve dilsel değişkenler incelenmiştir. Araştırmanın bulguları, C1 seviyesinde Türkçe bilen ana dili Rusça olan iki dillilerin öğrenim deneyimlerinin yalnızca bireysel değil, aynı zamanda sosyal çevre, dil tutumları ve yaşam koşulları tarafından da belirleyici şekilde yönlendirildiğini göstermektedir. Ses kayıtlarının yazıya aktarımında ölçünlü dil ya da yazı dili esas alınmayarak çalışmanın amacı doğrultusunda, katılımcıların sesletim özellikleri transkribe edilerek yazıya geçirilmiştir. Katılımcı vurguları, kullanılan bürünler ve genel sesletim özellikleri; dilsel habitus bağlamında, toplumdilbilimsel veri olarak değerlendirilmiştir. Çalışmada, ünleme sesbirimleri olarak değerlendirilen Türkçe bürünlerin diyalektolojik alt birimlere dayalı kullanımı, dilsel habitus özelliği taşımaktadır. Bu durum, Aydemir (2021) tarafından Türkçenin anlamlandırma kodları ve dilbilim üzerine gerçekleştirilen çalışmasındaki tespitleri ile örtüşmektedir. Özellikle kaynak dilde ve kültürde yaygın ve köklü olmayan mekân adlandırmalarının hedef dil ve kültür evreni içerisindeki yaşayan işlevselliği ile sesletimsel vurgusu dilsel habitus bağlamında önemli bir veri olarak değerlendirilmiştir.

Katılımcıların Alanya ağız özelliklerini taşıyan sesletimleri, kültürel kodlar bağlamındaki edimsel kullanımları olarak değerlendirilebilir. Hedef dil ve kültür evreninin alt biriminin işletimi, belirtilen yerel kültür kodlarının dilsel habitus görünümünü somutlamaktadır. (K6, “Biz seni sevdük dediler anlamadım” yöresel ağız özelliklerinin farkında).

Katılımcıların Türk kültürüne ve Türklere yönelik olumlu bakış açılarının dil öğrenme motivasyonlarını desteklediği görülmüştür. Bu durum, kültürel yakınlığın ve sosyal kabulün dil öğrenimini kolaylaştırdığını gösteren Haznedar (2021) ve Yıldız, Arslan ve Thomas (2020) gibi araştırmacıların görüşleriyle uyumludur. Bu bulgu, Bayram ve Eryılmaz’ın (2025) Rus göçmenler ve Suriyeli mülteciler üzerinde yaptıkları çok kültürlülük ve ikinci dil öğrenimiyle ilgili çalışmalarında belirttikleri üzere Rus göçmenlerin, Türk kültürüne uyum sağlamaya çalışmalarının, Türk arkadaşlarıyla olumlu ilişkiler geliştirmelerinin dil öğrenmelerini olumlu etkilediği sonucuyla paralellik

göstermektedir. Direkci, Şimşek ve Akbulut'un (2020) Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin kültür aktarımına yönelik görüşlerini inceledikleri çalışmalarındaki, Türk kültürüne ait bilgilerin öğrenilmesinin, kelime öğrenimini, deyim ve atasözü kullanımını olumlu etkilediği sonucuyla örtüşmektedir.

Alanya'da yoğun Rus nüfusunun bulunması, katılımcıların sosyal yaşantılarında Rusça iletişim kurma olanağını artırmakta ve bu durum Türkçeye duyulan zorunluluğu azaltmaktadır. Bazı katılımcılar (K1, K3, K6 ve K9) başka bir şehirde Türkçe öğrenmenin daha kolay ve hızlı olduğunu ifade etmişlerdir. Bu bulgu, Yağmur'un (2003) çok dilli yoğun yerleşimlerde hedef dil ediniminin yavaşladığına yönelik tespitleriyle örtüşmektedir.

Katılımcılardan çekirdek aileye mensup olanların tamamının çocukları iki dillidir. Katılımcılar, çocuklarının Türkiye'de yaşamaya devam edeceğini bildikleri hâlde, onlara Rusçayı miras dilleri olarak öğretmişlerdir. Eşlerinin Türk olması bu durumu etkilememiştir. Bu durum, Ergüt ve Baş'ın (2021) yurt dışında yaşayan Türklerin ana dillerini konuşma kaygısı üzerine yaptığı çalışmada belirttikleri gibi, iki dillilerin ana dillerine yönelik konuşma kaygısının; dil yeterliği, aile içi dil kullanımı, sosyal çevre, okul dili ve yaşanılan ülkenin dil politikaları gibi faktörlerle ilişkili olduğu sonucuyla paralellik göstermektedir.

Katılımcılar, yazma becerisinde zorlandıklarını belirtmişlerdir. Yazma becerisi hem ana dili öğretiminde hem de yabancı dil öğretiminde en son ve en zor gelişen dil becerilerden biridir. Bu durum, Akkaya ve İşçi'nin (2015) iki dilli ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersine ilişkin görüşlerini incelediği çalışmalarındaki iki dilli öğrencilerin kelime dağarcığı ve yazılı anlatımda zorlanma bulgusu ile örtüşmektedir.

Araştırmada elde edilen bulgular ayrıca sosyal çevre ve aile desteğinin Türkçe ediniminde belirleyici rol oynadığını göstermektedir. Katılımcılar arasında, eşi Türk olanlar veya Türkçe konuşulan sosyal gruplara dâhil olanlarda Türkçe yeterliklerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Türkçe öğrenme konusunda çevresinden destek ve geri bildirim alan katılımcılar, daha az zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum, Alaca'nın (2011) İki dilli olan ve olmayan öğrencilerde okul yaşam kalitesi algısı ve okula aidiyet duygusu üzerine yaptığı çalışmadaki sosyal ilişkiler, öğretmen desteği ve okul iklimi gibi değişkenlerin hem aidiyet duygusu hem de okul yaşam kalitesi üzerinde belirleyici olduğu sonucu ile paralellik göstermektedir. Şahin'in (2010), yöneticilerin kişiler arası iletişimlerini incelediği çalışmasındaki empatik dinleme, etkililik, geri bildirimde

bulunma ve güven verme becerileri ile kaçınma stratejisi arasında çok zayıf düzeyde negatif doğrusal ilişki bulması sonucuyla örtüşmektedir.

Dilsel tercihlerin sosyal bağlama göre değişmesi, Türkçe–Rusça iki dillilerin söylemlerinde kod kopyalama ve kod değiştirme örneklerine yansımaktadır. Özellikle alanda sık kullanılan ticari terimlerin, sosyal medya kavramlarının ve günlük konuşma ifadelerinin Rusça–Türkçe karışımı şekilde kullanıldığı gözlemlenmiştir. Bu durum, Abais’in (2021) iki dilli çocukların kod değiştirme mekanizmaları adlı çalışmasında belirttiği gibi iki dillilerin kod değiştirme davranışlarının yalnızca dilsel bir süreç olmadığı, sosyal bağlam, iletişim amacı, konuşmacının kimlik sunumu ve etkileşimsel ihtiyaçlarla yakından ilişkili olduğu sonucuyla paralellik göstermektedir. Ayrıca, Appel & Muysken (1987)’in kod değiştirmenin iletişimsel işlevlerle ilişkili olduğu yönündeki tespitlerini de doğrulamaktadır. Bekar’ın (2012) Almanya’da yaşayan Türklerin iki dillilik süreçlerini ve Almancanın Türkçeye olan etkilerini incelediği çalışmasında, “Almanya’da yaşayan Türklerin konuşmalarında kod değiştirmenin belirgin bir şekilde ortaya çıktığı” sonucuyla paralellik göstermektedir. Demir’in (2022) çalışmasındaki, Kırım Tatarcası “dikkat ayır” fiilinin, Rusçada “udelit” sözcüğüyle birleşerek “udelit ayır” şeklinde kullanılması da kod değiştirme bulgusuyla örtüşmektedir.

Bulgular, Türkçe sesletiminde görülen bazı sapmaların, Johanson’un (2002) belirttiği, bireyin birincil dilinin yeni öğrendiği dile etkide bulunmasıyla ilişkili olduğunu göstermektedir. Katılımcılar, Rusçanın ses bilgisel özelliklerini Türkçeye taşımakta; özellikle ünlü uyumu, kalın-ince ünlü ayrımı ve Türkçe sesletimle ilgili zorluklar yaşamaktadır. Bu durum, Ermağan’ın (2021) Almanca–Türkçe iki dilliler üzerinde yaptığı çalışmada belirttiği “birincil dilin artikülasyon alışkanlıklarının hedef dile taşınması” sonucuyla paralellik göstermektedir.

Son olarak, K11 dışındaki tüm katılımcıların Türkçe öğrenme sürecini yetişkin yaşlarda deneyimlemiş olması, sesletim ve deyimsele ifadelerin ediniminde daha fazla zorluk yaşamalarına neden olmaktadır. Bu özellikler, iletişim sürecinde anlama ve anlaşılmayı zaman zaman güçleştirebilmektedir. Bu durum, Tercan ve Tercan’ın (2020) erken dönemde iki dillilik ile ilgili çalışmalarındaki, erken yaşta iki dille karşılaşmanın bilişsel esneklik, dil farkındalığı ve alıcı dil becerilerindeki gelişmelerde olumlu etkilerinin olduğu sonucuyla örtüşmektedir.

Araştırmada elde edilen bulgular ve tartışmalar doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Türkçe öğrenme motivasyonu genel olarak yüksektir; ancak yaşanan şehirdeki Rus topluluğunun yoğunluğu nedeni ile Türkçeye duyulan zorunluluk azalmaktadır. Alanya, nüfusuna oranla, yerleşik yabancıların yoğun olarak yaşadığı yerlerden biridir. Yabancı nüfusun çoğunluğunu da Ruslar ve Rusçanın etkin bir iletişim dili olarak kullanıldığı Türk Cumhuriyetlerinden gelenler oluşturmaktadır (TÜİK, 2024). Katılımcılar, Alanya’da yaşamının hayatlarını kolaylaştırdığını ancak, dil öğrenmelerini zorlaştırdığını belirtmişlerdir.

2. Türk kültürüne yönelik olumlu tutumlar, dil öğrenme isteğini güçlendirmektedir. Türklerin yardımseverlik, misafirperverlik gibi olumlu özellikleri yabancı öğrencilerin Türk kültürüne olan ilgisinin arttırmaktadır. Bu durumu deneyimlemiş ikinci dil öğrenenler için kazanım hedeflerine ulaşılması daha yüksek başarıyı koşullamaktadır.

3. Sesletim odaklı sapmaların büyük bölümü Rusçanın ses bilgisel özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Cümle dizilimi Türkçede, Özne→Tümleç→Yüklem, Rusçada ise Özne→Yüklem←Tümleç şeklinde olması, bazı dil bilgisi yapılarının her iki dilde de karşılığının olmaması, hâl eklerinin Rusçada cinsiyete ve tekil-çoğul olma durumuna göre değişmesi (Chernyshov & Chernyshova, 2019) gibi farklılar da bu durumu desteklemektedir.

4. Kod kopyalama ve kod değiştirme, günlük iletişimde sıklıkla başvuru stratejileridir. Bu durum konuşurların dil ekonomisi yapması, ya da ket vurma gibi farklı durumların etkisiyle ortaya çıkabilmektedir. Yabancı dilden ödünçlenen sözcüklerde daha sık kod kopyalaması yapılmaktadır. Sözcük ve söz dizimi düzeyindeki kod kopyalamalarına karşın sözcük üretimi düzeyinde kod kopyalaması tespit edilmemiştir. İkinci dil öğrenenlerin tamamı, kavram alanına karşılık gelen yeni sözcüklerin üretiminde hedef dil bilgisinin kurallarını işletmiştir.

5. Aile yapısı ve sosyal çevre Türkçe yeterliğini belirgin biçimde etkilemektedir. Sosyal çevresinde ya da çekirdek ailesinde hedef dilin konuşurlarının olması, bireylerin dil öğrenimini olumlu anlamda etkilemektedir.

7. Geç yaşta Türkçe öğrenen bireylerde sesletim ve deyim bilgisi eksikliği daha yaygın olarak görülebilmektedir. İkinci dil öğrenmek için kritik olan yaşlar geçtikten sonra dil öğrenmek, hedef dili tam olarak öğrenmeyi zorlaştırabilmektedir.

5.2. Öneriler

1. Araştırma sonuçlarına göre, katılımcıların Türkçe sesletimlerinde ana dillerinden kaynaklanan sesletimsel farklılıkların olduğu gözlemlenmiştir. Bu doğrultuda Rus bireyler için ihtiyaç duyduklarında bağımsız şekilde öğrenmelerini destekleyebilecek nitelikte sesletim odaklı sorunlarında yardım alabilecekleri eğitsel içerikler tasarlanabilir.

2. Bu çalışma geç iki dilli bireyler ile yapılmıştır. Erken iki dillilere yönelik sesletim odaklı toplumdilbilimsel çalışmalar yapılabilir. Yetişkin öğrenenlere yönelik akıcılık ve sesletim odaklı etkinlikler geliştirilebilir.

3. Bu araştırma Türkçe Rusça iki dilli katılımcılar özelinde nitel araştırma olarak desenlenmiştir. Daha geniş çalışma grubuyla nicel veya karma desenli çalışmalar yapılabilir.

4. Bu çalışma, Türkçe – Rusça iki dilli katılımcılarla gerçekleştirilmiştir. Türkiye’de ikâmet eden Rusça dışında farklı dildeki iki dilli katılımcıların sesletim odaklı toplumdilbilimsel özelliklerini belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir.

5. Bu çalışma Alanya’da yaşayan Türkçe – Rusça iki dilli katılımcılarla sınırlandırılmıştır. Rusya’dan göç alan Türkiye’deki farklı şehirlerde de benzer şekilde karşılaştırmalı çalışmalar ve farklı ülkelerden gelen (Ukrayna, Kazakistan, İran, Suriye, gibi) iki dilli katılımcılarla yeni çalışmalar yapılabilir.

6. Araştırmanın katılımcıları her iki dilde de iletişim kurabildiği için sesletimlerinde zaman zaman kod kopyalaması yaptığı tespit edilmiştir. Kod kopyalama dil öğretiminde öğrenenin aktif olduğu yaratıcı bir süreç olduğu için eğitimcilerde ve öğrenenlerde kod kopyalama konusunda farkındalık oluşturularak kod kopyalama türlerine yönelik dil bilgisi etkinlikleri geliştirilebilir.

KAYNAKLAR

- Abais, H. F. (2021). *Bir vaka çalışması: İki dilli çocukların kod değiştirme mekanizmaları* (Yüksek lisans tezi). Başkent Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akkaya, N. ve İşçi, C. (2015). İki dilli ortaokul öğrencilerin Türkçe dersine yönelik görüşleri. *International Journal of Languages Education and Teaching*, 3(1), 303-318.
- Aksan, D. (1990). *Dilbilim ve Türkçe*. TDK.
- Aksan, D. (2009). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. TDK.
- Alaca, F. (2011). İki dilli olan ve olmayan öğrencilerde okul yaşam kalitesi algısı ve okula aidiyet duygusu ilişkisi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Appel, R., Muysken, P. (1987). *Language Contact and Bilingualism*. Amsterdam: Amsterdam Academic Archive.
- Aşkın Balcı, H. (2019). Etkileşim Dilbilimi ve Toplumdilbilim. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(68), 45-55.
- Atmaca, Y. (2020). “Esenyurt ve Göç Yönetimi Politikaları Üzerine Bir İnceleme”, V. Yılmaz, Y. Atmaca (Ed.), *Türkiye’de Göçün Kentler Üzerindeki Etkileri ve Yönetimi*, Ekin Yayınevi.
- Avcı, M. ve Kurudayıoğlu, M. (2022). Türkiye’de iki dillilik üzerine yapılmış çalışmaların bibliyometrik analizi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 10(2), 201–221.
- Aydemir, Ö. K. (2021). Türkçenin anlamlandırma kökleri ve gelişim edinci üzerine dilbilim odaklı kuramsal sorgulamalar. Ö. K. Aydemir, İ. N. Uysal & F. Öztürk (Ed.), *Türkçeye saygı: Prof. Dr. H. Ömer Karpuz’a Armağan*. 105–127. Palet Yayınları.
- Aydemir, Ö. K. (2023). Konuşma ve yazma becerilerinde TÖMER mezunlarının Türk kültür öğeleri hâkimiyeti. R. Eryılmaz (Ed.), VII. Uluslararası Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumu Bildiri Kitabı. 2-4 Haziran, Prag, Çekya, 619-625.
- Aydemir, Ö.K. (2020). *Öz Dilbilim, Kültür ve Düşünce Sistemi Paradigması*. Boy Yayınları.
- Baker, C. (2001). *Foundations of Bilingual Education and Bilingualism*. Multilingual Matters.
- Baş, Ö. (2010). *Öğretmenlerin sınıf içinde kullandığı sözel ifadeler ve sözel olmayan davranışların analizi üzerine nitel bir araştırma*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bayraktar, G. (2021). Mehrsprachigkeit und Sprachkontakt: Türkisch-Abchasische Diaspora in Deutschland. In *Beitraege zum Thema Sprachkontakt/Contributions on the Topic of Language Contact* (pp. 109–120). Verlag Dr. Kovaç.
- Bayram, B., & Eryılmaz, R. (2025). The Relationship Between Acculturation and Second Language Learning in the Context of Sustainable Multiculturalism: A Case Study of Russian Immigrants and Syrian Refugees in Türkiye. *Sustainability*, 17(1), 249.
- Bekar, B. (2012). Almanyada yaşayan Türkler ve Almancanın Türkçeye etkisi. *Türk Dilleri Araştırmaları*, 22(2), 135–142.

- Bican, G. (2017). *Danimarka’da Türkçe-Danca konuşan öğrencilerin dil görünümünün iki dillilik temelinde incelenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bilgin, N. (2014). *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi*. Siyasal Kitabevi.
- Bourdieu, P. (2003). *Language and Symbolic Power* (7. Ed.), (J. B. Thompson, Ed.; G. Raymond, M. Adamson, Trans.) Polity Press. (Orijinal eser yayımlanma yılı: 1991).
- Bourdieu, P. (2015). *AYRIM-Beğeni Yargısının Toplumsal Eleştirisi* (D. Fırat, G. Berkurt Çev.). Nika Yayınları. (Orijinal eser yayımlanma yılı: 1979).
- Bölükbaşı-Kaya, F., Hançer, F.B ve Golyinkala, A. (2019). İki dillilik: tanımı ve türleri üzerine kuramsal tartışmalar. *International Journal of Languages Education and Teaching*, 7(2), 98-113.
- Büyükkantarcıoğlu, S. N. (2013). Some socio-psychological and socio-cognitive notes on the Gagauz language in ATU of Gagauzia. *Journal of Endangered Languages*, 1(1), 45–60.
- Büyükkantarcıoğlu, S.N. (2006). *Toplumsal Gerçeklik ve Dil*. Multilingual Yayınları
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Cengiz, A. K. (2006). Dil – kültür ilişkisi açısından Hatay’da iki dillilik. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Chernyshov, S. I., Chernyshova, A. V. (2019). *Poekhali! Russkiy yazyk dlya vzroslykh: Nachal'nyy kurs. Uchebnik. Chast' 1.1*. St. Petersburg: Zlatoust.
- Çakır, M. (2016). Çok kültürlü ortamlardaki çocuklara Türkçe öğretimi ve bireysel iki dillilik. A. OKUR, İ. GÜLEÇ (Ed.) *III. Avrupalı Türkler Anadili Eğitimi Çalıştayı*, 67-103. Sakarya Üniversitesi Basımevi,
- Demir, S. (2020). *Ortaokul sekizinci sınıf öğrencilerinin sözlü anlatım öz yeterlik algılarının incelenmesi ve söylemlerinin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Direkci B., Akarçay A., Akbulut S. (2019). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Rus Öğrencilerin Sesletim Hatalarının İncelenmesi: Ankara Üniversitesi TÖMER Antalya Örneği, *INES – V. International Human and Civilization Congress From Past to Future*, 907-914. Çizgi Kitabevi.
- Direkci, B., Şimşek, B. ve Akbulut, S. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrenme sürecinde kültür aktarımına yönelik öğrenci görüşlerinin incelenmesi*. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(22), 278–293.
- Düzen, N., Memduhoğlu, H. B. (2023). İki dilli çocukların yaşadığı bölgelerde çalışan ilkököl öğretmenlerinin karşılaştıkları zorluklar ve çözüm önerileri. *Yükseköğretim ve Eğitim Dergisi*, 8(1), 55–74.
- Er Aydemir, N. (2022). *Türk nutuklarında dil, kültür ve eğitim bağlamında söylem çözümlemesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.

- Ergüt, S. E. ve Baş, B. (2021). Yurt dışındaki iki dilli Türk öğrencilere yönelik miras dil konuşma kaygısı ölçeği. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(4), 1285-1315.
- Ermağan, E. (2021). *Alanya örneğinde Almanca-Türkçe iki dillilik: Ses, yapı ve anlambilim açısından toplumdilbilimsel bir inceleme* (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Grosjean, F. (2012). Bilingualism: A short introduction. In F. Grosjean & P. Li (Eds.), *The Psycholinguistics Of Bilingualism*. 5–25. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons. <https://www.wiley.com/en-us/The+Psycholinguistics+of+Bilingualism-p9781444332797>.
- Gür, T. (2011). *Türkçe öğretmeni adaylarının dil tutumları ve dil kullanımlarının söylem çözümlemesi yöntemi ile betimlenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Güzel, A. (2010). *İki dilli Türk çocuklarına Türkçe öğretimi, Almanya örneği*. Akçağ Yayınları.
- Haznedar, B. (2021). *İki Dillilik ve Çok Dillilik: Erken Çocukluk Döneminde Birden Fazla Dil Öğrenimi*. Anı Yayıncılık.
- Işık, Ş., & Zoğal, V. (2017). Turizm kentleşmesi kavramı: Antalya örneği. *Ege Coğrafya Dergisi*, 26(2), 71-94.
- İmer, K., Kocaman, A., Özsoy, A. S. (2011). *Dilbilim sözlüğü*. Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- İnan, K. (2022). Code-switching pattern of Turkish-Russian bilingual Ahıska Turks and matrix language frame model. *Bilig*, 101, 183–209.
- Johanson, L. (2002). Contact-induced change in a code-copying framework. In M. C. Jones, E. Esch (Eds.), *Language Change: The Interplay of Internal, External and Extra-Linguistic Factors*. 285–313. Mouton de Gruyter.
- Johanson, L. (2022). *Türkçe dil ilişkilerinde yapısal etkenler* (N. Demir, Çev.). TDK.
- Kara, Ö. T. (2023). Types and the classification criteria of the bilingualism phenomenon in Turkey. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 19(1), 85–104.
- Karaağaç, G. (2013). *Dil Bilimi Terimleri Sözlüğü*. TDK.
- Kıran, Z., Kıran, E. A. (2013). *Dilbilime Giriş*. Seçkin Yayıncılık.
- Kocaman, A. (2009). *Söylem üzerine* (3. baskı). ODTÜ Yayınları.
- Kuyumcu, E. (2014). A case study of bilingual language use: Discursive and literacy practices in Swedish–Turkish bilingualism. *Bilig*, 68, 155–182.
- Onan, B. (2012). “Dil eğitiminin dil bilimsel temelleri: Ferdinand de Saussure’ün genel dilbilim kuramında dil eğitimiyle ilgili bulgular”, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(17), 219-243.
- Oruç, Ş. (2016). Türkçede ana dil ve ana dili. *Journal of Turkish Language and Literature*, 2(1), 311-322.
- Özkara, Y. (2014). Temel eğitime başlayan iki ve tek dilli çocukların Türkçe sözcük dağarcığının karşılaştırılması, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(25), 265–277.

- Özpolat, M. (2020). Erken çocukluk döneminde iki dilliliğin çocukların alıcı ve ifade edici dil gelişimine etkisinin incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 4(3), 788-814.
- Picq, P., Sagart, L., Dehaene, G., Lestienne, C. (2014). *Dilin En Güzel Tarihi*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Rifat, M. (2012). *XX. Yüzyılda Dilbilim ve Göstergebilim Kuramları- 1: Tarihçe ve Eleştirel Düşünceler* (6. baskı). Yapı Kredi Yayınları.
- Sağın Şimşek, S. Ç., Antonova Ünlü, E. (2021). At the syntax-pragmatics interface: acquisition of Turkish word order by Turkish-English, Turkish-German and Turkish-Russian bilingual children. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 32(3), 71-87.
- Sözen, E. (1999). *Söylem Belirsizlik, Mübadele, Bilgi/Güç ve Refleksivite*. Paradigma Yayınları.
- Süverdem, F.B ve Ertek, B. (2020). İki dillilik ve iki kültürlülük: göç, kimlik ve aidiyet. *The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences*, 6(2), 183-207.
- Şahin, A. (2010). İlköğretim okulu yöneticilerinin kişiler arası iletişim becerileri ve çatışma yönetimi stratejileri arasındaki ilişki. *Millî Eğitim Dergisi*, 40(188), 125-143.
- Tercan, H. & Tercan, C. (2020). Erken yıllarda iki dilde eğitim: öğretmenlerin bakış açısıyla etki ve sonuçların incelenmesi. *Hacettepe University Faculty Of Health Sciences Journal*, 7(3), 239-259.
- TÜİK. (2024). [www.tuik.gov.tr https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=Nufus-ve-Demografi-109](https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=Nufus-ve-Demografi-109). 23.09.2025 tarihli erişim.
- Türk Dil Kurumu. (2023). *Söylem. Türkçe Sözlük* içinde (12. baskı, s. 3015). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ulum, Ö. G. (2019). The role of bilingualism in foreign language acquisition. *International Journal of Educational Methodology*, 5(3), 445-455.
- Uyar, G.(2012). İki dillilik (bilingualism). *Dilim Ankara Üniversitesi Dilbilim Topluluğu Dergisi*, (9), 21- 25.
- Vardar, B. (2007). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. Multilingual Yayınları.
- Yağmur, K. (2003). Türkçenin Hollanda ve Almanya'daki gücü. *Bellesten Türk Dili Araştırmaları Yıllığı*, 51(2), 139-155.
- Yağmur, K. (2013). Dil öğretiminde anadili, ikinci dil ve yabancı dil kavramları. M. Durmuş ve A. Okur (Ed.) 180 - 200. *Yabancılarla Türkçe Öğretimi El Kitabı*. Grafiker Yayınları.
- Yazıcı, Z., Yıldırım, T., Genç, A. (2010). Erken çocukluk döneminde Rusça- Türkçe konuşan çocukların Türkçeyi edinimi. *Eğitim ve Bilim*, 35(157), 81-95.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, C., Arslan, K., Thomas, R. (2020). *İki Dillilik ve Dil Edinimi (Almanya'da Türkçe-Almanca İki Dilli Büyüyen Çocuklar Üzerine Bir İnceleme)*. Pegem Yayıncılık.

- Yılmaz, M.Y ve Demirel, G. (2015). İki dillilik ve türleri üzerine. International Journal of Languages Education and Teaching, 1693-1701.Akademi Yayınları.
- Yin, K. R. (2014). *Case Study Research: Design and Methods (5th ed.)*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

EKLER

Ek.1- Görüşme Soruları

Görüşme Soruları	
1.	Adınız nedir?
2.	Kaç yaşındasınız?
3.	Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?
4.	Eşiniz Türk mü?
5.	Hobileriniz nelerdir?
6.	Alanya’ya ne zaman ve ne amaçla geldiniz?
7.	Alanya’daki hayatınızdan memnun musunuz?
8.	Mesleğiniz nedir?
9.	Bildiğiniz yabancı diller hangileridir?
10.	Türkçenizi hangi seviyede tanımlıyorsunuz?
11.	Rusya’dayken Türkçe biliyor muydunuz?
12.	Rusya’da kursa gittiyseniz hangi seviyeye kadar öğrendiniz?
13.	Alanya’da kursa ne kadar süre gittiniz?
14.	Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz?
15.	Sosyal medya kullanıyorsanız hangi dilde kullanmayı tercih ediyorsunuz?
16.	Türkçenizi geliştirmek için bir şeyler yapıyor musunuz?
17.	Çocuğunuz var mı? Varsa çocuklarınızla hangi dilde konuşuyorsunuz?
18.	Eşinizin ailesiyle hangi dilde konuşuyorsunuz?
19.	Rusçadan sonra en iyi bildiğiniz dil Türkçe mi?
20.	Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi? Diğerlerinden ayrılan yönleri neler farklı olan yönleri neler? Karşılaştırdığınız zaman Türkçeyi nereye koyabilirsiniz?
21.	Buradaki sosyal çevreniz daha çok kimlerden oluşuyor?
22.	Burada insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor?
23.	Türk gazetelerini okuyor musunuz?
24.	Alanya’da yaşayan insanların konuşma dilini anlayabiliyor musunuz?
25.	Alanya’da yaşamak Türkçe öğrenmenizi/konuşmanızı nasıl etkiledi?
26.	Pazarda / çarşıda konuşulan Türkçeyi anlayabiliyor musunuz?
27.	Yapılan Türkçe şakalara çok rahat Türkçe karşılık verebiliyor musunuz?

28.	Konuşmalarınızda atasözü deyim kullanıyor musunuz ya da karşı taraf kullandığı zaman atasözlerini deyimleri anlayabiliyor musunuz?
29.	Bir şey okuduğunuzda anlamadığınızda ne yapıyorsunuz, birine mi soruyorsunuz yoksa sözlüğe mi bakıyorsunuz?
30.	Kullandığınız bir sözlük uygulaması var mı?
31.	Bürokratik işlerinizi hallederken Türkçe kullanmakta zorluk yaşıyor musunuz? Birisi size yardımcı oluyor mu?
32.	Sosyal çevrenize hitap ederken nasıl hitap ediyorsunuz?
33.	Türkçeyle birlikte beden dilinizde bir değışiklik oldu mu?
34.	Türkler gibi beden dilinizi kullanıyor musunuz? Türklerin kullandığı hangi hareket sizin için enteresan?
35.	Türk kültürünü yakından tanımanın Türk kültürünün içinde olmanın dilinize etkisi oldu mu?
36.	Türkçe konuşurken ilginç bir olay yaşadınız mı?
37.	Türk kültürüyle Rus kültürünü karşılaştırdığınızda ne size farklı geliyor?
38.	Türkçenizi geliştirmeniz için ne yapmanız gerekiyor? Türkçe öğrenecek olanlara ne tavsiye edersiniz? Ne yapsınlar?
39.	Sosyal çevreniz sizin yanlışlarınızı düzeltiyor mu?
40.	Sosyalleşmek için nereleri tercih ediyorsunuz?
41.	Çocuklarınız iki dilli mi?
42.	Heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda kullandığınız Türkçe kelimeler nelerdir?
43.	Eşiniz veya etrafınızdaki anadili Türkçe olan insanlar Türkçe konuşmanız için sizi teşvik ediyor mu?
44.	Türkçeyle ilgili eklemek istediğiniz bu geçirdiğiniz süreçle ilgili yaşadıklarınızla ilgili ya da deneyimlerinizle ilgili eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Ek.2- Etik İzin Raporu

Evrak Tarih ve Sayısı.: 18.04.2023-120966

T.C.
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Sayı : E-70561447-050.01.04-120966
Konu : Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanı Bilimsel
Araştırma ve Yayın Etiği Kurul Kararı
hk

18.04.2023

Sayın Prof. Dr. Özgür Kasım AYDEMİR

İlgi : 29.03.2023 tarihli, 19168072--E.4297 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ile başvurusunu yaptığınız çalışmanızla ilgili değerlendirme sonucu verilen Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 03.04.2023 tarih ve 02/18 numaralı karar ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Ekrem KALAN
Rektör

Ek:Prof. Dr. Özgür Kasım AYDEMİR 18 Nolu Karar (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BSD3PY6AS3 Pin Kodu : 56562
Adres: Kestel Mahallesi Üniversite Caddesi No:80 Alanya/Antalya
Telefon:(0242) 510 60 60 Faks:(0242) 510 60 09
e-Posta:alku@alanya.edu.tr Web:www.alanya.edu.tr
Kep Adresi:alanyaalaaddinkeykubat@hs01.kep.tr

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/alaadin-keykubat-uni-ebys>

Bilgi için: Mustafa Şahin
Unvanı: İşçi

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır..

T.C.

ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanı Bilimsel Araştırma Etiği Kurul Kararı

TOPLANTI SAYISI	KARAR SAYISI	KARAR TARİHİ
02	19	03.04.2023

Karar Numarası: 2023/18

Prof. Dr. Özgür Kasım AYDEMİR'in Danışmanlığını yürüttüğü (Diğer araştırmacı – Araştırmanın Yürütücüsü Üniversitemiz Tömer'de Görevli Zeynep EKİNCİ) "**Türkçe Bilen İki Dilli Rusların Sesletim Odaklı Toplumdilbilimsel Özellikleri: Alanya Örneği**" başlıklı Doktora tez çalışmasına ait etik kurul başvurusunun görüşülmesi istemi.

Prof. Dr. Özgür Kasım AYDEMİR'in Danışmanlığını yürüttüğü (Diğer araştırmacı – Araştırmanın Yürütücüsü Üniversitemiz Tömer'de Görevli Zeynep EKİNCİ) "**Türkçe Bilen İki Dilli Rusların Sesletim Odaklı Toplumdilbilimsel Özellikleri: Alanya Örneği**" başlıklı Doktora tez çalışmasına ait etik kurul başvurusunun fikri, hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğun başvurucuya ait olmak üzere araştırma süresince uygulanmasının **etik olarak uygun olduğuna** oybirliği ile karar verildi.**03.04.2023**

Prof. Dr. Özgür Kasım AYDEMİR
Kurul Başkanı

(e-imzalıdır)
Prof. Dr. Kamile DEMİR
(Kurul Başkan Yrd.)

(e-imzalıdır)
Prof. Dr. Mehmet AK
Üye

(e-imzalıdır)
Prof. Dr. Hamdi Alper GÜNGÖRMÜŞ
Üye

(Mazeretli)
Prof. Dr. Seymur AĞAZADE
Üye

(e-imzalıdır)
Prof. Dr. Süleyman Cem ŞAKTANLI
Üye

(Mazeretli)
Prof. Dr. Kemal VATANSEVER
Üye

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır..

Ek.3- İntihal Raporu

Zeynep Ekinici

Zeynep Ekinici Tez.docx

 Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Document Details

Submission ID

trn:oid::3117:537981331

Submission Date

Dec 8, 2025, 4:37 PM GMT+3

Download Date

Dec 8, 2025, 4:47 PM GMT+3

File Name

Zeynep Ekinici Tez.docx

File Size

212.6 KB

125 Pages

31,074 Words

199,795 Characters

 iThenticate

Page 1 of 132 - Cover Page

Submission ID trn:oid::3117:537981331

 iThenticate

Page 2 of 132 - Integrity Overview

Submission ID trn:oid::3117:537981331

15% Overall Similarity

The combined total of all matches, including overlapping sources, for each database.

Filtered from the Report

► Bibliography

Top Sources

14% Internet sources

4% Publications

0% Submitted works (Student Papers)

Integrity Flags

1 Integrity Flag for Review

Replaced Characters

140 suspect characters on 23 pages

Letters are swapped with similar characters from another alphabet.

Our system's algorithms look deeply at a document for any inconsistencies that would set it apart from a normal submission. If we notice something strange, we flag it for you to review.

A Flag is not necessarily an indicator of a problem. However, we'd recommend you focus your attention there for further review.

Ek. 4 Gözlem Formu

Katılımcı- 1

Gözlemin yapıldığı;

Yer: Üniversite

Tarih: 15.03.2024

Gözlem ortamının tasviri, ortamda bulunan kişilerin özellikleri

Görüşme, araştırmacının üniversitede bulunan ofisinde gerçekleşmiştir. Üçüncü kişilerin görüşmeye eşlik etmemesi katılımcının kendini rahat ifade etmesini sağlamıştır. Görüşme ses ve gürültüden arındırılmış bir ortamda gerçekleşmiştir.

Son not ve gözleme ilişkin düşünceler

Katılımcı görüşme süreci boyunca çok rahattı, tüm sorulara içtenlikle cevap verdi. Türkçeye karşı olumlu ve sahiplenici bir tutuma sahipti. Türk diline ve Türk kültürüne hakimiyetinden dolayı kelime seçimi oldukça zengindi.

Katılımcı- 2

Gözlemin yapıldığı;

Yer: Kafe

Tarih: 25. 05. 2024

Gözlem ortamının tasviri, ortamda bulunan kişilerin özellikleri

Alanya’da bir kafede görüşme gerçekleştirilmiştir. Kafe, yabancı uyruklu vatandaşların sıklıkla gittikleri yerlerden biridir. Görüşmenin hem sağlıklı bir zeminde gerçekleşebilmesi için hem katılımcının rahat olabilmesi için görüşme özel bir toplantı odasında gerçekleşmiş bu şekilde dışarıdan bir uyarıcının etkisi azaltılmaya çalışılmıştır.

Gözlem ve gözleme ilişkin düşünceler

Katılımcı, çocuk yaşta Türkiye’ye yerleşmiş, bu sebeple Türk kültürünün içinde uzun yıllar yaşamıştır. Bu durum, katılımcının görüşme sorularına rahat ve içtenlikle cevap vermesini sağladı. Katılımcı görüşme sürecinde Türkçe şakalar yaptı. Türk kültürü ile Rus kültürünü karşılaştırdı ve Türk kültürüne hayran olduğunu dile getirdi.

Katılımcı- 3

Gözlemin yapıldığı;

Yer: Üniversite

Tarih: 29. 05. 2024

Gözlem ortamının tasviri, ortamda bulunan kişilerin özellikleri

Görüşme, araştırmacının üniversitede bulunan ofisinde gerçekleşmiştir. Üçüncü kişilerin görüşmeye eşlik etmemesi katılımcının kendini rahat ifade etmesini sağlamıştır. Görüşme ses ve gürültüden arındırılmış bir ortamda gerçekleşmiştir.

Gözlem ve gözleme ilişkin düşünceler

Katılımcı, görüşmeye istekli olmasına rağmen sorulara cevap vermede zorlandı. Katılımcı Türkçeyi belirli bir seviyeye kadar formal bir eğitim içerisinde öğrenmemiştir. Bu sebeple kendisinin sorulara cevap verirken kelime seçimi için duraksadığı zaman zaman beklediği gözlemlendi.

Katılımcı- 4**Gözlemin yapıldığı;**

Yer: Kafe

Tarih: 06.06.2024

Gözlem ortamının tasviri, ortamda bulunan kişilerin özellikleri

Alanya’da bir kafede görüşme gerçekleştirilmiştir. Kafe, yabancı uyruklu vatandaşların sıklıkla gittikleri yerlerden biridir. Görüşme yeri katılımcı tarafından seçilmiştir. Görüşme saatlerinde kafe kalabalıktı. Bu yüzden görüşme sık sık bölünmek durumunda kalmıştır.

Gözlem ve gözleme ilişkin düşünceler

Katılımcı görüşmeye istekliydi. Kendinden gayet emin ve rahat bir tavrı vardı. Görüşme sorularına yeterli cevaplar verdi. Jest ve mimiklerinde Türklere özgü ifadeler vardı.

Katılımcı- 5**Gözlemin yapıldığı;**

Yer: Rus okulu

Tarih: 08. 06. 2024

Gözlem ortamının tasviri, ortamda bulunan kişilerin özellikleri

Katılımcı görüşme için kendi çalıştığı okulu tercih etmiştir. Görüşme okulda boş bir sınıfta gerçekleşmiştir. Bu durum araştırmacı ile katılımcının yalnız kalmasına ve görüşmenin sağlıklı bir ortamda gerçekleşmesine olanak sağlamıştır.

Gözlem ve gözleme ilişkin düşünceler

Katılımcı görüşmeye çok açıktı. Rahat tavırlar sergiledi hatta araştırmaya katılması için başka bir arkadaşını görüşmeye davet ederek araştırmaya karşı olumlu ve destekleyici bir tutum sergiledi.

Katılımcı- 6**Gözlemin yapıldığı;**

Yer: Üniversite

Tarih: 17.06.2024

Gözlem ortamının tasviri, ortamda bulunan kişilerin özellikleri

Katılımcı bir akademisyendir. Kendisi görüşmeyi kendi çalışma ofisinde yapmayı tercih etmiştir. Görüşme basit tasarlanmış, dışarıdan ses ve gürültü almayan sessiz bir ortamda gerçekleşmiştir. Katılımcı ofisini yalnız kullandığından görüşme ortamında üçüncü kişiler yer almamıştır. Katılımcı açısından rahat bir ortamda gerçekleşmiştir.

Gözlem ve gözleme ilişkin düşünceler

Katılımcı görüşmeye karşı hevesliydi. Konuşma becerisinin yeterli olmadığını düşündüğü için yöneltilen soruları cevapladıktan sonra araştırmacıdan onay bekledi. Türk kültürünü yeterince iyi tanımadığını bu yüzden iletişimde zorlandığını düşünüyordu. Kelime seçimlerinde temkinliydi ve günlük dilden ziyade akademik dile yakın bir üslup tercih etti.

Katılımcı-7**Gözlemin yapıldığı;**

Yer: Kafe

Tarih: 22. 07. 2024

Gözlem ortamının tasviri, ortamda bulunan kişilerin özellikleri

Alanya’da bir kafede görüşme gerçekleştirilmiştir. Kafe, yabancı uyruklu vatandaşların sıklıkla gittikleri yerlerden biridir. Görüşmenin hem sağlıklı bir zeminde gerçekleşebilmesi için hem katılımcının rahat olabilmesi için görüşme özel bir toplantı odasında gerçekleşmiş bu şekilde dışarıdan bir uyarıcının etkisi azaltılmaya çalışılmıştır.

Gözlem ve gözleme ilişkin düşünceler

Katılımcı uzun yıllardır Türkiye’de yaşadığından Türk dili ve kültürüne hâkim, kendinden emin bir ifade tarzına sahipti. Bu bakımdan görüşme sırasında sorulara cevap verirken zorlanmadı. Kendini açık ve net bir şekilde ifade etti. Türkçe şakalar yaptı, fıkralar anlattı.

Katılımcı-8**Gözlemin yapıldığı;**

Yer: Kafe

Tarih: 02.08.2024

Gözlem ortamının tasviri, ortamda bulunan kişilerin özellikleri

Alanya’da bir kafede görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme yeri katılımcının kendisi tarafından belirlenmiştir. Bir kahveci olan bu mekân nispeten sakin bir yerdi. Katılımcı çok sık uğradığı bu kafede tanınıyordu. Çalışanlar katılımcıya ismiyle hitap ediyor ve samimi davranıyordu.

Gözlem ve gözleme ilişkin düşünceler

Katılımcı görüşmeye istekliydi. Araştırmaya katılmaları adına arkadaşlarını yönlendirdi. Araştırmaya karşı destekleyici ve olumlu bir tutum sergiledi. Soruları cevaplarken çok sakin ve rahattı. Çok uzun yıllardır Türkiye’de yaşadığı için Türk kültürüne ait motiflerin konuşma biçimine kelime tercihlerine yansıdığı gözlemlendi.

Katılımcı- 9**Gözlemin yapıldığı;**

Yer: Kafe

Tarih: 05. 09. 2024

Gözlem ortamının tasviri, ortamda bulunan kişilerin özellikleri

Alanya’da bir kafede görüşme gerçekleştirilmiştir. Kafe, yabancı uyruklu vatandaşların sıklıkla gittikleri yerlerden biridir. Görüşmenin hem sağlıklı bir zeminde gerçekleşebilmesi için hem katılımcının rahat olabilmesi için görüşme özel bir toplantı odasında gerçekleşmiş bu şekilde dışarıdan bir uyarıcının etkisi azaltılmaya çalışılmıştır.

Gözlem ve gözleme ilişkin düşünceler

Katılımcı kendinden emindi ve görüşmeye istekliydi. Sorulara içtenlikle ve uzun cevaplar verdi. Lisans ve lisansüstü eğitimini Türkiye’de tamamladığı için dile ve kültüre oldukça hâkimdi. Görüşme sürecinde kelime seçimi katılımcının dil seviyesi için yeterliydi.

Katılımcı- 10**Gözlemin yapıldığı;**

Yer: Üniversite

Tarih: 21. 07. 2024

Gözlem ortamının tasviri, ortamda bulunan kişilerin özellikleri

Görüşme, araştırmacının üniversitede bulunan ofisinde gerçekleşmiştir. Üçüncü kişilerin görüşmeye eşlik etmemesi katılımcının kendini rahat ifade etmesini sağlamıştır. Görüşme ses ve gürültüden arındırılmış bir ortamda gerçekleşmiştir.

Gözlem ve gözleme ilişkin düşünceler

Katılımcı görüşmeye hevesliydi. Bu görüşmeyi Türkçe konuşma becerisini geliştirmek adına bir fırsat olarak değerlendirmişti. Bu bakımdan kelime seçimi ve söz diziminde özenliydi. Görüşme süresince, yanıtladığı hemen her sorudan sonra onay alma ihtiyacı duydu. Türkçe şakalar yaptı.

Katılımcı- 11**Gözlemin yapıldığı;**

Yer: Rus Derneği

Tarih: 13. 10. 2024

Gözlem ortamının tasviri, ortamda bulunan kişilerin özellikleri

Katılımcının tercihi ile görüşme Rus dernek binasında gerçekleşmiştir. Görüşme için katılımcı tarafından özel bir oda ayarlanmıştır. Görüşme yeri sade tasarlanmış, görüşmenin amacına uygun nitelikler barındıran bir salondur. Görüşme katılımcı ile baş başa gerçekleşmiştir.

Gözlem ve gözleme ilişkin düşünceler

Katılımcı araştırmaya destekleyici bir tutum sergilemiş, katılımcı olma özelliklerini taşıyan tanıdığının araştırmaya dahil olması konusunda telkinde bulunmuştur. Görüşme süresince çok rahattı. Türk kültürüne ait jest ve mimikleri kullandı.

Ek.5 Görüşme Kayıtları

Katılımcı 1.

1. Adınız nedir?

İ... B...

2. Kaç yaşındasınız?

45.

3. Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?

7 yıldır. Diyarbakır’da yaşadım, bir buçuk yıl. Üniversitede tarih bölümü mezunuyum. Tez değil yani sizde ne diyor bilmiyorum. Makale değil ama gibi yani. Kürtçe kültür çalışmak için geldim. Rusya’da çok Kürtler var. Sonra iş için buraya geldim.

4. Evli misiniz?

Bekârim.

5. Hobileriniz nelerdir?

Kitap okumayı severim. Spor hobi değildir ya spor çok önemli. Mesela ben şeyden futbol, ama izlemek sadece izlemek. Tabii ki Galatasaraylıyım. Ben Türkiye’de 7 yıl Galatasaray 3 kez şampiyon oldu. Ben Rusya’da buz hokeyi fanatik gibi bir şey.

6. Alanya’ya ne zaman ve ne amaçla geldiniz?

2017 yılında çalışmak için geldim. Rus okulunda.

7. Alanya’daki hayatınızdan memnun musunuz?

Çook. Rusya’ya dönmek istemem. Diyarbakır’a gitmek isterim. Bence dünyanın en güzel yeri, çok tarih var.

8. Mesleğiniz nedir?

Tarih öğretmeniyim.

9. Bildiğiniz yabancı diller hangileridir?

Tabii ki İngilizce bildim ama şimdi Türkçe öğrenmeye başlayınca o gitti. Arkadaşımın eşi, o İngiltere, onun söylediklerini anlıyorum ama Türkçe cevap veriyorum.

10. Türkçenizi hangi seviyede tanımlıyorsunuz?

Ben, hani ben sadece C1, C2 istiyorum.

11. Rusya’dayken Türkçe biliyor muydunuz?

Hiç, sıfır. Kürtçe biliyordum. Kürtçe-Rusça çok benzer. Aynı grup ya ondan.

12. Rusya’da kursa gittiyseniz hangi seviyeye kadar öğrendiniz?

Gitmedim.

13. Alanya’da kursa ne kadar süre gittiniz?

2 ay gittim.

14. Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz?

En zor yazma benim için, off. Çok iyi anlayabilirim ama yazma zor.

15. Sosyal medya kullanıyorsanız hangi dilde kullanmayı tercih ediyorsunuz?

Türkçe kullanıyorum.

16. Türkçenizi geliştirmek için bir şeyler yapıyor musunuz?

Televizyon, kitap. Mesela dünya birinci savaşı. Ama ben kim yazmış bakmıyorum, hatırlamıyorum yani.

17. Çocuğunuz var mı? Varsa çocuklarınızla hangi dilde konuşuyorsunuz?

Bir kızım, bir oğlum. Türkçe konuşuyorum. Online kursa gitti.

18. Eşinizin ailesiyle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Katılımcı bekâr olduğunu belirtmiştir.

19. Rusçadan sonra en iyi bildiğiniz dil Türkçe mi?

Mesela Türkçe. Bazen çocuklar okulda bir şey soruyor benim aklıma önce Türkçe geliyor. Bizim Rusça değil.

20. Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi? Diğerlerinden ayrılan yönleri neler farklı olan yönleri neler? Karşılaştırdığınız zaman Türkçeyi nereye koyabilirsiniz?

Zor. Zor olmak, matematik gibi bir dil, tren gibi. Ama çok mantıklı, benim için zor.

21. Buradaki sosyal çevreniz daha çok kimlerden oluşuyor?

Daha çok Türk. Ruslar daha çok iş yerinde yani.

22. Burada insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor?

Ben çok iyi konuşamıyorum, ben çocuk değilim yanlış yapmaktan korkuyorum. Ama burası Türkiye tabii ki Türkçe konuşacağım. Mesela Alanya'ya gelince bir buçuk yıl, benim otobüse bindim, durak nasıl söyleyecek bilmiyorum, o yüzden bekliyorum. 2 ay sonra anladım, bu kadar basit. Ama güzel ya. Davetiyeye yazdım ya ama hatırlamıyorum nasıl söylemek.

23. Türk gazetelerini okuyor musunuz?

Instagram'da haberleri okuyorum sadece. Gazete almıyorum.

24. Alanya'da yaşayan insanların konuşma dilini anlayabiliyor musunuz?

Çok iyi anlamıyorum. Çünkü o sokak dili gibi konuşuyorlar. Alanya’da mesela böyle biraz zor anlama için. Diyarbakır’da farklı. Eğer bir şey anlamıyorum, yavaş konuşabilirsiniz, tekrar edebilirsiniz diyorum.

25. Alanya’da yaşamak Türkçe öğrenmenizi/konuşmanızı nasıl etkiledi?

Burası Türkiye, Türkçe konuşmak lazım. Bir arkadaşım, Türk ve Rusça öğretmeni. Ama o burada okudu ve Rusça çok kötü biliyor, ben daha iyi Türkçe biliyorum. Eğer bir dil öğreniyorsun o ülkeye gitmek lazım, pratik, pratik, pratik lazım.

26. Pazarda / çarşıda konuşulan Türkçeyi anlayabiliyor musunuz?

Evet, anlıyorum tabii. Benim bir problem var ben utanıyorum. Türk gibi konuşmak istiyorum. Bazen kızım ile kafede oturuyoruz, menü geliyor İngilizce. Ben İngilizce bilmiyorum, Rusça getiriyor, ben Rusça bilmiyorum. Burası Türkiye Türkçe menü var mı?

27. Yapılan Türkçe şakalara çok rahat Türkçe karşılık verebiliyor musunuz?

Bazen ama mesela şey okulda yani şaka yapıyorlar ama sonra anlatıyorlar. Çok değil, hayır. Benim için şimdi normal, sonuçta öğretmenim ya o yüzden.

28. Konuşmalarınızda atasözü deyim kullanıyor musunuz ya da karşı taraf kullandığı zaman atasözlerini deyimleri anlayabiliyor musunuz?

Atasözü biliyorum, ama tabii ki hepsi değil. Mesela “ana baba günü” kullanıyorum.

29. Bir şey okuduğunuzda anlamadığınızda ne yapıyorsunuz, birine mi soruyorsunuz yoksa sözlüğe mi bakıyorsunuz?

Sözlüğe bakıyorum. Yani internette bakıyorum ya da Türkçe-İngilizce sözlük bakıyorum.

30. Kullandığınız bir sözlük uygulaması var mı?

Hayır.

31. Bürokratik işlerinizi hallederken Türkçe kullanmakta zorluk yaşıyor musunuz? Birisi size yardımcı oluyor mu?

Mesela gitmeden önce evde bakıyorum hangi kelimeler olacak diye. Hızlı konuşuyor ya anlamıyorum. %90 anlıyorum.

32. Sosyal çevrenize hitap ederken nasıl hitap ediyorsunuz?

Türkçe tabii ki.

33. Türkçeyle birlikte beden dilinizde bir değişiklik oldu mu?

Ben bilmiyorum, açıkçası ama ben dedim benim için Türkçe daha kolay. Konuşuyorum. Mesela “nasip, kısmet” bu Türkçe fark ne biliyorum ama Rusça bilmiyorum. “Günaydın” Rusça “Dobre ultra” bu zor, iki kelime. Türkçe yani bana soruyorlar ne Rusça ne de İngilizce cevap veriyorum. Türkçe ilk benim için.

34. Türkler gibi beden dilinizi kullanıyor musunuz? Türklerin kullandığı hangi hareket sizin için enteresan?

Tabii ki çok ilginç. Ben Rusça dil sadece iş için. Kızım bazen Rusça konuşur ben Türkçe cevap veriyorum.

35. Türk kültürünü yakından tanımanın Türk kültürünün içinde olmanın dilinize etkisi oldu mu?

Tabii ki kolay, çünkü kültür anlamak için dil çok önemli. Mesela, “serpme kahvaltı” bunu Rusça nasıl anlatacağım. Kültür bilmek lazım. “Ayçiçeği” neden ay? Çünkü eski kelime.

36. Türkçe konuşurken ilginç bir olay yaşadınız mı?

Tabii ki, çünkü tarihte mesela böyle nasıl anlatacağım. Savaşlar farklı anlatılıyor, bu çok farklı. Bazen kelime aynı mesela, Rusça başka bir şey demek. “Saray” Rusça bu hayvanların kaldığı yer demek.

37. Türk kültürüyle Rus kültürünü karşılaştırdığınızda ne size farklı geliyor?

Ben ne gördüm yani mesela Türkiye’de kadın aslında evde, çocuk bakıyor. Postaya gidince bakıyorum erkek, Rusya’da bu yok. Rusya’da satıcı sadece kadın. Aslında çok fark yok. Ama mesela ben telefonu unuttum BİM’de ama biliyorum sorun yok. Ama Ruslarla bu yok o gider. Hırsızlık falan yani. Tabii ki kötü insan iyi insan her yerde var.

38. Türkçenizi geliştirmeniz için ne yapmanız gerekiyor? Türkçe öğrenecek olanlara ne tavsiye edersiniz? Ne yapsınlar?

Pratik bi de tabii ki kural öğrenmek falan.

39. Sosyal çevreniz sizin yanlışlarınızı düzeltiyor mu?

Hayır, maalesef.

40. Sosyalleşmek için nereleri tercih ediyorsunuz?

Kafe, kurs severim.

41. Çocuklarınız iki dilli mi?

Kızım Türkçe biliyor ama oğlum az, iyi değil yani.

42. Heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda kullandığınız Türkçe kelimeler nelerdir?

Türkçe konuşurum %100. Çok küfür bilirim.

43. Eşiniz veya etrafınızdaki anadili Türkçe olan insanlar Türkçe konuşmanız için sizi teşvik ediyor mu?

Tabii ki.

44. Türkçeyle ilgili eklemek istediğiniz bu geçirdiğiniz süreçle ilgili yaşadıklarınızla ilgili ya da deneyimlerinize ilgili eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Yani bak kelime yetmiyor. Ben her zaman merak ediyorum öğrenmek için. Zaman lazım, etrafında sadece Türk varsa daha iyi. Sana bir öğretmen lazım, kurs lazım. Ama Rus öğretmen olmaz, Türk lazım.

Katılımcı 2.

1. Adınız nedir?

M... K...

2. Kaç yaşındasınız?

20 yaşındayım, Kasım'da 21'e gireceğim.

3. Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?

9 yıldır.

4. Evli misiniz?

Hayır.

5. Hobileriniz nelerdir?

Şarkı söylemeyi seviyorum, ukulele çalıyorum. İsmini Türkçe bilmiyorum ama böyle şey yapıyorum, örgü gibi.

6. Alanya'ya ne zaman ve ne amaçla geldiniz?

Özel bir sebep yoktu ama zaten önceden buraya tatil için falan geliyorduk. Sonra burada bir apartman aldık, o yüzden buraya taşımak kolay oldu.

7. Alanya'daki hayatınızdan memnun musunuz?

Son zamanlar ben zaten Ankara'da kaldım için Alanya hayatından koptum ama gayet memnundum. Son zamanlar çok pahalı oldu, az kaldın kaldıramayacak kadar pahalı. Son zamanlar çok kalabalık oldu gerçekten, bunu pek sevmiyorum. Ama Alanya'nın çok güzel bir doğası var.

8. Mesleğiniz nedir?

Öğrenciyim, iktisat okuyorum, ODTÜ'de.

9. Bildiğiniz yabancı diller hangileridir?

İngilizce var. Bir de Ukraynaca öğreniyorum şu aralar.

10. Türkçenizi hangi seviyede tanımlıyorsunuz?

B2 bazen.

11. Rusya'dayken Türkçe biliyor muydunuz?

Hayır.

12. Rusya'da kursa gittiyseniz hangi seviyeye kadar öğrendiniz?

Gitmedim.

13. Alanya'da kursa ne kadar süre gittiniz?

Türk okuluna gittim.

14. Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz?

Mesela yazarın kattığı anlamı anlamaya çalışırken zorlanabilirim.

15. Sosyal medya kullanıyorsanız hangi dilde kullanmayı tercih ediyorsunuz?

İngilizce, telefonum direk İngilizce. Eskide hikâye paylaşıırken aynı yerde Türkçe de yazardım ama artık direk İngilizce.

16. Türkçenizi geliştirmek için bir şeyler yapıyor musunuz?

Türkçe unutmamak için diyelim mesela erkek arkadaşına diyorum Türkçe konuşalım. Okul varken Türkçe konuştuğum için zorlanmıyordum ama yaz tatilinde falan unutmuyordum da zorlanıyordum. Konuşurken falan durduk yere dünyanın en büyük Rus aksanı falan çıkıyordu.

17. Ailenizle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Annem Türkçe biliyor gibi aslında TÖMER kurslarına gitti B2 ama zorlanıyor. Bilmiyorum, biliyor musun konuşmaktan korkuyor. Gerekli aslında kullanıyor Türkçe ama zorlanıyor. Biz Rusça konuşuyoruz annem Rusça unutmamızı istemiyor.

18. Eşinizin ailesiyle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Katılımcı önceki sorularda bekâr olduğunu belirttiği için bu soru sorulmamıştır.

19. Rusçadan sonra en iyi bildiğiniz dil Türkçe mi?

Bunu cevaplayamam büyük ihtimalle. Yani İngilizce derim büyük ihtimalle ama nerdeyse aynı seviye diyebilirim.

20. Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi? Diğerlerinden ayrılan yönleri neler farklı olan yönleri neler? Karşılaştırdığınız zaman Türkçeyi nereye koyabilirsiniz?

Bence Türkçe kolay bir dil. Rusça da eklemeli bir dil bu yüzden geçmek kolay oldu. İngilizce böyle değil. Türkçe ekleri bilmek gerekiyor. Türkçeyi severim, kulağıma hoş gelen bir dil. Dokuz yıl önce Türkçe öğrendiğimde bir hocam vardı o, Türkçe melodi gibi, derdi. Böyle hani akışkan gibi, ben Türkçe severim. Mesela Rusçaya göre daha sakın ve daha rahat bir dil. Rus doğmasaydım, Rusça öğrenmezdim galiba.

21. Buradaki sosyal çevreniz daha çok kimlerden oluşuyor?

Alanya'da bahsediyorsak eğer daha çok Rus. Ankara'da tam tersi, hepsi Türk.

22. Burada insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor?

Alanyalılar hızlı konuşuyor biraz yani o var. Ama burada büyüdüğüm için sorun yok. Telefonla konuşsam zorlanabilirim ama yüz yüze konuşsam sorun olmaz.

23. Türk gazetelerini okuyor musunuz?

Çok okumuyorum, diyebilirim.

24. Alanya’da yaşayan insanların konuşma dilini anlayabiliyor musunuz?

Çoğu zaman evet. Çok böyle köylere doğru gitmezsem sorun yok.

25. Alanya’da yaşamak Türkçe öğrenmenizi/konuşmanızı nasıl etkiledi?

Ben Alanya’ya geldiğimde neredeyse hiç yabancı yoktu. Şimdi gelsem çok farklı olurdu. Türk okula gitmek çok etkili oldu. Ondan çok daha ziyade derslerim Türkçe ve geçmek istiyorsam öğreniyorum.

27. Yapılan Türkçe şakalara çok rahat Türkçe karşılık verebiliyor musunuz?

Şakadan şakaya göre değişir, hepsini kesinlikle değil. Hatta çoğunu olabilir.

28. Konuşmalarınızda atasözü deyim kullanıyor musunuz ya da karşı taraf kullandığı zaman atasözlerini deyimleri anlayabiliyor musunuz?

Genel olarak birkaç atasöz var anlayabiliyorum. Ayırt ederim ama çok anlamam. “Hediye atın dişine bakılmaz.” Bu İngilizcede Türkçede ve Rusçada aynı var. Çok kullanmam ama özel bir durum varsa kullanırım.

29. Bir şey okuduğunuzda anlamadığınızda ne yapıyorsunuz, birine mi soruyorsunuz yoksa sözlüğe mi bakıyorsunuz?

Birkaç farklı durum var. Eskiden okuldayken o zaman bakmak istiyordum. Bu noktadan sonra artık az çok Türkçe biliyorum. Ortamdan ortama değişiyor, arkadaşlarım varsa sorarım yoksa devam ederim.

30. Kullandığınız bir sözlük uygulaması var mı?

Google çeviri.

31. Bürokratik işlerinizi hallederken Türkçe kullanmakta zorluk yaşıyor musunuz? Birisi size yardımcı oluyor mu?

Eskiden çok zorlanıyordum, ikâmet işlerini yapıyordum. O sadece Türkçe dilinde yapmak zorundasın. Geçen staj kabul aldım, bana bir mektup verdiler bunu bunu getirmen gerekiyor diye. Sadece dilekçe kelimesini anladım oradan. “irtibata geçmek” mesela bunu kimse kullanmıyor.

32. Sosyal çevrenize hitap ederken nasıl hitap ediyorsunuz?

Kime konuşuyorum o zaman değişir.

33. Türkçeyle birlikte beden dilinizde bir değişiklik oldu mu?

Oldu tabii ki. Mesela cık geldi, tüh tüh geldi. Bazen farkına varmıyorum.

34. Türkler gibi beden dilinizi kullanıyor musunuz? Türklerin kullandığı hangi hareket sizin için enteresan?

Ben alıştım buna ama çok fazlam temas ediyorsunuz.

35. Türk kültürünü yakından tanımanın Türk kültürünün içinde olmanın dilinize etkisi oldu mu?

Bizim kültürümüzde mesela benim yanımda duran bir insanı küçük bir muhabbette tanıştırma alışkanlığımız yok. Eğer ben arkadaşım ile geziyorsam ve arkadaşımın arkadaşı varsa ben kenarımda beklerim, o onun yanına gider. Bu bizim için çok normal bir şey. Ama benim Türk erkek arkadaşım için bu çok saygısızca geldi. Ama benim için bu çok normal bir şey. Mesela daha ortamlara girmek daha iyi olur. Mesela kitaplardan öğrenirken “merhabadan” sonra “nasılsın” dersin. Ama ortamda “merhaba, naber” diyorsun bu ilk başta benim kafamı çok karıştırıyordu. Çünkü sözlük bana bir şey vermiyordu.

36. Türkçe konuşurken ilginç bir olay yaşadınız mı?

Öğrenirken daha böyle sürekli kelimeler için sözlük kullandığım zaman. Benle biraz dalga geçen bir erkek vardı. Ben de “dokunmak” fiili sözlükten öğrendim ki o benim eşyama aldığında ben ona “dokunma” diyeceğim ve o benim Türkçe bildiğimi anlayacak. Sonra o geldiğinde o kadar heyecanlandım ve “dökünme” dedim.

37. Türk kültürüyle Rus kültürünü karşılaştırdığımızda ne size farklı geliyor?

Rusya’da insanlar daha soğukkanlı sizin kadar konuşmuyorlar. Mesela markette kasiyere “merhaba, kolay gelsin” demiyoruz. Zaten “kolay gelsin” kelimesi Rusçada yok. Ben kasiyere gülümsediğim zaman beni deli zannederler. Daha çok tanımadığı kişiye karşı soğukkanlılar. Türkler öyle değil, bir kere otobüs kartımı kaybettim. O şoför otobüs kartımı alıp okula getirmişti. Çok yardımseverler.

38. Türkçenizi geliştirmeniz için ne yapmanız gerekiyor? Türkçe öğrenecek olanlara ne tavsiye edersiniz? Ne yapsınlar?

Bu çok bence bireysel bir soru. Mesela annem için onu sırf Türkçe konuşulan ortama sokardım. Ama genel olarak ne kadar Türkçe konuşulan ortama girmesi lazım. Mesela dili bilmek ve dili konuşmak arasında çok şey var.

39. Sosyal çevreniz sizin yanlışlarınızı düzeltiyor mu?

Bazı ortamlarda ben kendim söylüyorum beni düzeltin diye. Ben nedense Türkçe öğrenirken “birinden dalga geçmek” öğrendim. Bu Rusçada da böyle. Türkçede kimse beni düzeltmedi. Tanımadığı insanların beni düzeltmesinden çok sinir olurum. Çünkü onların yardım istemedim.

40. Sosyalleşmek için nereleri tercih ediyorsunuz?

Kafe, kurs.

41. Çocuklarınız iki dilli mi?

Evet, onlar iki dilli. Kızımın eşi Türk.

42. Heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda kullandığınız Türkçe kelimeler nelerdir?

Kötü söz söylüyorum Rusçada. Bunun etkisi burada bunları anlamıyorlar. Türkçede duygularımı paylaşmak bana çok zor geliyor. İngilizcede daha rahatım. Biri benimle Türkçe tartışsa ben doğru düzgün konuşana kadar tartışma bitecek. Beynim zaten kırılıyor.

43. Eşiniz veya etrafınızdaki anadili Türkçe olan insanlar Türkçe konuşmanız için sizi teşvik ediyor mu?

Hayır.

44. Türkçeyle ilgili eklemek istediğiniz bu geçirdiğiniz süreçle ilgili yaşadıklarınızla ilgili ya da deneyimlerinize ilgili eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Saflığı severim Türkçede. Bana mesela öğrenmesi kolay geldi. Güzel bir dil, ben konuşuyorum gayet de memnunum.

Katılımcı 3.

1. Adınız nedir?

O... A...

2. Kaç yaşındasınız?

37.

3. Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?

15 yıldır Türkiye’de yaşıyorum.

4. Evli misiniz?

Evet, eşim Türk.

5. Hobileriniz nelerdir?

Kitaplar okumak seviyorum.

6. Alanya’ya ne zaman ve ne amaçla geldiniz?

Eşim için geldik. 2009 geldik.

7. Alanya’daki hayatınızdan memnun musunuz?

%85 memnunum ve politik dolayı biraz.

8. Mesleğiniz nedir?

Uluslararası ilişki okudum.

9. Bildiğiniz yabancı diller hangileridir?

İngilizce ve Türkçe

10. Türkçenizi hangi seviyede tanımlıyorsunuz?

C1 diyebilirim.

11. Rusya’dayken Türkçe biliyor muydunuz?

Yok hiç bilmiyordum. Burada benim bir arkadaştan, onun sayesinde öğrendim.

12. Rusya’da kursa gittiyseniz hangi seviyeye kadar öğrendiniz?

Gitmedim.

13. Alanya’da kursa ne kadar süre gittiniz?

1 ay gittim sadece.

14. Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz?

En çok yazmak zorlanıyorum.

15. Sosyal medya kullanıyorsanız hangi dilde kullanmayı tercih ediyorsunuz?

Facebook Rusça, Instagram Türkçe kullanıyorum. Artık biraz karıştırıyorum hangi dil.

16. Türkçenizi geliştirmek için bir şeyler yapıyor musunuz?

Üniversite okuyorum ama kitapları Rusça okuyorum sadece.

17. Ailenizle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Onlar Rusça bilmek istemediği için sadece Türkçe konuşuyoruz.

18. Eşinizin ailesiyle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Sadece Türkçe

19. Rusçadan sonra en iyi bildiğiniz dil Türkçe mi?

Türkçe

20. Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi?

Diğerlerinden ayrılan yönleri neler farklı olan yönleri neler? Karşılaştırdığınız zaman Türkçeyi nereye koyabilirsiniz?

Türkçe daha zor çünkü ekliyorlar. Ben işte gramatik pek iyi olmadığı için bana göre zor.

21. Buradaki sosyal çevreniz daha çok kimlerden oluşuyor?

Çoktan Türkler, çünkü çocuklar okuldan dolayı Türkler.

22. Burada insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor?

Cahillik. Bana tanımayan insanlar sen diyor. Çok bana ağır geliyor açıkçası. Ya da okulda toplantı yapıyoruz bir veli “hoca sen, ...” bu bana çok kötü geliyor.

23. Türk gazetelerini okuyor musunuz?

Hayır hiç yok.

24. Alanya’da yaşayan insanların konuşma dilini anlayabiliyor musunuz?

Tabii ki artık değil. Köylü belki insanlar o zaman zorlanıyorum ama çarşıda değil.

25. Alanya’da yaşamak Türkçe öğrenmenizi/konuşmanızı nasıl etkiledi?

Burada çok Ruslar var burası rahat. Sen şimdi Konya’ya git konuş birisiyle olmaz.

26. Yapılan Türkçe şakalara çok rahat Türkçe karşılık verebiliyor musunuz?

Dün bir kadın bana bir şey dedi, ben sadece erkek çocuğu, fayda bir şey dedi. Ben anlamadım, herkes güldü bu demek o şaka yaptı ama ben anlamadım.

27. Konuşmalarınızda atasözü deyim kullanıyor musunuz ya da karşı taraf kullandığı zaman atasözlerini deyimleri anlayabiliyor musunuz?

Bende kitaplar var, ben okudum, anlamaya çalıştım ama olmadı. Bence bu atasözler dil çok zenginleşiyor ve çok yakışıyor. Anlıyorum ve bu insana daha çok saygı duymaya başladım.

28. Bir şey okuduğunuzda anlamadığınızda ne yapıyorsunuz, birine mi soruyorsunuz yoksa sözlüğe mi bakıyorsunuz?

Bakmıyorum maalesef. Şimdi derslerde o kadar bilmediğim kelime var ben bakmıyorum.

29. Kullandığınız bir sözlük uygulaması var mı?

Yok.

30. Bürokratik işlerinizi hallederken Türkçe kullanmakta zorluk yaşıyor musunuz? Birisi size yardımcı oluyor mu?

Zorlanıyorum maalesef. Çünkü arkadaştan dil öğrendiğim için başka yerde kelimeleri anlayamam.

31. Sosyal çevrenize hitap ederken hangi dilde hitap ediyorsunuz?

Çoğunlukla Türkçe diyebilirim.

32. Türkçeyle birlikte beden dilinizde bir değişiklik oldu mu?

Yok onu şöyle ben kendimi kontrol etmeye çalışıyorum. Çünkü yakıştırmıyorum, ama bu benim kişisellik. Bir de siz küçük mesafe seviyorsunuz ben böyle sevmiyorum.

33. Türkler gibi beden dilinizi kullanıyor musunuz? Türklerin kullandığı hangi hareket sizin için enteresan?

Bana pek hiçbir şey ilginç gelmiyor. Tam ters çok rahatsız ediyor.

34. Türk kültürünü yakından tanımanın Türk kültürünün içinde olmanın dilinize etkisi oldu mu?

Hayır bence sizin Türkiye aynı şehirler çok önemli. O kadar farklı bana sorarsanız sanki ben farklı ülkeler geziyorum. Bizim mesela Rusya’da her şey aynı. Mesela düğün burada çok farklı başka ülke gibi sanki.

35. Türkçe konuşurken ilginç bir olay yaşadınız mı?

Ben postanede oturuyorum ve o adam bana yardım etmedi. Ben İngilizce onun için konuştum ve o beni anladı bana güzel bir cevap verdi.

36. Türk kültürüyle Rus kültürünü karşılaştırdığınızda ne size farklı geliyor?

Bana göre artı daha sıcakkanlı, daha yardımsevenler, eksi çok fazla burnun sokanlar, çok arkadan konuşanlar. Beni hiç tanımayanlar bana soruyorlar “kirada mı oturuyorsun?” ben buna hiç alışamadım. Ama işte artı da var yaşlı bir arkadaş vardı o ne dedi biliyorsun. “Hangi ülkede ben gece 2’de kapı çalınca bana yardım edecekler, bana kapı açacaklar?” bu işte Türkiye’de var. Ona Rusya’da dahil kimse sana yardım etmez.

37. Türkçenizi geliştirmeniz için ne yapmanız gerekiyor? Türkçe öğrenecek olanlara ne tavsiye edersiniz? Ne yapsınlar?

Kesinlikle ilk önce kursa gitmek, kesinlikle. Yoksa benim gibi önce pratik, sonra gramatik olmuyor. Tabii ki her dil kendi yerinde öğrenilmeli.

38. Sosyal çevreniz sizin yanlışlarınızı düzeltiyor mu?

Yok artık değil. İlk baştan biraz evet.

39. Sosyalleşmek için nereleri tercih ediyorsunuz?

Ben artık sosyalden uzak durmak istiyorum.

40. Çocuklarınız iki dilli mi?

Yani diyebilirim ama tam değil.

41. Heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda kullandığınız Türkçe kelimeler nelerdir?

Artık daha çok fazla Türkçe düşünüyorum. Aklıma ne geliyorsa ama bazen kötü kelimeler kullanıyorum trafikte.

42. Eşiniz veya etrafınızdaki anadili Türkçe olan insanlar Türkçe konuşmanız için sizi teşvik ediyor mu?

Bizim ailede öyle bir şey yok.

43. Türkçeyle ilgili eklemek istediğiniz bu geçirdiğiniz süreçle ilgili yaşadıklarınızla ilgili ya da deneyimlerinize ilgili eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Bu soruya yanıt verilmemiştir.

Katılımcı 4.

1. Adınız nedir?

T... O...

2. Kaç yaşındasınız?

21 yaşımdayım.

3. Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?

3 yıldır önce geldim.

4. Evli misiniz?

Hayır.

5. Hobileriniz nelerdir?

Gezmek, sport, ben dövme sanatçısıyım, fashion çok severim.

6. Alanya’ya ne zaman ve ne amaçla geldiniz?

3 yıldır burada yaşıyorum. İlk önce, ki ablam yanına geldim. Sonra İstanbul’a çok gidiyordum. Sonra burada oturdum.

7. Alanya’daki hayatınızdan memnun musunuz?

Memnunum ama Alanya’dan biraz sıkıldım. Çok küçük bir yer, çok güzel. Ben 7 yaşımdan beri buraya geliyorum. 2 yıldır üniversite okuyorum ve bence ben herkesi tanıyorum. Yeni hobiler bulabilirim, müzeler yok, tiyatro falan yok çok. Yani eğlence hayat yok.

8. Mesleğiniz nedir?

Öğrenciyim. İç mekân okuyorum. Benim şehrim St. Petersburg, bu çok eski şehir, çok tarihi yerler var. Ben 3 yaşımdayken zaten her şeyi biliyordum, mimarcılar biliyordum, tarih biliyordum ve çocukken bu işi yapmak istedim.

9. Bildiğiniz yabancı diller hangileridir?

İngilizce biliyorum.

10. Türkçenizi hangi seviyede tanımlıyorsunuz?

B2 gibi.

13. Rusya’dayken Türkçe biliyor muydunuz?

Tabii ki bilmiyordum.

14. Rusya’da kursa gittiyseniz hangi seviyeye kadar öğrendiniz?

Bu soruya bir önceki soruda cevap alındığı için katılımcıya yönetilmemiştir.

13. Alanya’da kursa ne kadar süre gittiniz?

8 ay kursa gittim.

15. Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz?

Önce çok zordu ama şimdi o kadar değil. Dil bilgisi çok zorlanıyordum. Sadece konuşmak o kadar zor değildi çünkü herkes pratik yapmak için herkes çok açık.

15. Sosyal medya kullanıyorsanız hangi dilde kullanmayı tercih ediyorsunuz?

Fotoğraf paylaşınca Türkçe ve Rusça yazıyorum, hikâye paylaşınca İngilizce ve Rusça yazıyorum.

16. Türkçenizi geliştirmek için bir şeyler yapıyor musunuz?

Bence o zaten doğal oluyor. Çünkü en fazla Türkçe kullanıyorum, benim dilden. Daha iyi oluyor zaten. Zaten 1 yıl üniversite okudum benim dilim daha iyi olmuş.

17. Ailenizle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Rusça

18. Eşinizin ailesiyle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Katılımcı önceki sorularda bekâr olduğunu belirttiği için bu soru sorulmamıştır.

19. Rusçadan sonra en iyi bildiğiniz dil Türkçe mi?

Benim İngilizce C1’di ama şimdi Türkçe kullanıyorum benim İngilizce biraz gitti.

20. Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi?

Diğerlerinden ayrılan yönleri neler farklı olan yönleri neler? Karşılaştırdığımız zaman Türkçeyi nereye koyabilirsiniz?

Türkçe günlük konuşmak için zor bir dil değil, çünkü normal için aynı kelimeler kullanıyoruz. Ama İngilizce çocukken biliyorum, İngilizce bana daha kolay geliyor. Türkçe şimdiye kadar hatalar yapıyorum ve yapıcak bir şey yok. Sadece pratik biliyorum. Yani söyledim dil bilgisi zor. Mesela Türkçe nasıl söylüyorum, “Parka gitmek istiyorum.” Rusça söylüyorum “Ben istiyorum gitmek parka.” Bu yüzden ben insanlarla konuşurken Rusça düşünüyorum. İnsanlar bir şey anlatmak başlıyor, başlayınca bitince kadar ne anlatıyor anlatmak için her şey anlamak lazım.

21. Buradaki sosyal çevreniz daha çok kimlerden oluşuyor?

Türklerle tabii ki. Ben yani bizim kültür farkımız var. Türkiye’de yaşamak başlayınca o kadar sosyal olmadım ben. İlk zamanlar tek kalıyorum.

22. Burada insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor?

Kolay oluyor çünkü onları anlayabilirim. Ben Türkçe burada öğrendim. Bu yüzden buradaki insanları daha kolay anlayabiliyorum. İstanbul’daki insanlar bazen beni anlamıyor.

23. Türk gazetelerini okuyor musunuz?

Okumuyorum. Ben hiç haberi okumuyorum.

24. Alanya’da yaşayan insanların konuşma dilini anlayabiliyor musunuz?

Ben böyle bir problem yaşamadım.

25. Alanya’da yaşamak Türkçe öğrenmenizi/konuşmanızı nasıl etkiledi?

Tabii ki. Zaten söyledim Türkiye’de biraz farklı kültür var. Türkiye’de herkesi tanımak, iletişim çok önemli. Böyle bir yabancı yaşıyor, bu iletişim yani kimse tanımıyor, çok işler zor oluyor. Kimse yardımcı olmuyor. Çok Ruslar, Ukraynalılar ve Kazaklar var, yani senin dilin arkadaşları var. Biz bu yüzden pratik yapmıyorduk.

27. Yapılan Türkçe şakalara çok rahat Türkçe karşılık verebiliyor musunuz?

Anlıyorum ama biraz daha zor. Bir de ben o kadar şakalar yapmıyorum.

28. Konuşmalarınızda atasözü deyim kullanıyor musunuz ya da karşı taraf kullandığı zaman atasözlerini deyimleri anlayabiliyor musunuz?

Bence çok az biliyorum.

29. Bir şey okuduğunuzda anlamadığınızda ne yapıyorsunuz, birine mi soruyorsunuz yoksa sözlüğe mi bakıyorsunuz?

Yani şimdi Türk sevgilim var. O çok akıllı çocuk ve çok yüksek kelime kullanıyor. -Böyle söyleyebilir miyim?- Onla bizim iletişimde çok yeni kelimeler alıyorum.

30. Kullandığınız bir sözlük uygulaması var mı?

Google çeviri kullanıyorum.

31. Bürokratik işlerinizi hallederken Türkçe kullanmakta zorluk yaşıyor musunuz? Birisi size yardımcı oluyor mu?

Tabii ki, çok sorun. Türkiye’de doğru insanları tanımak çok yardım veriyor. Ben akıllı bir kızım, doğru insanları tanıdım. Ben önce ilk ay çok zor oldu, kimse yardım vermiyor. Şimdi ben işim varsa her gün gidiyorum, onlar benden sıkılıyor.

32. Sosyal çevrenize hitap ederken nasıl hitap ediyorsunuz?

Bir Türk ya da Rus değişir.

33. Türkçeyle birlikte beden dilinizde bir değişiklik oldu mu?

Yani ben böyle hissetmiyorum, değişim var mı yok mu. Ama o kadar fark etmiyorum.

34. Türkler gibi beden dilinizi kullanıyor musunuz? Türklerin kullandığı hangi hareket sizin için enteresan?

Yüz çok kullanıyorsunuz, biz Rusya’da kullanmıyoruz. Bir de Türkler hikâye anlatırken çok eller kullanıyor, bana çok gereksiz geliyor.

35. Türk kültürünü yakından tanımanın Türk kültürünün içinde olmanın dilinize etkisi oldu mu?

Yaşamak başlayınca çok şaşırdım, çünkü Türkler birbiriyle konuşunca çok sert, çok yalan var. Ben biliyorum böyle biriyle çok tatlı konuşurken yarın kahve içeceğiz ama içmiyoruz. Ama neden son dakika olmuyor. Öğrenmemi etkiledi tabii ki. İnsan tam öbür kültürü öbür insanları nasıl büyütüyorlar, nasıl yaşıyorlar öğreniyorsun. Bne biliyorum ben çok şanslı bir insanım.

36. Türkçe konuşurken ilginç bir olay yaşadınız mı?

Bir tane özel poliklinikte çalıştım, bir Ukraynalı kızla çalıştım. O kız Türkçe az biliyordu, biz herkese hoca diyorduk ama o kız her zaman koca, koca diyordu. O bilmiyordu bu komikti.

37. Türk kültürüyle Rus kültürünü karşılaştırdığınızda ne size farklı geliyor?

Bence ilk bir şey tam Türk kültürde, tam Rus kültürde aile çok önemli. Biz aileyle büyütüyoruz. Sen 40 yaşındayken sen anne yanına gelebilirsin o seni alacak. Ben 21 yaşındayım, yalnız yaşıyorum ama anne için hâlâ çocuk. Benim Türk arkadaşlar ben biliyorum ben onların ailesi için onların çocuk, bu çok tatlı geliyor. Eğitim konusunda söyleyeceğim, biz eğitim çok farklı alıyoruz. Rusya’da biz eğitim almadan önce çok düşünüyoruz çok planlıyoruz. Yani gelecek için çok planlıyoruz, Türkler böyle değil. Sınava giderken çocuk mimarcı olmak istemiş ama o öğretmenlik okuyor. Bir de üniversiteye ciddi almıyorlar, haftada 5 gün var onlar bazı günler gelmeyeceğim diyor. Bir de burada ilişki çok hızlı, çok ciddi. Bir ilişki başlamak için birkaç ay tanımak lazım. Çünkü bizim kültürümüzde bir ilişki başlarken daha ciddiye alırsın. Türkiye’de böyle değil, kaldın değil. -Böyle söyleyebilir miyim?- Yemekler benziyor, Türkler ve biz yogurt seviyoruz.

38. Türkçenizi geliştirmeniz için ne yapmanız gerekiyor? Türkçe öğrenecek olanlara ne tavsiye edersiniz? Ne yapsınlar?

Çok çok pratik yapmak lazım, bu en önemli şey. Tabii ki dil bilgisi öğrenebilirsiniz, çok okuyabilirsiniz, çok mektuplar yazabilirsiniz ama pratik çok önemli.

39. Sosyal çevreniz sizin yanlışlarınızı düzeltiyor mu?

Hayır, yok.

40. Sosyalleşmek için nereleri tercih ediyorsunuz?

Benim sınıf arkadaşım var. O kız çizgi dersi bulmuş, bana söylemiş. -Bana mı, beni mi?- Ben haftaya iki defa çizgi dersleri gitmek.

41. Çocuklarınız iki dilli mi?

Katılımcı önceki sorularda bekâr olduğunu belirttiği için bu soru sorulmamıştır.

42. Heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda kullandığınız Türkçe kelimeler nelerdir?

Var tabii ki, biraz iyi bir şey değil ama Allah Allah diyorum. Şimdi son aylar en fazla Türkçe konuşuyorum, heyecanlanınca ve sinirlenince Türkçe konuşuyorum.

43. Eşiniz veya etrafınızdaki anadili Türkçe olan insanlar Türkçe konuşmanız için sizi teşvik ediyor mu?

Tabii ki. Filmleri Türkçe izliyoruz, çok sohbet ediyoruz.

44. Türkçeyle ilgili eklemek istediğiniz bu geçirdiğiniz süreçle ilgili yaşadıklarınızla ilgili ya da deneyimlerinize ilgili eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Türkçe benim için pratik bir dil. Çünkü onu alıştırırken çok düşünmeye gerek yok, o pratik geliyor. Benim Türkçe sıkıcı, çok yüksek değil. Biz doğum günü konuşuyoruz ya da bir kaza konuşuyoruz aynı kelimelerle konuşuyorum bu sıkıcı.

Katılımcı 5.

1. Adınız nedir?

T... L...

2. Kaç yaşındasınız?

35.

3. Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?

11 yıldır burada yaşıyorum.

4. Evli misiniz?

Evet, bir kızım var. Eşim Türk, biz burada yaşıyoruz. O Ankaralı.

5. Hobileriniz nelerdir?

Ben edebiyat öğretmeniyim, kitaplar okumayı çok seviyorum. Bir de şimdi kızım 4 yaşında sürekli onunla uğraşıyorum. Yani onun için bir şeyler bulmaya çalışıyorum, yeni oyunlar, ııı yani yeni masallar gibi yani zaman öyle geçiyor biliyorsunuz. Çalışıyorum, 5’e kadar okuldayım, akşamları eve geliyorum çok boş vaktim olmuyor maalesef. İyi ki Cumartesi Pazar tatilimiz var. Rusya’da çünkü bizim eğitim 6 gün Cumartesi de dersler var. Ama 5’e kadar değil tabii ki yarım gün boş oluyor. Bir de ben burada Dinek’te oturuyorum, lunaparkın orada biliyorsunuz belki.

6. Alanya’ya ne zaman ve ne amaçla geldiniz?

11 yıl önce ben buraya tatile geldim aşk oldum.

7. Alanya’daki hayatınızdan memnun musunuz?

Buraya çok seviyorum, Alanya’yı çok seviyorum gerçekten. Ama son birkaç sene, 2-3 sene biraz zor yaşamak burada. Ya fiyatlar çok yüksek, çok turistler var. Rusya-Ukrayna savaştan dolayı çok kalabalık oldu burda. O yüzden kira fiyatlar, market fiyatlar yani hizmet fiyatlar çok yüksek gerçekten. Maalesef maaşlar öyle yükselmedi maalesef. Diğer konuda Alanya çok iyi, hava çok güzel. Evet sıcak oluyor ama alışıyor insan. Ben kuzeyde Rusya’da kuzeyde yaşıyordum. Orası çok soğuk kışın -45, 35 derece şu an 20 derece iyi şu anda. Ama bura gibi değil tabii ki de. Güzel Alanya çok güzel, küçük, bi de son zamanlar çok arabalar oldu, çok trafik sıkıntı yaşamaya başladım. Eskiden öyle değildi. Bence fiyatlar değişmicek gibi geliyor. Zam geliyor ama indirim gelmiyor. O yüzden bakalım, şimdi ikametler biraz zor alıyorlar, o yüzden turistler gittiler. Bizim okuldan da kayıt çıkış oldu. Yani sokakta bilmiyorum farkında oluyorsunuz yani daha az kişi oluyor.

8. Mesleğiniz nedir?

Bu soruya 5. soruda yanıt alındığı için katılımcıya yöneltilmemiştir.

9. Bildiğiniz yabancı diller hangileridir?

İngilizce biliyorum.

10. Türkçenizi hangi seviyede tanımlıyorsunuz?

C1 var benim böyle ben düşünüyorum. Bakıyorum kitaplara bakıyorum bazen zamanım oluyor. Bi de bizim çocuklar okulda hem İngilizce hem Türkçe iki yabancı dil dersler görüyorlar. Bazen benim sınıftaki çocuklara ben lise öğretmeniyim. Çocuklara ödev yapmaya yardım ediyorum, bi şeyleri bi konuları anlatmaya çalışıyorum. İı çünkü bizim bazı öğretmenler yani Türk kızlar onlar Rusça bilmediği için yani anlatıyor da onlar Türkçe bilmediği için anlamıyorlar. Yani anadilde anlatmak daha kolay geliyor. Onlar daha iyi anlıyorlar. Yani çocuklara yardım ediyorum. Böyle belki B2 kitapları bakıyorum oradan her şeyi biliyorum tabii ki. C1 bizim birkaç tane öğrencimiz var orda bakıyorum çoğu şeyler biliyorum.

11. Rusya'dayken Türkçe biliyor muydunuz?

Burada öğrendim. Ben buraya gelince Halk Eğitim Merkezinde kursa gittim ama orada B1 sadece. B1 öğrendim, sonra evde çalıştım, biraz Youtube baktım. Birkaç tane kitap aldım yani kendim çalıştım.

12. Rusya'da kursa gittiyseniz hangi seviyeye kadar öğrendiniz?

Gitmedim.

13. Alanya'da kursa ne kadar süre gittiniz?

B1 seviyesine kadar gittim.

14. Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz?

Sadece yani Alanyalı biraz hızlı konuşuyorlar bi de sonu yiyorlar yani söylemiyorlar. Ben gidiyom gibi. O zaman zorlanıyorum, ne diyor acaba. Benim bir tane komşum var çok hızlı konuşuyor. Ben ona her zaman tamam diyorum. Sanki biraz sıkıntı var konuşma. Her zaman merhaba ve tamam diyorum. Gerçekten anlamıyorum, soruyorum tekrarlamak için ama tekrar hızlı hızlı söylüyor. Bi de sözlerin sonlarını söylemediği için kimin için anlatıyor, ben yapıyorum sen mi yapıyorsun? Bu sonları söylemediği için biraz anlamıyorum.

15. Sosyal medya kullanıyorsanız hangi dilde kullanmayı tercih ediyorsunuz?

Türkçe. Yok telefonum da Türkçe, bütün sosyal medya Türkçe.

16. Türkçenizi geliştirmek için bir şeyler yapıyor musunuz?

Bütün filmleri, her şeyi sadece Türkçe izliyorum. Yeni kelimeler çekiyor ordan, duyuyorum tabii ki. İııı bir şeyler bakıyorum bazen internet açıp istediğim konu bakıyorum bazen. Çok sık değil de yani ayda birkaç kere bir şeyler bakıyorum.

17. Ailenizle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Çocuğumla babası varken Türkçe konuşuyorum ki o da anlasın iki defa söylememek için. Ama baş başayken Rusça konuşuyorum. Rusça onun Rusça bizim kreş Rus, onun iki öğretmeni var biri Türk. Ama ben Rusça bilsin istiyorum. Bir sene sonra falan ona yazmayı da öğreteceğim. Burada yaşayacağız, eşim Türk yani Türkçe bilmesi lazım. Okula, Türk okula gidecek, Türk arkadaşları olacak.

18. Eşinizin ailesiyle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Türkçe konuşuyorum.

19. Rusçadan sonra en iyi bildiğiniz dil Türkçe mi?

Şimdi, eskiden İngilizce çok iyi biliyordum ama şimdi Türkçe daha iyi. Türkcem daha iyi çünkü pratik yok.

20. Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi? Diğerlerinden ayrılan yönleri neler farklı olan yönleri neler? Karşılaştırdığınız zaman Türkçeyi nereye koyabilirsiniz?

Türkçe tabii ki çok sistemli. Rusça hiç systemsiz, kuralları var ama yani neden mesela Rusçayı öğretmek çok zor, özellikle yabancılara. Bir tane kural var kuralın dışında 40 tane söz var onu sadece ezberlemek lazım, o yüzden çok zor. Rusça çok eski bir dil, bin seneden fazla o yüzden onu öğrenmek ve öğretmek çok zor. Ama Türkçe daha kolay çünkü her şey sistemli. Bana çok kolay geldi gerçekten. En zor Rusça, sonra İngilizce çünkü çok zaman var. Ama Türkçe’de 3 tane zaman var. Türkçe bu konuda çok iyi.

21. Buradaki sosyal çevreniz daha çok kimlerden oluşuyor?

Yani fifty fifty diyelim. Sadece Rusça konuşuyorum Rusça öğretmenlerle, öğrencilerle. Ama eşim Türk onun arkadaşlarla tabii ki görüşüyoruz. Benim de Türk arkadaşlarım oldu artık. Yani fifty fifty, hem öyle hem öyle.

22. Burada insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor?

Anlatabiliyorum yani insanları anlayabiliyorum. Profosyonel kelimeleri kullanırken onları bilmiyorum. Mesela hukuk konusunda bilmediğim sözleri var bu benim zorluyor. Mesela benim eşim abisi avukat, o böyle çok akıllı konuşuyor. Böyle profosyonel kelimeleri kullanıyor sürekli. Ben onunla konuşmaya zorlanıyorum, çünkü anlamıyorum ne demek. Tamam şimdi biraz daha anlıyorum. Bi de mesela medikal, yani

bir hastaneye giderken onlar profesyonel terminleri onları bilmediğim için galiba. Onun dışında bir sorun yok.

23. Türk gazetelerini okuyor musunuz?

Türkçe kitaplar okuyorum.

24. Alanya’da yaşayan insanların konuşma dilini anlayabiliyor musunuz?

Çok hızlı konuşmuyorsa anlıyorum. Çok hızlı konuşuyorsa rica ediyorum. Lütfen yavaş ben anlamaya çalışıyorum sizi dersem biraz yavaş söylerse anlarım.

25. Alanya’da yaşamak Türkçe öğrenmenizi/konuşmanızı nasıl etkiledi?

Aslında bu benim çok büyük hayal kırıklığım biliyor musunuz? Çünkü ben buraya geldiğimde o kadar merak ediyorum ki insanlar ne konuşuyorlar. Çünkü Türkler çok konuşuyorlar, Ruslar böyle değil. Biz susmayı daha çok seviyoruz, dinlemeyi daha çok seviyoruz. Onlar çok konuşuyorlar, ya ne konuşuyorlar ben çok merak ediyorum. Bi de ben edebiyatçıyım, acaba onlar yeni bir kitaptan mı konuşuyorlar çok merak ediyorum. Sonra anladım onlar pilavdan konuşuyorlar, dedikodu konuşuyorlar bu benim hayal kırıklığım. Çünkü ben böyle akıl, edebiyattan bir şey konuşuyorlar bekliyordum. O yüzden çok hızlı Türkçe öğrendim ben 3-4 ay Türkçe öğrendim.

27. Yapılan Türkçe şakalara çok rahat Türkçe karşılık verebiliyor musunuz?

Anlıyorum gibi bana geliyor.

28. Konuşmalarınızda atasözü deyim kullanıyor musunuz ya da karşı taraf kullandığı zaman atasözlerini deyimleri anlayabiliyor musunuz?

Benim bir tane kitabım var atasözleri. Onu Rusça ile karşılıyorum, bakıyorum ne var. Çünkü ben Rusça ve Edebiyat öğretmeni. Bizim böyle bir sistem var üniversite bittikten sonra bir devlet sınavına giriyorsun bir tane bir şey böyle diploma gibi bir şey yazıyorsun benim diplomam atasözleri. O yüzden bunu çok merak ediyordum, bunu karşılamaya çalışıyordum.

29. Bir şey okuduğunuzda anlamadığınızda ne yapıyorsunuz, birine mi soruyorsunuz yoksa sözlüğe mi bakıyorsunuz?

Google’ye bakıyorum. Hem nasıl söyleniyor, ses özelliği var hem de aşağıda bir şeyler çıkıyor, hangi kelimeyle kullanılır.

30. Kullandığınız bir sözlük uygulaması var mı?

Yok.

31. Bürokratik işlerinizi hallederken Türkçe kullanmakta zorluk yaşıyor musunuz? Birisi size yardımcı oluyor mu?

Eskiden birkaç sene önce zorlanıyordum. Eşim arıyorum tabii ki.

32. Sosyal çevrenize hitap ederken nasıl hitap ediyorsunuz?

Bu soruya 21. soruda yanıt alındığı için katılımcıya yöneltilmemiştir.

33. Türkçeyle birlikte beden dilinizde bir değişiklik oldu mu?

Evet, sürekli bunu yapıyorum cık (Hayır anlamında başını sallıyor.)

34. Türkler gibi beden dilinizi kullanıyor musunuz? Türklerin kullandığı hangi hareket sizin için enteresan?

Evet. Bence biraz benziyor.

35. Türk kültürünü yakından tanımanın Türk kültürünün içinde olmanın dilinize etkisi oldu mu?

Tabii ki etkiledi. Daha çok şeyler anlıyorsun yani. Ben Atatürk'ü çok seviyorum. Eşim de çok seviyor, bizim evde Atatürk kitapları çok var ben onları okuyorum sürekli. Çok şeyler gerçekten çok şeyler anlatıyor. Türk diziler de çok şeyler anlatıyor. Ben çok şeyler kendim için oradan aldım.

36. Türkçe konuşurken ilginç bir olay yaşadınız mı?

Evet yaşadım ama biraz küfürlü...

37. Türk kültürüyle Rus kültürünü karşılaştırdığınızda ne size farklı geliyor?

Bence benzeyen yani din olarak var tabii ki. Yani sizde çocuklar anne babaya saygılı olmalı yani dinlemeli. Bizde de aynı şey var, anne baba bu kutsal bir şey bizim dinimizde. İnsanlara dürüst davran, iyi ol, yardım ol gibi şeyler. Din yüzünden farklılıklar var tabii ki kültür de var. Yani mesela yemekler o da, bizim yemekler çok farklı. Biz misafir gelince nadiren yemek veriyoruz misafirlere biz genelde çay içiyoruz. Bardaklar bile farklı, çünkü tutacak yer yok, kulp. Bir de biz bir bardak çay içiyoruz, tamam. Biz böyle insana yakın olmak için onu bilmek lazım. Bu konuda evet biraz soğukkanlıyız ama iyi bir şey bence.

38. Türkçenizi geliştirmeniz için ne yapmanız gerekiyor? Türkçe öğrenecek olanlara ne tavsiye edersiniz? Ne yapsınlar?

Kesinlikle evde Türkçe konuşmak. Evde pratik yapmak. Haberleri izlemek çünkü haberlerde çok doğru, dürüst kullanıyorlar, kitap okumak, Türk arkadaşlar lazım. Ben sayıları öğrenmek için dışarı çıkıp arabalara bakıyordum. Çoğu Ruslar mesela sadece konuşmak biliyorlar.

39. Sosyal çevreniz sizin yanlışlarınızı düzeltiyor mu?

Okulda düzeltmiyorlar, onlar gülerek geçiriyorlar. Ama eşim düzeltiyor tabii ki. Ama okula gülüyorlar, ayy ne tatlı falan.

40. Sosyalleşmek için nereleri tercih ediyorsunuz?

Bu soruya yanıt alınamamıştır.

41. Çocuklarınız iki dilli mi?

Evet, benimle Rusça konuşuyor, babasıyla Türkçe. Hiç susmuyor, sürekli konuşuyor.

42. Heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda kullandığınız Türkçe kelimeler nelerdir?

Vay be, hadi be. Bak dövecem seni.

43. Eşiniz veya etrafınızdaki anadili Türkçe olan insanlar Türkçe konuşmanız için sizi teşvik ediyor mu?

Bu soruya 39. soruda yanıt alındığı için katılımcıya yöneltilmemiştir.

44. Türkçeyle ilgili eklemek istediğiniz bu geçirdiğiniz süreçle ilgili yaşadıklarınızla ilgili ya da deneyimlerinize ilgili eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Yani Türkiye'yi çok sevdim gerçekten. Şimdi bir imkânım olsa Rusya'ya dönmezdim. Kendimi Türküm gibi zannediyorum çünkü çoğu şeyler biliyorum anlıyorum, seviyorum da. Mutluyum burada gerçekten. Türk milleti çok güzel bir millet, çok kültürlü, çok böyle cana yakın bir millet, severim burayı.

Katılımcı 6.

1. Adınız nedir?

Z... A...

2. Kaç yaşındasınız?

36.

3. Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?

8.

4. Eşiniz Türk mü?

Evet.

5. Hobileriniz nelerdir?

Gezmek, kitap okumak, farklı dilleri öğrenmek.

6. Alanya’ya ne zaman ve ne amaçla geldiniz?

2008 yılında tatil yapmak için gelmişim. Tatilde eşimle tanıştım ve iki yıl sonra evlenip buraya taşındım.

7. Alanya’daki hayatınızdan memnun musunuz?

Şimdi memnunum alıştım ama alışmam (Off) çok uzun sürdü. Bence insanları anlamak için dil öğrenmek zorundasın yoksa hep dışta kalıyorsun. Hep toplumun dışındasın.

8. Mesleğiniz nedir?

Akademisyen.

9. Bildiğiniz yabancı diller hangileridir?

İngilizce, Almanca ve Türkçe

10. Türkçenizi hangi seviyede tanımlıyorsunuz?

Bilmiyorum ama C1’e girdim, sınavı kazandım. Konuşma daha zor mesela makale okuyabilirim her şeyi anlıyorum, kitaplar okuyorum ama konuşma başka bir şey. Unutuyorum, hata yapıyorum. Yazı yazarken o kadar hata yapmıyorum. Bazen yöresel diyorsunuz konuşmalar var çok tanımadığım sözler var o zaman bazen anlamayabilirim. Ama yine de bir iki tane söz varsa anlıyorum.

11. Rusya’dayken Türkçe biliyor muydunuz?

Bilmiyordum.

12. Rusya’da kursa gittiyseniz hangi seviyeye kadar öğrendiniz?

Buraya gelmeden önce birkaç ay Türkçe kursuna gittim pek dedim bi şey öğrenmedim. Çünkü buraya geliyordum, hiçbir şey anlamıyordum. Ama İstanbul Üniversitesinde sınava girdim B1 başladım hemen.

13. Alanya’da kursa ne kadar süre gittiniz?

İstanbul’da gittim sadece üç ay.

14. Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz?

Tabii ki. Günlük konuşma benim için daha zor herhalde. Çünkü daha çok makale ve kitap okuduğum için orada kurallar var, kalıplar var. Bu kalıplar içerisinde daha kolay olur. Ama günlük konuşmalarda zorlanıyorum açıkçası. Mesela mesaj atmak hep düşünüyorum çok mu sert yazıyorum ya da tam hissetmiyorum gibi. Yumuşak bir şey yazmak istiyorum o yüzden her mesajımın arkasına bir emoji koyuyorum.

15. Sosyal medya kullanıyorsanız hangi dilde kullanmayı tercih ediyorsunuz?

Türkçe kullanıyorum çünkü orada daha çok Türk arkadaşlarım var. Ama telefon ve bilgisayarımı Rusça kullanıyorum. Daha kolay geliyor. Türkçe de anlayabilirim. 22-23 yaşlarımda Türkçe öğrenmeye başladım.

16. Türkçenizi geliştirmek için bir şeyler yapıyor musunuz?

Özel bir şey yapmıyorum ama kitaplar okumaya çalışıyorum. Zaten hep okuyorum Türkçe, zorundayım. Evde eşimle Türkçe konuşuyoruz ve bir film izlese Türkçe izliyoruz.

17. Çocuğunuz var mı? Varsa çocuklarınızla hangi dilde konuşuyorsunuz?

6 yaşında bir kızım var. Ben onunla sadece Rusça konuşuyorum babası da Türkçe. Türkçe okumak daha kolay geliyor ona. Arkadaşlarıyla Rusça konuşuyor, Rus arkadaşlar seçiyor.

18. Eşinizin ailesiyle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Türkçe.

19. Rusçadan sonra en iyi bildiğiniz dil Türkçe mi?

Türkçe. Almanca iyi biliyordum tabii ama pratik yapmadım. 5 yıl yaşadım orada.

20. Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi? Diğerlerinden ayrılan yönleri neler farklı olan yönleri neler? Karşılaştırdığımız zaman Türkçeyi nereye koyabilirsiniz?

Daha kolay çünkü çok kuralcı, mantıklı bir dil. Kural öğrendikten sonra uygulamak çok kolay ama tabii bizim çok farklı. Ailesi farklı. “vur, ver, var” benziyor birbirine.

21. Buradaki sosyal çevreniz daha çok kimlerden oluşuyor?

Benim arkadaşlarım daha çok Rus.

22. Burada insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor?

Deyimler kullanıyorlar bazen anlamayabilirim.

23. Türk gazetelerini okuyor musunuz?

Haber okuyorum. Dünyadaki haberleri, İngilizce, Rusça ve Türkçe okumaya çalışıyorum çünkü biliyorsunuz çok farklı. Aynı olay çok fark var.

24. Alanya’da yaşayan insanların konuşma dilini anlayabiliyor musunuz?

Burada her köyde farklı konuşuyorlar. Alanya’nın köylerinden geliyorlar hepsi farklı. Köyde biraz zorlanıyorum. Tam köylü gibi konuşuyorlarsa zorlanırım, anlamayabilirim. İlk geldim bana “Seni sevdük” dediler. Ben anlamıyorum “sevdik” biliyorum, “sevdük” bilmiyorum. Çok farklı sözler kullanıyorlar bazen. Eşimin annesi bir söz kullanıyor eşim, o anlayamaz diyor.

25. Alanya’da yaşamak Türkçe öğrenmenizi/konuşmanızı nasıl etkiledi?

Ben Alanya’ya dört sene önce geldim, zaten biliyordum. Burada daha çok Ruslar var, burada öğrenseydim belki zorlanırdım. İstanbul’da zorundaydım. Ama evde Türkçe konuştuğumuz için belki kolay olurdu. Rus arkadaşlar bulmak da kolay ama İstanbul’da yoktu. Burada belki daha yavaş olurdu. Rusya’da çok zor olurdu. Bir dili öğrenirken o dili yaşamıyorsan çok zor. Bir insanla karşılaşmak iletişim kurmak bambaşka, çok daha kolay. Bence Türkçe daha kolay Rusçadan öğrenmek için. Bi de kural dışı şeyler çok, sizde nasıl yazılıyor öyle okunuyor. Herkes bir yazı yazarken bezen internete bakıyoruz nasıl yazılır diye.

26. Pazarda / çarşıda konuşulan Türkçeyi anlayabiliyor musunuz?

Yani orada her şey belli, çok konuşmuyoruz. Pazarcılar da Rusça biliyor. Bazen benimle Rusça konuşmaya çalışıyorlar.

27. Yapılan Türkçe şakalara çok rahat Türkçe karşılık verebiliyor musunuz?

Belki deyim gibi bir şeyler olursa kültürde izlemediğim, bilmediğim şeyler var tabii. Ama genelde anlayabilirim.

28. Konuşmalarınızda atasözü deyim kullanıyor musunuz ya da karşı taraf kullandığı zaman atasözlerini deyimleri anlayabiliyor musunuz?

Ben daha çok Rusçadan deyimler çevirip kullanıyorum. Eşim de bizde öyle bir şey yok diyor. Bazen anlıyorum, diğer konuşulanlardan hissederek anlamaya çalışıyorum.

29. Bir şey okuduğunuzda anlamadığınızda ne yapıyorsunuz, birine mi soruyorsunuz yoksa sözlüğe mi bakıyorsunuz?

Sözlüğe bakıyorum, eşime soruyorum. Bazı kitaplarda Osmanca kullanıyor, bu eski kelimeler kayboluyorum orada anlamı bile kaybederim.

30. Kullandığınız bir sözlük uygulaması var mı?

Glossbe ve bazen TDK sözlük.

31. Bürokratik işlerinizi hallederken Türkçe kullanmakta zorluk yaşıyor musunuz? Birisi size yardımcı oluyor mu?

Şimdi zorlanmıyorum ama ilk olarak zorlanıyordum. İlk olarak telefonla konuşamıyordum, korkuyordum. Yüz yüze konuşmak daha kolay.

32. Sosyal çevrenize hitap ederken nasıl hitap ediyorsunuz?

Türklerle konuşurken Türkçe, Ruslarla konuşurken Rusça.

33. Türkçeyle birlikte beden dilinizde bir değişiklik oldu mu?

Tabii. Sizde “çık” var ya olmaz gibi o bizde yok. Siz daha çok beden dili kullanıyorsunuz. Türkçe eskiden bana sert geliyordu ama şimdi yumuşak.

34. Türkler gibi beden dilinizi kullanıyor musunuz? Türklerin kullandığı hangi hareket sizin için enteresan?

İnsanlarda alıyorum bazen. Mesela bir insanla çok konuşuyorum ama sonra bakıyorum o zaman ben de öyle konuşuyorum öyle davranıyorum. Çok gözlem yapıyorum.

35. Türk kültürünü yakından tanımanın Türk kültürünün içinde olmanın dilinize etkisi oldu mu?

Bu soruya 33 ve 34. sorularda yanıt alındığı için katılımcıya yöneltilmemiştir.

36. Türkçe konuşurken ilginç bir olay yaşadınız mı?

Şimdi bayağı zaman geçti de hatırlamaya çalışıyorum. Yok herhalde, hatırlamam. Benim bir arkadaşım kapıcıyı çağırdı, “Bana beyaz bir ekmek alır mısın?” dedi. Sözleriniz çok benziyor birbirinize.

37. Türk kültürüyle Rus kültürünü karşılaştırdığınızda ne size farklı geliyor?

Aslında biz bayağı benziyoruz, Almanya’da yaşadıktan sonra çok farklı. Belki biz biraz daha gergin, hep böyle amaç için. Bizim zaman daha kısıtlı gibi sizin zaman biraz daha yavaş daha uzun gidiyor gibi. Biz soğuk bir iklimden geliyoruz genellikle, hızlı hareket etmemiz gerekiyor, duramıyoruz. Hallederiz, bekle, olur bizde yok. Biz hemen harekete geçiyoruz. İlk yıllar Rusya geliyorum, arkadaşlarla görüşüyorum onlar bana neden gülüyorsun diyor. Gülme alıştım çünkü ilk eşim de bana diyordu “İnsanları korkutuyorsun sen, sen neden kızgınsın her zaman?” Gülmek için arkadaş olmam

gerekiyordu. Bizde mesafe daha çok. Bizde hemen gülmeye başlarsan insanlar merak ediyor acaba benden bir şey mi istiyor, diye. Gülmek için biraz zaman istiyor bizde. Siz daha sıcakkanlısınız ve insanlara daha hızlı açılıyorsunuz. Biz de aslında böyleyiz ama bize zaman lazım. Belki ilk karşılaşınca biz çok farklıyız sonra biraz birbirimizi tanıyoruz görüyoruz biz aslında çok benziyoruz.

38. Türkçenizi geliştirmeniz için ne yapmanız gerekiyor? Türkçe öğrenecek olanlara ne tavsiye edersiniz? Ne yapsınlar?

Konuşmak, konuşmak. Bir arkadaş bulmak, pratik yapmak. Kursu kesin gerekiyor. Teori temeli gerekiyor bu temelin üstüne pratik gerekiyor. Okumak, konuşmak, yazmak ama konuşmak en önemli. Yani zor kazandıran bence.

39. Sosyal çevreniz sizin yanlışlarınızı düzeltiyor mu?

En çok kızım ama eşim de. Ben konuşurken kızım hep hataları yakalıyor. Anne senin bir doktora gitmem gerekiyor, düzeltsinler senin konuşmaları çok aksan var, diyor. O anlıyor, duyuyor. Ben onu hissetmiyorum. Aslında düşünüyorum bir kursa gitsem C1 değil de C2 gibi.

40. Sosyalleşmek için nereleri tercih ediyorsunuz?

Kafeye gidiyoruz.

41. Çocuklarınız iki dilli mi?

Evet. Rusça-Türkçe iki dilli. Birkaç tane İngilizce kelime biliyor. Ama fark ettim çocuk iki dilli olunca akrabalarımız geldi Almanya'dan o çocuklar kendi aralarında Almanca konuşuyor kızım hemen anlıyor. Neden sana öyle dedi, neden üzgün, diyor. Çocuğa daha kolay. Rusça okumayı öğrettim ona Türkçe okumayı kendi öğrendi.

42. Heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda kullandığınız Türkçe kelimeler nelerdir?

Rusça ifade ediyorum. Ama etrafımda sadece Türkler varsa Türkçe konuşuyorum. Ama zor benim için.

43. Eşiniz veya etrafınızdaki anadili Türkçe olan insanlar Türkçe konuşmanız için sizi teşvik ediyor mu?

Şimdi sadece konuşuyoruz ama ilk zamanlarda “Çok güzel konuşuyorsun, devam et.” diyordu. Korkutmak çok kolay, sonra kompleks oluyor ve konuşamıyor. Kesin pozitif olmak gerekiyor, bu isteği desteklemek gerekiyor.

44. Türkçeyle ilgili eklemek istediğiniz bu geçirdiğiniz süreçle ilgili yaşadıklarınızla ilgili ya da deneyimlerinle ilgili eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Dediğim gibi ilk hiç bilmiyordum çok kaba geldi benim için. Öğrenmeye başladım çok sevdim şimdi, çok güzel geliyor. Türkçe kendi kendine açıyor benim için. Her gün yeni bir şey öğreniyorum. Onu hissedince daha farklı oluyorsun ben sanki onu anladıkça Türkiye'yi anlıyorum. Kitaplar okuyunca onu daha iyi anlıyorum. İnsanlarla iletişim kurmak konusunda daha iyiyim. İnsanların hislerini daha iyi anlıyorum. Söylemek istediklerini daha iyi anlıyorum. Ama yüzden yüz değil tabii bunun sonu yok.

Türkçe hep kendini açıyor, basit görünüyor ilk olarak ama sonra kendini açıyor. Bakıyorsun çok zenginlik var içinde.

Katılımcı 7.

1. Adınız nedir?

K... B...

2. Kaç yaşındasınız?

37.

3. Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?

19.

4. Evli misiniz? Çocuklarınız var mı?

Evliyim, 4 tane çocuğum var. 14 yaşında kızım, oğlanlar, 12, 8 ve 6. Doğa kolejine gidiyorlar. Ben her zaman şeye karşıydım yani hani yabancı bir ülkede yaşıyorsan onların okuluna gidicekler. Kaldı ki burdaki eğitim hem çok pahalı Rus okullarında hem eğitim kalitesi olarak uymuyor. O paraya uymuyor kesinlikle. Şimdi Rusya’da okullar bedava devlet okullar ve özel okul zaten diye bir şey neredeyse yok. Burdaki gibi değil, burda özel okul sayısı nerdeyse devlet okul kadar. Orda öyle bir şey yok ve özel okullar gerçekten çok çok iyi kalitede eğitim veriyorlar. Ama devlet okullarındaki eğitimin seviyesi çok iyi. Bu sene ama hepsi devlet okuluna gidecekler, çünkü biliyorsunuz artık çok yüksek.

5. Hobileriniz nelerdir?

Fitness, ama ağır böyle. Spor salonunda böyle grup dersleri değil de ağır fitness. Benim çok iyi Hocam var Rus. Burada şey çok önemli yani seni sevdirmesi spora, aşığı verecek sana. Zaten beni bunalımdan kurtaran bu. Benim meslektaşlarımın hepsi çöktüler, boşanan boşanana. Yani ne kadar yüksek uçarsan o kadar düşmek o kadar sert ve zor oluyor. Ben de antidepresant denedim ama bende olmadı ben de spor yapıyorum. Eskiden Sovyet ülkelerde herkes giderdi müzik okuluna. Bizde bu çocukluğumuzdan beri var, sabah egzersizleri. Burada o hiç yok ama şimdi biraz düzeldi.

6. Alanya’ya ne zaman ve ne amaçla geldiniz?

2006’da geldim.

7. Alanya’daki hayatınızdan memnun musunuz?

Memnundum ama şimdi ben de şu an yerli olduğum için, artık bir Türk olduğum için ben de ekonomik durumundan memnun değilim. Ben de alışveriş yapıyorum, çocukları okula götürüyorum. Sık sık memleketime gittiğim için kıyaslayabiliyorum bazı şeyleri. Moskova dünyanın en pahalı şehirlerinden bir tanesi her zaman ama şimdi düşünsenize buradan ucuz hem de 2 katı. Kalite olarak daha yüksek ve fiyat olarak daha düşük oldu. Haliyle bazen düşünmüyor değilim bazen hani döneyim mi? Özellikle de ilk

sebepe çocukların eğitimi. Çünkü orada çok iyi eğitim alabilirler ücretsiz bir şekilde. Eskiden ben de gittiğimde oradan buraya gelmek istemezdim, pardon gelmek için can atardım. Ama şimdi tam tersi oluyor, oradaki spor salonuna gidiyorum, fiyatları görüyorum. Mesela yemek, steak var steak var. Orada daha kaliteli ve ucuz. Eskiden tam tersiydi, şimdi Rusya’da yediğim domatesi ben Alanya’da yemiyorum.

8. Mesleğiniz nedir?

Emlakçiyım.

9. Bildiğiniz yabancı diller hangileridir.

Türkçe ve İngilizce.

10. Türkçenizi hangi seviyede tanımlıyorsunuz?

Bence C1’deyim diye düşünüyorum.

11. Rusya’dayken Türkçe biliyor muydunuz?

Ben Türkiye geldiğimde hiç Türkçe bilmiyordum, sıfır. İlk geldiğimde ben otele çalışmaya geldim, anlaşmalı geldim, tek yön bilet aldım. Giriyorum otele diyorum ki “Where is Ramazan?” Ramazan, patron. Neyse geldi Ramazan Bey, şimdi sana animasyon müdürümüz gelecek dedi. Ben sinirlendim, ben sınıf başkanayım, ciddi bir ailenin kızıyım ne animatörü ya ben yapamam. Sen Türkçe bilmiyorsun nasıl resepsiyonculuk yapacaksın dedi. Ben onlara Moskova’ya dönüyorum dedim, halbuki param yok, dönemem. Sonra benim haykırışlarıma müdür Deniz Bey geldi. Hâlâ çok severek anlatıyorum kendisini hatta küçük oğlum adı Deniz. Deniz Bey geldi bak dedi, eğer resepsiyonda çalışmak istiyorsan Türkçe öğrenmem gerekiyor, kitapların var mı dedi. Ben de getirdim dedim. Tamam o zaman sen bundan sonra sadece Türkçe konuşuyorsun ve günde 12 saat çalışacaksın dedi, normalde 8 saat çalışılır. Ben sonra Yaprak Dökümü izlemeye başladım, o bana çok yardımcı oldu.

12. Rusya’da kursa gittiyseniz hangi seviyeye kadar öğrendiniz?

Hiç gitmedim.

13. Alanya’da kursa ne kadar süre gittiniz?

Bu soruya 11. soruda yanıt alındığı için katılımcıya yöneltilmemiştir.

14. Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz?

Hayır, şu an hiç zorlanmıyorum. Her konuda konuşabilirim.

15. Sosyal medya kullanıyorsanız hangi dilde kullanmayı tercih ediyorsunuz?

Rusça, bazen Türkçe de oluyor.

16. Türkçenizi geliştirmek için bir şeyler yapıyor musunuz?

Tabii ki kitap okuyorum, filmleri izliyorum Türkçe. Dizi izliyorum, film izliyoruz eşimle beraber. Bir de çok konuşuyorum.

17. Ailenizle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Çocuklarımla ben sadece Rusça konuşuyorum ama eşim Türkçe. Büyükler atlattı ama küçüklerde problemler başladı Rusça açısından. Çünkü Rusça daha zor bir dil, Türkçe daha kolay ifade edebilirsin kendini mesela “açmak” her yerde kullanabilirsin, ışık açmak, kapı açmak gibi.

18. Eşinizin ailesiyle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Türkçe. Bunların Türkçe bile Hatayca Türkçe bir değişik. Türkçede komiğime gelen şey “spor, stres” kelimeleri hatta “eşki”.

19. Rusçadan sonra en iyi bildiğiniz dil Türkçe mi?

Evet Türkçe. Bir şey öğrenmek için bir amacın olması gerekiyor, bir motivasyon. Sürekli Türkçe konuştuğum için şimdi İngilizcemi geçti.

20. Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi? Diğerlerinden ayrılan yönleri neler farklı olan yönleri neler? Karşılaştırdığınız zaman Türkçeyi nereye koyabilirsiniz?

En kolayı ve en mantıklı. Sadece zorlandığım şu var İngilizce ve Almanca cümle yapısı farklı. Burada hep sonu getiriyorsun böyle uzun uzun kelimeler oluyor bir kökten çeviriyorsun, hamur gibi. Ama mantığı anladıktan sonra kolay yapabiliyorsun. İstisnalar çok çok az. Kelime hazinesi de çok zengin değil Rusça göre.

21. Buradaki sosyal çevreniz daha çok kimlerden oluşuyor?

Rus, maalesef Rus. Ben çok istiyorum Türk arkadaş.

22. Burada insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor?

Mesela küçük çocuk görünce bebek arabasında ona dokunmak bu bizim için çok vahşice geliyor. Doğum yapan insanın eğer her şey normalse 3 gün kimse gelmez, eşin bile izinle girer. Sizde doğum olunca hemen herkes gelip çocuğa dokunuyor, ben eskiden çok kızıyordum ama şimdi sizinki daha iyi. Çünkü hep görüyordum kalabalıkta olan bebekler hiç ağlamıyor, bizdeki bebekler her seste ağlıyor. Sizin bebekler daha sıcak, özgüvenli büyüyor. Güler yüzlülük mesela sizin, bu çok güzel bir şey ve ben bunları sizden emdim artık. Çünkü farklı ortamlarda büyüdük bizde temasta yok, ben tokalaşmaya çok zor alıştım. Önceleri çok tuhaftı ama şimdi çok hoşuma gitti.

23. Türk gazetelerini okuyor musunuz?

Haberleri aslında her gün okuyorum.

24. Alanya’da yaşayan insanların konuşma dilini anlayabiliyor musunuz?

Yok artık yok.

25. Alanya’da yaşamak Türkçe öğrenmenizi/konuşmanızı nasıl etkiledi?

Bence olumlu. Özellikle turizmde çalıştığım da her yöreden insan vardı çalışan. Daha hızlı öğrendim ve püf noktalarına kadar öğrendim. Dil taşıyıcı gibi konuşmak var dil bilmek var.

26. Yapılan Türkçe şakalara çok rahat Türkçe karşılık verebiliyor musunuz?

Evet, anlıyorum.

27. Konuşmalarınızda atasözü deyim kullanıyor musunuz ya da karşı taraf kullandığı zaman atasözlerini deyimleri anlayabiliyor musunuz?

Benim eşim çok sever ve bana öğretiyor.

28. Bir şey okuduğunuzda anlamadığınızda ne yapıyorsunuz, birine mi soruyorsunuz yoksa sözlüğe mi bakıyorsunuz?

Aslında şöyle yapıyorum genele vurduğunuzda anlıyorsunuz ama ben internete de bakıyorum. Eski Türkçe kelime var ben onu öğreniyorum ve kullanmaya çalışıyorum.

29. Kullandığınız bir sözlük uygulaması var mı?

İnternet.

30. Bürokratik işlerinizi hallederken Türkçe kullanmakta zorluk yaşıyor musunuz? Birisi size yardımcı oluyor mu?

Artık zorlanmıyorum. Tek zorlandığım şey hukuk mesela.

31. Sosyal çevrenize hitap ederken nasıl hitap ediyorsunuz?

Bu soruya 17. soruda yanıt alındığı için katılımcıya yöneltilmemiştir.

32. Türkçeyle birlikte beden dilinizde bir değişiklik oldu mu?

Çook, bunların videosunu bile çektim. Damağı çekmek, cık, bunlar bize çok ters. Hoşuma da gidiyor kullanmak.

33. Türkler gibi beden dilinizi kullanıyor musunuz? Türklerin kullandığı hangi hareket sizin için enteresan?

Bu soruya 32. soruda yanıt alındığı için katılımcıya yöneltilmemiştir.

34. Türk kültürünü yakından tanımanın Türk kültürünün içinde olmanın dilinize etkisi oldu mu?

Olumlu etkiledi. Bu dili taşıyıcı gibi konuşmak istediğim için tabii ki kültürü bilmek gerekiyor hatta dini de bilmek gerekiyor.

35. Türkçe konuşurken ilginç bir olay yaşadınız mı?

Benim meslektaşlarım sağ olsunlar bana çok dalga geçtiler. Haşlanmak, hoşlanmak gibi.

36. Türk kültürüyle Rus kültürünü karşılaştırdığınızda ne size farklı geliyor?

Benzeyen çok yanlarımız var mesela çocuklara karşı ilgimiz, tutumumuz benziyor. Misafirperverlik açısından da benzerlik var. En iyi şeyler misafirlere. Mizah anlamımız benziyor. Benzemeyen taraflar daha çok bence din ile ilgili taraflar. Türk erkeklerin sahiplenme durumu bu bizde yok. O yüzden bizim kadınlar Türk erkekler ister. Aşırı kıskançlık var, ne bilim sürekli kontrolcülük. Bunları Türk kadınlara anlattığımda bu onun için normal, bizde bu yok. Bi de Türkler çok sıcak oldukları için bazen nasıl desem. Bizde her şey net, burada bu yok. 5 dakika bizde 5 dakika ama burada bu yok. Türkler çünkü çok samimi oluyorlar ve bu bizim kültürde olmadığı için biz düşünüyoruz o bizi sevdi bana özel davranıyor ama sonra kazıklıyor.

37. Türkçenizi geliştirmeniz için ne yapmanız gerekiyor? Türkçe öğrenecek olanlara ne tavsiye edersiniz? Ne yapsınlar?

Her gün bu soruyla karşılaşıyorum. Hep bana sorarlar daha dün cevaplıyordum. Ben aslında yaşa göre eğer gençse diyorum ki direkt bir Türk'ten çalışın. TÖMER'in gerçekten böyle profesyonel öğrenmek isteyenler gidebilir. Daha yaşlı biriye online okulları da var Rusların. Kısacası diyorum ki şu an imkân çok. Burada TÖMER ve Rus Derneğinde kurslar var. Hatta ben de orada öğretmenlik yaptım.

38. Sosyal çevreniz sizin yanlışlarınızı düzeltiyor mu?

Hayır, hiç düzeltmiyorlar. Eskiden ben istiyordum, lütfen beni düzeltin diye ama artık biliyorum.

39. Sosyalleşmek için nereleri tercih ediyorsunuz?

Çok bir yer gitmiyorum. Arkadaşlarla görüşürüz.

40. Çocuklarınız iki dilli mi?

Evet, hepsi.

41. Heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda kullandığınız Türkçe kelimeler nelerdir?

Hay yaşa diyorum, çok kızdım Rus küfürler ederim ama genelde Türkçe. rüyamda bile Türkçe konuşuyorum.

42. Eşiniz veya etrafınızdaki anadili Türkçe olan insanlar Türkçe konuşmanız için sizi teşvik ediyor mu?

Evet, o sadece Türkçe konuşur bana. Ben onu Rusça düzelttiğim zaman o bana küsüyor.

43. Türkçeyle ilgili eklemek istediğiniz bu geçirdiğiniz süreçle ilgili yaşadıklarınızla ilgili ya da deneyimlerinize ilgili eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Önemli olan konuşmak, çünkü en önemli sıkıntı bu bence. Ders 1 saat sürer ama siz ne kadar dersi iyi çalışırsanız bu size asla yetmez, pratik lazım.

Katılımcı 8.

1. Adınız nedir?

Y... Ş...

2. Kaç yaşındasınız?

48.

3. Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?

24.

4. Evli misiniz?

Eskiden bir tane Türk eşim vardı. Alanya’da sokakta tanıştık. İş adamı iş yapıyordu, ben bir bisiklet kiraladım o şekilde tanıştım.

5. Hobileriniz nelerdir?

Psikoloji, ben okuyorum. Online Rusya’da bir terapi yapıyorum, vergi ödeme şeyleri orada. Bir insanın içinde çok acı varken bir insan o acıyı iyileştirecek ki o yardım edecek.

6. Alanya’ya ne zaman ve ne amaçla geldiniz?

24 sene önce geldim, gezmek, görmek için geldim. Daha çok denize, tatile, sıcak. O zaman Rusya’da Antalya modaydı. Benim için fazla büyük bir cesaretti. Ben Türkiye ne fazla bilmiyordum bana göre burada Afganistan’dı. Ben hiçbir fikrim yoktu, o zaman internet yeni yeni başlıyordu. Buraya gittiğimde acaba ben nereye gidiyorum, çok şaşırdım.

7. Alanya’daki hayatınızdan memnun musunuz?

Şimdi bu dönemde tabii ki çok memnunum. Dili biliyorum, mentalite biraz çözdüm, Türk arkadaşlarım var. Bir şekilde kendime para kazandırabiliyorum, sadece bu sıcaklar beni öldürüyor.

8. Mesleğiniz nedir?

Psikolog.

9. Bildiğiniz yabancı diller hangileridir?

İngilizce.

10. Türkçenizi hangi seviyede tanımlıyorsunuz?

Hiçbir bilğim yok ama TÖMER bitirdim ben sertifika aldım. Benim telaffuz hâlâ Rus.

11. Rusya’dayken Türkçe biliyor muydunuz?

Burada öğrendim.

12. Rusya’da kursa gittiyseniz hangi seviyeye kadar öğrendiniz?

Bu soruya 11. soruda yanıt alındığı için katılımcıya yöneltilmemiştir.

13. Alanya’da kursa ne kadar süre gittiniz?

7 -8 ay kursa gittim. Eğitim çok seviyorum.

14. Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz?

Mesela bir köye gittiğim zaman, aksan. Konuşmalar bazen anlamıyorum, yani böyle zorluyorum, kulağım kocaman oluyor ama olmuyor. İşte bazı konuşmalar, aksanlar gibi bir şey zorlayabilirim. Bugün tanıdığım bir daire için yardımcı oldum, onlar Türkler ama İsveççe’den geliyorlar hiç anlamadım.

15. Sosyal medya kullanıyorsanız hangi dilde kullanmayı tercih ediyorsunuz?

Rusça kullanıyorum. Ama Türkçe haberler dinlerim, sonra filmler izlerim. Ben daha çok dinliyorum, Podcast mı diyorsunuz Rusça böyle diyorlar.

16. Türkçenizi geliştirmek için bir şeyler yapıyor musunuz?

Konuşuyorum bence. Haberleri dinliyorum, insanları konuşuyorum. Şimdi bir şey düşündüm Türkçe geliştirmem gerekiyor galiba çünkü hep aynı şeyleri konuşuyorum. Yönetimle uğraşıyorum, bütün yönetim aynı, su, havuz, aidat hep aynı.

17. Ailenizle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Çocuklarımla sadece Rusça konuşuyorum. Ben o şekilde rahatım, ne bilim ben daha rahatım. Benim bir teorim var kızım doğduğunda ilk Türk kelime öğrendi sonra Rus kelimeler öğrendi. Onun kafasında her şey oturdu, Rusça da iyi biliyor ama onun için her şey kolay. Oğlan önce Rusça öğrendi sonra her şey Türkçe o yüzden o şimdi zorlanıyor. Annesinden babasından bir dil çıkması gerekiyor yoksa çocuğun kafası karışıyor.

18. Eşinizin ailesiyle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Türkçe. İlk zamanlarda pek konuşmuyordum, yoktu Türkçem. O zaman az konuşuyordum fazla da tabii ki politika ya da Atatürk’ü konuşmuyorduk.

19. Rusçadan sonra en iyi bildiğiniz dil Türkçe mi?

İngilizceydi ama tabii ki ben Türkiye’de yaşadığım için bazı kelimeler hemen duyuyorum ve dil yenileniyor bende.

20. Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi? Diğerlerinden ayrılan yönleri neler farklı olan yönleri neler? Karşılaştırdığınız zaman Türkçeyi nereye koyabilirsiniz?

Bence sistematik bir dil, sistem anladıktan sonra hafif bir dil. Ben şaşırdım ne diyoruz biz kendime yardım edicem, istisna çok az sizde. Rusça’da çok, her şey istisna. Bir sistem öğrendikten sonra her şey hazır. Ben kitap okumadığım için güzellik

bilmiyorum daha çok pratik biliyorum. Çok yumuşak, telaffuzla ilgili. Mesela ben buraya geldiğimde “alo” derdim herkes gülerdi, sizde çok yumuşak. Ama benim bir teorim var, Rusya’da insanlar zor şartlarda o yüzden oradan gelen insanlar sanki bir otomat, sanki asker gibi.

21. Buradaki sosyal çevreniz daha çok kimlerden oluşuyor?

Yelli yelli, Ruslar, Türkler, Iraklılar, Ukraynalılar, Kazaklar, Rusça konuşan Yahudi.

22. Burada insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor?

Değişik daha önce duymadığım aksan. Ben hep Alanya’da yaşadığım için anlıyorum. Ben insanları da beğeniyorum, dili de seviyorum.

23. Türk gazetelerini okuyor musunuz?

Hayır.

24. Alanya’da yaşayan insanların konuşma dilini anlayabiliyor musunuz?

Pazarda olabilir.

25. Alanya’da yaşamak Türkçe öğrenmenizi/konuşmanızı nasıl etkiledi?

Tabii ki ben ilk Türkçe eşimle öğrendim. Onun ailesiyle ne konuşuyor onlar anlamak istiyorum. Alanya’da bir dernek var dağlara çıkıyorlar. Onlarla birlikte gittik, çadır yaptık. Onlar konuşuyorlar, gülüyorlar ben oturuyorum, hiçbir şey anlamıyorum, hakkımda mı gülüyorlar. Burada olmasaydım, hayatta öğrenmeyecektim. Birçok arkadaşım var burada gerçekten çok Rusça konuşan insanlar var, memurlar bile Rusça konuşabiliyor o yüzden burada yaşayan insanlar öğrenemiyorlar, kafasında kalmıyor.

26. Yapılan Türkçe şakalara çok rahat Türkçe karşılık verebiliyor musunuz?

Bazı, hepsi değil.

27. Konuşmalarınızda atasözü deyim kullanıyor musunuz ya da karşı taraf kullandığı zaman atasözlerini deyimleri anlayabiliyor musunuz?

Atasözü biraz daha az anlarım. Atasözü benim güçlü bir tarafım değil diyebilirim. Ama açıklarlarsa anlayabilirim.

28. Bir şey okuduğunuzda anlamadığınızda ne yapıyorsunuz, birine mi soruyorsunuz yoksa sözlüğe mi bakıyorsunuz?

Soruyorum ne demek bu. Google bakıyorum.

29. Kullandığınız bir sözlük uygulaması var mı?

Hayır.

30. Bürokratik işlerinizi hallederken Türkçe kullanmakta zorluk yaşıyor musunuz? Birisi size yardımcı oluyor mu?

Dil ile değil. Profesyonel bir şeyler olduğu zaman anlamıyorum, Arapça zaten.

31. Sosyal çevrenize hitap ederken nasıl hitap ediyorsunuz?

Değişir.

32. Türkçeyle birlikte beden dilinizde bir değişiklik oldu mu?

Evet, çok güzel. Dediğim gibi ben ilk geldiğimde kesinlikle bir Rus'tum. Zamanında ben çok yumuşadım, gülümsüyorum. Rusya'da sebepsiz güldünüz, aptal sanırlar. Sebepsiz güldünüz bu olmaz, gereksiz enerji tüketiyorsunuz.

33. Türkler gibi beden dilinizi kullanıyor musunuz? Türklerin kullandığı hangi hareket sizin için enteresan?

“Cık” ve elimi kalbime koymayı kullanıyorum. Damağı kaldırmak bilmiyorum ne işe yarıyor, çok ilginç, bir anlamı yok.

34. Türk kültürünü yakından tanımanın Türk kültürünün içinde olmanın dilinize etkisi oldu mu?

Kesinlikle, kesinlikle. Yani dilsiz kültür bence öğrenilmez. Dil öğrendiğin zamanda kültür öğreniliyor.

35. Türkçe konuşurken ilginç bir olay yaşadınız mı?

Ben hatırlamıyorum, çok önceydi, çok vardı. Valla hiç hatırlayamıyorum.

36. Türk kültürüyle Rus kültürünü karşılaştırdığınızda ne size farklı geliyor?

Benzer şeyleri, geç kalmak alışkanlık. İş yaparak biraz böyle robot değil de nasıl anlatım. Yani çok zorlanmayarak işi yapmak. Arkadaşlık var yüksek derecede, burada da var bizim de aynı şekilde. Gençlerin kafalarında bence aşk isteği çok yüksek. Ruslar Türklerden çok soğuk. Çocukların eğitim konusunda bizimkiler kesinlikle manyak, çok küçük yaşta başlıyorlar. Aşk benzer kara seveda mı deriz, Türkiye’de daha çok var bence. Ben daha sakın olsun derim ama burada öyle değil kesinlikle.

37. Türkçenizi geliştirmeniz için ne yapmanız gerekiyor? Türkçe öğrenecek olanlara ne tavsiye edersiniz? Ne yapsınlar?

Bir kursa gitsinler kesinlikle. Bu ekler de mi bu çok değişik. Bu eklemin gramatik öğrenmeyince kafasında çorba olacak bence.

38. Sosyal çevreniz sizin yanlışlarınızı düzeltiyor mu?

Yok, eğer ben sorarsam. Ben ilk öğrendiğimde bir şey gördüm o zaman çok Türkçe öğrenen yoktu. Onlar çok mutlu oluyordu Yulia Türkçe konuşuyor diye o yüzden beni düzeltmezler.

39. Sosyalleşmek için nereleri tercih ediyorsunuz?

Artık çıkmıyorum. Arkadaşlarımın evi.

40. Çocuklarınız iki dilli mi?

Evet.

41. Heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda kullandığınız Türkçe kelimeler nelerdir?

İkisi de kullanırım, maşallah derim vay be derim. Çok sinirlendim belki biraz Rusça argo kullanırım. Rus argo kelimeler ayrı bir sanat bana göre. O kelimeler çok özel kelimeler. Türkçe argo kelime biliyorum ama kullanmadım, ama Rus kelimeler bana güç verir. Ama mutluluk zamanında kesinlikle Türk kullanır.

42. Eşiniz veya etrafınızdaki anadili Türkçe olan insanlar Türkçe konuşmanız için sizi teşvik ediyor mu?

Eskiden evet.

43. Türkçeyle ilgili eklemek istediğiniz bu geçirdiğiniz süreçle ilgili yaşadıklarınızla ilgili ya da deneyimlerinize ilgili eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Mutluyum, kocaman bir hayatım oldu Türkiye’de. Çocuklarım var. Açıkçası iki tane vatanım var, iki tane evim var diyebilirim.

Katılımcı 9.

1. Adınız nedir?

A... K..., Türkiye'ye geldiğimde herkes adımın ne anlama geldiğini sormaya başlamıştı. Kendi açımdan söyleyebilirim ki daha önceden merak etmemiştim. Açıkçası Rusçada hiçbir şey demek değildir. Yunanca bir isimdir. Diriliş manasına gelir.

2. Kaç yaşındasınız?

27 yaşımdayım.

3. Kaç yıldır Türkiye'de yaşıyorsunuz?

10 yıldır. 17 yaşımdayken geldim. Türkiye burslarını nerde kazandıysam orasıdır. İlgim de vardı. Açıkçası önceleri Petersburg'da okuyacaktım, yine Şark Dilleri.

4. Evli misiniz?

Değilim. Çocuğum yok Allah saklasın.

5. Hobileriniz nelerdir?

Yani geniş yelpaze sunabilirim bu anlamda. Bisiklete binmek açıkçası Alanya'da bir yere varmanın tek yoludur. Buradaki ulaşım Ankara'dan sonra kendiniz de anlıyorsunuz.

6. Alanya'ya ne zaman ve ne amaçla geldiniz?

6 ay önce okulda öğretmen olabilmek için geldim. Alanya'ya özel bir ilgim açıkçası yok. Çok Rus'un olduğu yeri tercih etmezdim, burası çok pahalıdır. Ama nasıl desem tatile gelebilirim diye düşünmüştüm ama yaşamak değil. Ayrıca ben Türkiye'yi seviyorum ama burası pek de Türkiye değil gibi geliyor.

7. Alanya'daki hayatınızdan memnun musunuz?

Şu anda memnunum ama işim olmasa derhal dönerdim. İklimi gayet güzel ve işim bol. Buradaki Rusların çoğu Türkçe bilmediklerinden dolayı çevirmenlik ve öğretmenlik yapabiliyorum. Rusya'dakilerle ve Alanya'da çok öğrencim olmuştur.

8. Mesleğiniz nedir?

Öğretmen ve çevirmen.

9. Bildiğiniz yabancı diller hangileridir?

İngilizce ve Rusça. Çağdaş Türk Lehçeleri okuduğum için pek çok Türk lehçesini anlayabilirim. Benim uzmanlık alanım Azericeydi. Tabii ki Azerbaycan Türkçesi demek gerekiyor. Azerice, Çuvaşça, Başkurtça, Kırım Tatarcası, Tatarca, Uyгурca, Kazakça, Kırgızca okuyabilirim. Tabii ki bunların oranları değişir anlamamda. Belli bir metin verilirse yazabilirim. Ancak maalesef üniversitedeki ana amacımız o dillerle sadece

tanışmaktı. Yüksek lisansta Karaçay Malkarca üzerine çalıştım. Şu an konuşur sayısı 31.000.

10. Türkçenizi hangi seviyede tanımlıyorsunuz?

Türkçe master yaptım. Yunus Emre Enstitüsünden C2 almaya çalışıyorum. Ama maalesef 100 üzerinden 100 alanlara veriyorlarmış. Benim geçenki puanım 98'dir.

11. Rusya'dayken Türkçe biliyor muydunuz?

12 yaşından beri Türkçe öğreniyorum. Benim annem üniversitede Türkçe hocalığı yapıyordu. Rusya'da TÖMER'e gidiyordum. Nasıl söylesem, akrabalarınızdan bir şey öğrenmek pek iyi olmuyor. Zaten bizdeki Türk nüfusu gayet yoğun.

12. Rusya'da kursa gittiyseniz hangi seviyeye kadar öğrendiniz?

B2 seviyesine kadar.

13. Alanya'da kursa ne kadar süre gittiniz?

Taşındıktan sonra hayır. Zaten benim Türkçeyle hikâyem o kadar hızlı gelişti ki, kurslara gitmedim.

14. Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz?

Türkçe okurken, yazarken, konuşurken zorlanmıyorum. Sadece Alanya'da dinlerken zorlanıyorum çünkü buradaki şive daha kaba. Yani Ankara'da daha çok standart Türkçe duyabilirsiniz. Elbette "Angaralı" biri çıkarsa bile onlarla çok sık karşılaşmamıştım. Buradakiler ise biraz farklı konuşuyor diyelim.

15. Sosyal medya kullanıyorsanız hangi dilde kullanmayı tercih ediyorsunuz?

İngilizce, çünkü hem Rusya'dan hem Türkiye'den arkadaşlarım var. Ayrıca bu ikisini de bilmeyen başka ülkelerden arkadaşlarım var o yüzden "lingua franca" kullanmak daha iyidir diye düşündüm.

16. Türkçenizi geliştirmek için bir şeyler yapıyor musunuz?

Bu aralar hayır. Arada diziler izlerdim. Kitapları zaten öğrenmek için değil keyfine ilerdim, pardon okumak.

17. Ailenizle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Rusça. Yani şöyle arada garip bir Rusça- Türkçe karışımı çıkabiliyor. Açıkçası sadece Ankara'da yaşarken benim Türkçe daha iyiydi. Şimdi hem Türkçe hem İngilizce öğretiyorum. Yani Türkçem kısıtlı olmuştur.

18. Eşinizin ailesiyle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Katılımcı önceki sorularda bekâr olduğunu belirttiği için bu soru sorulmamıştır.

19. Rusçadan sonra en iyi bildiğiniz dil Türkçe mi?

Türkçe. Harcadığım yılları bir yere koyamayız maalesef.

20. Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi? Diğerlerinden ayrılan yönleri neler farklı olan yönleri neler? Karşılaştırdığınız zaman Türkçeyi nereye koyabilirsiniz?

Bir Türkolog, dil bilimci olarak konuşabilirim. Benim için zaten kolay, bir sıkıntı yoktu. Ancak Türkçeyi yeni öğrenmeye çalışan insanlar için acayip zordur. Çünkü birincisi mantık farklı, Rusçada böyle şeyler hiç olmuyor. Zaten bütün gramer sondan gelen bağlaçlar üzerine kurulu olduğundan Ruslar için zordur. Mantıklıdır, İngilizce ve Rusça kadar istisnası yoktur. Ancak, bu mantığı anlayana kadar gerçekten çok zaman geçiyor.

21. Buradaki sosyal çevreniz daha çok kimlerden oluşuyor?

Çoğunlukla meslektaşlarımdan, çoğunlukla Ruslardan. Burada zaten çok Türk yaşadığını göremedim açıkçası. Burası sanki gerçekten küçük bir Rusya gibidir. Asla Türkiye gibi değildir gibime geliyor. Belki üniversite çevresinde takılıydım Türk çevrem de olurdu. Okulda da Türk çalışanlar var.

22. Burada insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor?

Şiveleri. Çok acayip değil ancak bazen ne söylemek istedikleri anlaşılmayabilir.

23. Türk gazetelerini okuyor musunuz?

Hiçbir dilde gazete okumadığım için Türkçe gazete de okumuyorum Bazen internetten sadece.

24. Alanya’da yaşayan insanların konuşma dilini anlayabiliyor musunuz?

Çoğunlukla. Türkçe bilmediğimden değil, daha çok gerçekten ağız özelliği beni zorluyor. Esnaflarla konuşurken daha sık sıkıntı çektiğimi söyleyebilirim, ağız özelliğinden dolayı.

25. Alanya’da yaşamak Türkçe öğrenmenizi/konuşmanızı nasıl etkiledi?

Yaklaşık 8 yıldır Türkçe öğrenme çabam yoktur. Arka planda hep bir şeyler öğreniriz mutlaka.

26. Yapılan Türkçe şakalara çok rahat Türkçe karşılık verebiliyor musunuz?

Evet, çoğunlukla.

27. Konuşmalarınızda atasözü deyim kullanıyor musunuz ya da karşı taraf kullandığı zaman atasözlerini deyimleri anlayabiliyor musunuz?

Tabii ki deyimlere göre değişiyor. Hâlâ bilmediğim deyimler vardır.

28. Bir şey okuduğunuzda anlamadığınızda ne yapıyorsunuz, birine mi soruyorsunuz yoksa sözlüğe mi bakıyorsunuz?

Çoğu zaman zaten bağlamdan çıkarılabilir. Bir kelimeyi gerçekten merak ediyorsam internete girip bakıyorum çünkü çok fazla Arapçadan ve Farsçadan geçmiş sözcük vardır. Yani onların Arapça olduğunu anlayabilirim ama ne demek olduğunu anlayabilirim.

29. Kullandığınız bir sözlük uygulaması var mı?

Google kullanıyorum. Çünkü açıkçası çeviri bu işi çok zorlaştırıyor.

30. Bürokratik işlerinizi hallederken Türkçe kullanmakta zorluk yaşıyor musunuz? Birisi size yardımcı oluyor mu?

Sıkıntı değil, sıkıntı yaşamıyorum. Çoğu zaman sıkıntı yaşamıyorum zaten 4 yıl boyunca hukuk çevirileri yaptım.

31. Sosyal çevrenize hitap ederken nasıl hitap ediyorsunuz?

Sosyal medyada olduğu gibi İngilizce. Arkadaş çevrem zaten bir grup değildir. O gruplara göre hitap ediyorum.

32. Türkçeyle birlikte beden dilinizde bir değişiklik oldu mu?

Elbette. Birincisi zaten sesin değişiyor, tonlamalar çok farklıdır. Türkiye’de daha çok yüz ifadeleri gerekiyordur.

33. Türkler gibi beden dilinizi kullanıyor musunuz? Türklerin kullandığı hangi hareket sizin için enteresan?

Rusya’da nasıl desem sosyal ilişkilerimiz hep güç koruma modunda. Gerçekten insanı çok beğeniyorsanız ona gülersiniz. Burada hiç tanımadığını çocuklara el uzatıyorsunuz, Rusya’da hiç mümkün değil o el koparılır. “Cık” hareketini artık çok yapıyorum.

34. Türk kültürünü yakından tanımanın Türk kültürünün içinde olmanın dilinize etkisi oldu mu?

Evet. Deyimler, atasözleri. Türklerin neden bazı konularda bize göre fazla tepki göstermektedir. Klasik edebiyatında bile “gül – bülbül” olayından o kadar küçük şeylerden drama yarattıklarını, yani nedenleri anlayabiliyorsunuz. Daha doğrusu edebiyat okudukça insanları anlamaya başladım. Bize göre bazı şeyler çok abartı, çok yoğun, çok hızlı. Dolayısıyla fırtınalı geçiyor.

35. Türkçe konuşurken ilginç bir olay yaşadınız mı?

Daha çok Türkçe küfürler ile ilgili. Annemin bir arkadaşı bakkala gelmiş, taze ekmek yerine erkek istiyorum demiştir. Sonra bakkalcı da onunla dalga geçmiştir.

36. Türk kültürüyle Rus kültürünü karşılaştırdığınızda ne size farklı geliyor?

Arkadaşlık açısından Rus kültüründe yaşamak kolay olabilir. Ancak şöyle bir sıkıntı var gençliğim burada geçtiği için ne yetişkin Rus kültürünü bilirim ne de tam olarak Türk olabildim. Ortada kaldım diyelim.

37. Türkçenizi geliştirmeniz için ne yapmanız gerekiyor? Türkçe öğrenecek olanlara ne tavsiye edersiniz? Ne yapsınlar?

Sabretmeyi tavsiye ederim. Grameri, söz varlığını orantılı bir şekilde ve aynı anda öğrenmelerini tavsiye ederim. Çoğunlukla karşılaştığımız tablo bu. İlk başta biraz zorlanırlar ama sonra her şey daha güzel olacak.

38. Sosyal çevreniz sizin yanlışlarınızı düzeltiyor mu?

Evet, zaten Türkçe hocalarıyla çalıştığım için beni arada düzeltiyor.

39. Sosyalleşmek için nereleri tercih ediyorsunuz?

Arada barlara gidebiliyoruz.

40. Çocuklarınız iki dilli mi?

Katılımcı önceki sorularda bekâr olduğunu belirttiği için bu soru sorulmamıştır.

41. Heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda kullandığınız Türkçe kelimeler nelerdir?

“Yaa” bunu farklı duygularda söyleyebilirim.

42. Eşiniz veya etrafınızdaki anadili Türkçe olan insanlar Türkçe konuşmanız için sizi teşvik ediyor mu?

Bu soruya 4 ve 31. sorularda yanıt alındığı için katılımcıya yönlendirilmemiştir.

43. Türkçeyle ilgili eklemek istediğiniz bu geçirdiğiniz süreçle ilgili yaşadıklarınızla ilgili ya da deneyimlerinizle ilgili eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Güzel, mantıklı, tatlı, kendi karakterli bir dildir. Zaten insanları güzel, sıcak. Ne kadar hızlı kızıyorlarsa o kadar çabuk bitiyor kızgınlıkları.

Katılımcı 10.

1. Adınız nedir?

V... V...

2. Kaç yaşındasınız?

22 yaşımdayım.

3. Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?

2 yıldır

4. Evli misiniz?

Değilim

5. Hobileriniz nelerdir?

Spor çok seviyorum, psikoloji çok seviyorum. Ben Rusya’da spor bilimi okuyorum.

6. Alanya’ya ne zaman ve ne amaçla geldiniz?

2 yıl önce geldim. Normal iş için geldim. Utopya World orayı biliyorsunuz. Spor animasyon orada çalışmak istedim ama sonra savaş başladı ve orası bana iş ikamet yapmak istemedi. Ben de öğrenci olmak istedim.

7. Alanya’daki hayatınızdan memnun musunuz?

Memnunum, özel bir yurttaki kalıyorum. Benim için çok yakın bir kültür değil ama mutluyum. İki ülke Türkiye-Rusya tatil benim için. Sıkılıyorum o zaman gidiyorum.

8. Mesleğiniz nedir?

Online spor yaptırıyorum. Rus okulunda öğretmenim. Birazdan Rusya’da kampta çalışacağım, çocuklarla çalışacağım.

9. Bildiğiniz yabancı diller hangileridir?

İngilizce ve İtalyanca ve şimdi ALKÜ’de Almanca.

10. Türkçenizi hangi seviyede tanımlıyorsunuz?

Bana göre ben düşünüyorum bazen B1. Maksimum B2 kullanıyorum çünkü kimse C1 konuşmuyor.

11. Rusya’dayken Türkçe biliyor muydunuz?

Hayır bilmiyordum hiç. Ben çok Türk müzik dinliyordum. Çünkü anlamak için, Rus kulağı için Türkçe zor. Ama yavaş yavaş mantık anladım.

12. Rusya’da kursa gittiyseniz hangi seviyeye kadar öğrendiniz?

Gitmedim.

13. Alanya’da kursa ne kadar süre gittiniz?

TÖMER’de öğrendim. 1 yıl gittim.

14. Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz?

Yeni gramer kullanmak bu en zorluyorum. Mümkün kolay gramer var otomatik bunu kullanmak istiyorum. Çünkü Türk arkadaşlar, onlar da kullanmıyor. Bazen Türkler beni beklemeyecek.

15. Sosyal medya kullanıyorsanız hangi dilde kullanmayı tercih ediyorsunuz?

Rusça, Türkçe ve İngilizce en az.

16. Türkçenizi geliştirmek için bir şeyler yapıyor musunuz?

Ben konuşurum, insanlarla konuşurum. Hızlı bilmek için çalışırım ve yavaş yavaş anlarım. Türkçe müzik dinliyorum, bu yeterli değil.

17. Ailenizle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Katılımcı bekâr olduğunu belirttiği için bu soru sorulmamıştır.

18. Eşinizin ailesiyle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Bu soruya 4. soruda yanıt alındığı için katılımcıya yöneltilmemiştir.

19. Rusçadan sonra en iyi bildiğiniz dil Türkçe mi?

Şimdi Türkçe çünkü İngilizce hiç kullanmıyorum.

20. Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi? Diğerlerinden ayrılan yönleri neler farklı olan yönleri neler? Karşılaştırdığınız zaman Türkçeyi nereye koyabilirsiniz?

Komik bir dil, Ruslar için komik. Mesela “saray” bunu siz biliyorsunuz bu sizin için güzel bir şey ama bizim için kötü. Sizin için nasıl fiil en son oluyor, bizim için her yerde olur. Çok matematik dil, bilmek gerekiyor. Ne güzel, Türkçe biliyorum o zaman Kazakça, Türkmence anlayabiliyorum. Bu çok güzel.

21. Buradaki sosyal çevreniz daha çok kimlerden oluşuyor?

Yeni arkadaş oluyorum, Türkler daha fazla var.

22. Burada insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor?

Hiç problem yok, kısa kısa konuşuyorum herkes beni anlıyor. Ama biraz uzun konuşma için benim Türkçe beğeniyorlar. Her zaman duyuyorum, çok tatlı konuşuyorsun. Sadece çok özel bir kelime bilmiyorum. Ders arkadaşım ile konuşuyorum, hiç problem yok. Evet kelime önemli, dil önemli ama ne yapıyorum o da önemli. O yüzden Türkler beni seviyor.

23. Türk gazetelerini okuyor musunuz?

Gazete okumuyorum ama haberleri izliyorum. Ben futbol hocası burada Kestelspor'da. O yüzden futbol haberler bakıyorum. Galatasaray'ı tutuyorum. Ne ilginç çocuklar bana spor hakkında haber veriyor.

24. Alanya'da yaşayan insanların konuşma dilini anlayabiliyor musunuz?

İlk zaman anlamadım, sonra yavaş yavaş. Hatırlıyorum nasıl Türkiye'den insanlar biraz eski kelime kullanıyor, çok ilginç. O yüzden bazen anlıyorum, bazen anlamıyorum.

25. Alanya'da yaşamak Türkçe öğrenmenizi/konuşmanızı nasıl etkiledi?

Tabii ki burada daha iyi. Rusya'da Azerbaycan insanlar var sadece. Burada her zaman pratik var, insanlarla konuşabilirim. Reklam da izleyebilirim ve özel kelime öğrenebilirim.

26. Yapılan Türkçe şakalara çok rahat Türkçe karşılık verebiliyor musunuz?

Bu benim için çok zor oldu, ilk zaman ilginç durumlar yaşadım. Bir insan büyük hoca, Kestelspor'dan bana şaka yaptı, söyledi. Ben o zaman da söyledim ki ne söylüyorsunuz o zaman ben yavaş yavaş anlıyorum. Ama sadece ne zor dinliyorum gramer anlıyorum ama mantık anlamıyorum. Bu belki kültür farkıdır.

27. Konuşmalarınızda atasözü deyim kullanıyor musunuz ya da karşı taraf kullandığı zaman atasözlerini deyimleri anlayabiliyor musunuz?

Bunu çok az biliyorum, çok az anlıyorum. İlk defa söyledi zor, tamam aldım. Belki 100 defa gerekiyor. Çok istiyorum ama otomatik gelmiyor, o yüzden söylemiyorum. Çok zaman lazım, özel pratik lazım.

28. Bir şey okuduğunuzda anlamadığınızda ne yapıyorsunuz, birine mi soruyorsunuz yoksa sözlüğe mi bakıyorsunuz?

İnsana soruyorum, tekrar söyleyebilirsin lütfen diyorum. En yakın durumda bunu kullanmak istiyorum, hızlı pratik yapmak istiyorum.

29. Kullandığınız bir sözlük uygulaması var mı?

Duolingo var, ders notları var, Türk arkadaşlarım var. Bu kadar.

30. Bürokratik işlerinizi hallederken Türkçe kullanmakta zorluk yaşıyor musunuz? Birisi size yardımcı oluyor mu?

Mesela Jandarmaya gitmek zor olabilir çünkü telefon yanında olmaz. Telefonla konuşmak zor olur çünkü onlar yabancı olduğumu anlamaz.

31. Sosyal çevrenize hitap ederken nasıl hitap ediyorsunuz?

Dikkat ediyorum ama bazen otomatik Rusça çıkıyor. Sadece biraz durabilirim, pause yapabilir.

32. Türkçeyle birlikte beden dilinizde bir değişiklik oldu mu?

İlk defa baktığın zaman çok saygısız hissedim. Ama bu sizin için normal bu hiç kötü değil. Şimdi sizin dil vücudu anlıyorum. Türkler düz konuşmuyor, mesela ne sevmiyor düz konuşmuyor. Bana insanlar dedi Ruslar çok kaba konuşuyor. Ama bizim kültürümüzde bu çok normal.

33. Türkler gibi beden dilinizi kullanıyor musunuz? Türklerin kullandığı hangi hareket sizin için enteresan?

Ama şimdi bu başladı “cık” yapıyorum. Ne istemiyorum bunu yapıyorum.

34. Türk kültürünü yakından tanımanın Türk kültürünün içinde olmanın dilinize etkisi oldu mu?

Hepsi beraber lego gibi oldu, ben şimdi anlıyorum, normal. Her şey iyi oldu.

35. Türkçe konuşurken ilginç bir olay yaşadınız mı?

“Kalbim kırıldı” mesela bu cümle ben ne diyor “kalbim bıraktım”

36. Türk kültürüyle Rus kültürünü karşılaştırdığınızda ne size farklı geliyor?

Çok farklı değil çünkü Rusya çok büyük. Sadece ne çok farklı olabilir. Ben sadece Alanya’daki insanları biliyorum. Onlar kaba hissediyor, saygısız hissediyor o yüzden düz söylemiyor. Çorba kültürü mesela çok farklı. Sizin için çorba çok önemli değil, Rusya’da bu çok önemli. Türkler daha sıcak, daha duygular var, Ruslar biraz soğuk değil, dışarda daha ciddi. Bu kötü değil, sadece ilginç. İnsanları çok seviyorsunuz, çok empati yapıyorsunuz. Rusya’da bu olmaz kimse beni bilmiyor “canım” olmaz. Türk gençler hızlı arkadaş oluyor, 2 gün buluştuk arkadaş oluyorlar. Kıyafet biraz farklı, Türkler daha kara renk seviyor. Ruslar biraz daha açık seviyor, sarı, pembe.

37. Türkçenizi geliştirmeniz için ne yapmanız gerekiyor? Türkçe öğrenecek olanlara ne tavsiye edersiniz? Ne yapsınlar?

Pratik lazım, konuşma lazım, ALKÜ’de TÖMER’e gitmek lazım. Öğretmen yoksa arkadaş lazım, Rusça bilmek olmaz. Tabii ki özel çalışmak lazım.

38. Sosyal çevreniz sizin yanlışlarınızı düzeltiyor mu?

Hayır, bazen yanlış söyleyebilirim ama kimse söylemiyor. Onlar bu durumu aldı, normal diyor, hiç kötü değil. Ben diyorum lütfen yanlış söylüyorum bana söyle lütfen.

39. Sosyalleşmek için nereleri tercih ediyorsunuz?

Okul, kafe gibi.

40. Çocuklarınız iki dilli mi?

Katılımcı önceki sorularda bekâr olduğunu belirttiği için bu soru sorulmamıştır.

41. Heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda kullandığınız Türkçe kelimeler nelerdir?

Rus küfür, çünkü kimse bilmiyor. Ama nasıl konuşuyorum, her yerde olmaz. Çok mutlu o zaman Türkçe. Mesela kedi var ben o zaman “aa tatlım, canım, gel buraya” diyorum.

42. Eşiniz veya etrafınızdaki anadili Türkçe olan insanlar Türkçe konuşmanız için sizi teşvik ediyor mu?

Arkadaşlarım ben yanlış konuştuğumda bunu çok tatlı buluyorlar ve düzeltmiyorlar.

43. Türkçeyle ilgili eklemek istediğiniz bu geçirdiğiniz süreçle ilgili yaşadıklarınızla ilgili ya da deneyimlerinizle ilgili eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Türkler ve Türkiye bizden çok farklı. Ama aynı zamanda çok iyi insanlar var, çok iyi şeyler var. Çok iyi şeyler olabilir. Türkçe öğrenmek lazım, keyif için, üniversite için, iyi insanlar için. Ve çok para lazım Alanya için.

Katılımcı 11.

1. Adınız nedir?

T... Ç...

2. Kaç yaşındasınız?

20.

3. Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?

10 Yıldır.

4. Evli misiniz?

Hayır.

5. Hobileriniz nelerdir?

Yaptığım hobiler var. Mesela eskiden birkaç sene önce mesela kayak sürüyordum, yarışmalara katılıyordum. Şimdi gitar çalıyorum. Yani arada işte dışarda, burada mesela bir etkinlikler düzenleniyor orada çalıyorum. Bu kadar yani. Orada tekvando yapıyordum.

6. Alanya’ya ne zaman ve ne amaçla geldiniz?

10 yıl önce babam burada olduğu için.

7. Alanya’daki hayatınızdan memnun musunuz?

Memnunum, bir problem yok. Ben aslında kış insanıyım ama burayı seviyorum, ayrı bir havası var.

8. Mesleğiniz nedir?

Öğrenciyim, yazın tur ofisinde çalışıyorum.

9. Bildiğiniz yabancı diller hangileridir?

İngilizce, İspanyolca ve Türkçe. Ana dilim Rusça sonra Türkçe öğrendim, sonra İspanyolca.

10. Türkçenizi hangi seviyede tanımlıyorsunuz?

C2.

11. Rusya’dayken Türkçe biliyor muydunuz?

Yok, hiç bilmiyordum. Hayır bilmiyordum.

12. Rusya’da kursa gittiyseniz hangi seviyeye kadar öğrendiniz?

Gitmedim

13. Alanya’da kursa ne kadar süre gittiniz?

Gitmedim, özel ders aldım

14. Türkçe yazarken zorlanıyor musunuz?

Öğrenirken zordu ama şimdi hiçbir sıkıntı yok.

15. Sosyal medya kullanıyorsanız hangi dilde kullanmayı tercih ediyorsunuz?

İngilizce, Rusça ve Türkçe kullanıyorum. Moduma göre değişiyor arada Rusça yazarım, arada Türkçe, İngilizce. Benim takipçilerim hani Ruslar da var Türkler de var arada yabancılar da var.

16. Türkçenizi geliştirmek için bir şeyler yapıyor musunuz?

Kitap okuyorum. Türkçeyi geliştirmek için değil de genel olarak kitap okuyorum. Ama o da geliştirme olarak sayılabilir.

17. Ailenizle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Annemle Rusça, babamla Türkçe.

18. Eşinizin ailesiyle hangi dilde konuşuyorsunuz?

Katılımcı önceki sorularda bekâr olduğunu belirttiği için bu soru sorulmamıştır.

19. Rusçadan sonra en iyi bildiğiniz dil Türkçe mi?

Türkçe.

20. Bildiğiniz diller arasında Türkçe nasıl bir yerde, zor bir dil mi?

Diğerlerinden ayrılan yönleri neler farklı olan yönleri neler? Karşılaştırdığınız zaman Türkçeyi nereye koyabilirsiniz?

Rusçaya göre daha kolay bir dil. Yani mesela yabancı bir insan Rusçayı çok zor öğrenir. Aksansız konuşmak zaten neredeyse imkânsız bir şey. Bu yüzden Türkçe daha kolay. Ama İngilizceyle İngilizce Türkçeden daha kolay. Rusçada çok fazla kural var, çok fazla benzer kelime var. Ama Rusçada mesela 5 tane anlamı ifade eden bir tane kelime olabilir.

21. Buradaki sosyal çevreniz daha çok kimlerden oluşuyor?

Daha çok Türkler. Eskiden çok fazla Rus arkadaşım vardı ama artık çok az konuşuyoruz.

22. Burada insanlarla konuşurken sizi en çok ne zorluyor?

Çok bir şey zorlamıyor sanırım. Yani konuştuğu insana bağlı aslında. Yani bazı insanlar çok zor konuşabiliyor, konuştuğu kelimeler, söylediği kelimeler. Aksanları anlayabiliyorum, aksan derken Alanya şivesini anlayabilirim. Trabzon'da biraz zorlanırım ama genel olarak zorlanmam. Bi de benim babam Alanyalı olduğu için.

23. Türk gazetelerini okuyor musunuz?

Hayır. Genelde haberleri Telegramdan okurum, Rusça, Türkçe karışık. Oradaki kanallardan bağımsız.

24. Alanya’da yaşayan insanların konuşma dilini anlayabiliyor musunuz?

Burada Türkçe öğrendiğim için anlarım.

25. Alanya’da yaşamak Türkçe öğrenmenizi/konuşmanızı nasıl etkiledi?

Yani Rusya’da öğrenseydim kötü olurdu çünkü pratik olmazdı. Hani burada pratik olduğu için dediğim gibi 4-5 ay ders oldum sonra pratik yaptım.

26. Pazarda / çarşıda konuşulan Türkçeyi anlayabiliyor musunuz?

Yok, çekmiyorum.

27. Yapılan Türkçe şakalara çok rahat Türkçe karşılık verebiliyor musunuz?

Evet, Atasözleri bazen anlamıyorum ama genel olarak bakacak olursak evet.

28. Konuşmalarınızda atasözü deyim kullanıyor musunuz ya da karşı taraf kullandığı zaman atasözlerini deyimleri anlayabiliyor musunuz?

Yok atasözü kullanmıyorum. Yok, bilmiyorum, aklıma gelmiyor ya konuşmam içine katmıyorum genelde.

29. Bir şey okuduğunuzda anlamadığınızda ne yapıyorsunuz, birine mi soruyorsunuz yoksa sözlüğe mi bakıyorsunuz?

Yok öyle bir alışkanlığım yok benim. Yani sonra bakmam için yazıyorum ama sonra aklımdan kaçıyor, bakmıyorum. Ders esnasında bir kelime çıkar onu yazarım sonra bakmak için ama aklımdan gider.

30. Kullandığınız bir sözlük uygulaması var mı?

Yok, kullanmam.

31. Bürokratik işlerinizi hallederken Türkçe kullanmakta zorluk yaşıyor musunuz? Birisi size yardımcı oluyor mu?

Onda zorlanırım diye düşünüyorum, zorlanabilirim. İlk olarak benlik bir iş olmadığı için mesela Rusya’da olsa da zorlanırım çünkü o tarz işlerde ben biraz zayıfım. Konuşurken ona uygun olacak bir cümle kuramam. Yani böyle terimler falan.

32. Sosyal çevrenize hitap ederken nasıl hitap ediyorsunuz?

Yakın arkadaşlarıma arada Rusça konuşurum, şakasına. Ama genel olarak, yakın bir arkadaş değilse normal bir arkadaşsa Türkçe konuşurum.

33. Türkçeyle birlikte beden dilinizde bir değişiklik oldu mu?

İlk başta oluyordu, bende oluyordu. İlk başta mesela Türklerin kullandığı işte jestler falan onları kullanıyordum. Ama sonra bıraktım. Bir şey anlatırken elimi kullanırdım, sonra bıraktım.

34. Türkler gibi beden dilinizi kullanıyor musunuz? Türklerin kullandığı hangi hareket sizin için enteresan?

Benim babam Türk ve ben küçükten buraya geldim. Benim için hepsi normal.

35. Türk kültürünü yakından tanımanın Türk kültürünün içinde olmanın dilinize etkisi oldu mu?

Tabii etkiledi, tamamen pratik yaptığım için. Mesela farklı kişilerle konuştum şiveyle konuşanlar, ağız farklılığı bu yüzden beni çok etkiledi bu. Uzaktan okusaydım, öğrenseydim olmazdı. Kültürü öğreniyorum, tamamen içinde büyüdüğüm için çok işime yaradı öğrenmek için.

36. Türkçe konuşurken ilginç bir olay yaşadınız mı?

Vardı. Küçükken arkadaşlarım, o zaman bilmediğim küfürler öğretiyorlardı, problem oluyordu. Hatırlıyorum, kırtasiyeye gitmiştim, cetvel alacaktım jet demiştim.

37. Türk kültürüyle Rus kültürünü karşılaştırdığınızda ne size farklı geliyor?

Şimdi, ikisi de çok farklı. Rus kültürü ve Türk kültürü çok farklı ama bence Ruslar ve Türkler çok benziyor, insan yapısı olarak. Ruslar da çok eğlenebiliyor, Türkler de aynı şekil çok eğlenebiliyor. Bu biraz kötü bir örnek ama siyaset konusunda da iki ülke çok benziyor. Yani çok benzemiyor da Ruslar da aynı önemi veriyor, Türkler de aynı önemi veriyor. Aile ilişkileri çok farklı. Mesela benim birkaç arkadaşım var, kız arkadaşım. Aileleri erkek arkadaşına olumlu bakmıyorlar. Orada öyle bir şey yok. Ve baba, anne konusunda da burada gözlemlediğim kadarıyla çok baskı var çocuğa. Mesela şunu okuyacaksın, özellikle doktor olacaksın, başka bir seçeneğin yok falan. Aslında bizde de bazen öyle.

38. Türkçenizi geliştirmeniz için ne yapmanız gerekiyor? Türkçe öğrenecek olanlara ne tavsiye edersiniz? Ne yapsınlar?

Yani pratik, her zaman pratik. Her zaman Türkçe konuşsunlar, Türkçe kitap okumak çok önemli, duyduğunu anlamak için.

39. Sosyal çevreniz sizin yanlışlarınızı düzeltiyor mu?

Arada düzeltiyorlar, mesela “beş” yerine eskiden “bej” diyordum. Hatta şimdi bile oluyor arada.

40. Sosyalleşmek için nereleri tercih ediyorsunuz?

Yani yapacağım şeye bağlı, kafeye gidebilirim, bara gidebilirim.

41. Çocuklarımız iki dilli mi?

Katılımcı önceki sorularda bekâr olduğunu belirttiği için bu soru sorulmamıştır.

42. Heyecanlandığınızda, kızdığınızda ya da mutlu olduğunuzda kullandığınız Türkçe kelimeler nelerdir?

Ya ilk Türkçe kelime söylerim ama bazen de Rusça olabilir. Ama trafikte Türkçe konuşuyorum.

43. Eşiniz veya etrafınızdaki anadili Türkçe olan insanlar Türkçe konuşmanız için sizi teşvik ediyor mu?

Yok hiç kimse teşvik etmiyordu beni.

44. Türkçeyle ilgili eklemek istediğiniz bu geçirdiğiniz süreçle ilgili yaşadıklarınızla ilgili ya da deneyimlerinize ilgili eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Kompozisyonda yazı yazmak zordu benim için ama okulda öğrendim. Rusça düşünebiliyordum ama Türkçeye aktarmak biraz zor oluyordu.

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler:

Adı Soyadı: Zeynep EKİNCİ

Eğitim Durumu:

Lisans: Gazi Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Öğretmenliği Bölümü, 2014.

Yüksek Lisans: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalı, 2018

Doktora: Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Programı, 2025.

Bilimsel Faaliyetler

1. Ekinci, Zeynep (2018) “İşbirlikli Yazma Etkinliklerinin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi” Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi, 2016.02.08.1116 numaralı proje 2016-2018.
2. Dolunay, S. K., ve Ekinci, Z. (2020). “Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitaplarındaki yazma etkinliklerinin yöntem ve teknikler açısından incelenmesi: Gazi TÖMER örneği” İçinde G. Kardaş ve M. Yılmaz (Ed.), *Türkçe eğitimine adanan bir ömür: Dr. Asiye Duman’a armağan* (s. 743–754). Pegem Akademi.
3. Ekinci, Zeynep, (2021) “Kültür ve Bilim Tarihinde Duayen Bir Aksekili: Prof. Dr. Abdurrahman Güzel” Akseki, Tarih ve Kültür Sempozyumu, Alanya: Alaaddin Keykubat Üniversitesi.
4. Ekinci, Zeynep, (2021). “Misafır Kültürel Bellekte Alanya İmgesi: ALKÜ TÖMER Örneği”, 800. Fetih Yılı'nın Eşiğinde Alanya / Alaiye ve Alaaddin Keykubat Sempozyumu, Alanya: Alaaddin Keykubat Üniversitesi.
5. Ekinci, Z. (2022). “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Ders Kitaplarının Okunabilirlik Durumları: Gazi TÖMER Yabancılar İçin Türkçe Örneği” R. Eryılmaz, N. Karacan, A.T. Eş, A. Canbulat (Ed.), 14. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildiri Kitabı. Alanya: Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi.
6. Er Aydemir, N., ve Ekinci Z. (2023). *Âşık Veysel'in “Türkiye'nin İhyası Gazi Mustafa Kemal Paşa” adlı Eserinin Türk Devlet Geleneği Bağlamındaki Toplumdilebilimsel*

Özellikleri. Paki Küçük ve İlhan Uçar (Ed.) XV. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu
Bildiri Kitabı, Sakarya: Sakarya Üniversitesi.

